

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Παπαπετρόπουλος Πέτρος

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ 3^{ΟΥ} ΚΠΣ
ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΟΤΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:
Μανέτα Βασιλική
Μόσχοβας Χρήστος

ΠΑΤΡΑ 2006

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	6938
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Ιστορική Αναδρομή	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
1.1 Εισαγωγή	12
1.2 Κατευθυντήριες γραμμές κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα	13
1.3 Προσδιορισμός των περιοχών	13
1.4 Στόχος, μορφή και επίπεδο ενισχύσεων	14
1.5 Διαρθρωτικά Ταμεία	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ	
2.1 Εισαγωγή	26
2.2 Στόχος 1	27
2.3 Στόχος 2	31
2.4 Στόχος 3	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΡΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	
3.1 Παρουσίαση του Σχεδίου	36
3.2 Συνολική στρατηγική	44
3.3 Μακροοικονομική επίδραση των Διαρθρωτικών Ταμείων στην ελληνική οικονομία	50
3.4 Αναλυτική παρουσίαση του αρχικού Σχεδίου	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ	
4.1 Εισαγωγή	82
4.2 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	84
4.3 Συμπεράσματα	113
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	118
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια γενικότερη προσέγγιση των ζητημάτων που αφορούν το 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Αναπτύχθηκε με κεντρικό άξονα τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών κονδυλίων όπως αυτές ορίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις Ελληνικές Αρχές και επεκτάθηκε στην συνοπτική παρουσίαση της απορροφητικότητάς τους. Γεγονός είναι ότι το Γ' ΚΠΣ δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη και αυτό κάνει δύσκολη τη διεξαγωγή τελικών και στοιχειοθετημένων συμπερασμάτων για τη συμβολή του στην ανάπτυξη της παραγωγικής δυναμικότητας της χώρας.

Τα κεφάλαια που περιλαμβάνονται είναι τα εξής:

Εισαγωγή (Στην Εισαγωγή παρατίθεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή της οικονομικής ενοποίησης της Ευρώπης)

1. Περιφερειακή Πολιτική
2. Χαρακτήρας του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης
3. Αρχικός Σχεδιασμός
4. Σταδιακή Εφαρμογή και Απορροφήσεις

Παράρτημα (Στο Παράρτημα εμπεριέχονται τα στοιχεία του κρατικού προϋπολογισμού)

Η κυριότερη δυσκολία κατά τη συγγραφή της εργασίας υπήρξε η συγκέντρωση λεπτομερέστερων στοιχείων σχετικά με τα αποτελέσματα της απορρόφησης των ευρωπαϊκών εισροών στην ελληνική παραγωγική πραγματικότητα και για το λόγο αυτό η εργασία περιορίστηκε σε απλή παρουσίαση των διαθέσιμων δεδομένων.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα τον καθηγητή κ. Πέτρο Παπαετρόπουλο για τη βοήθεια που πρόσφερε καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας και της συγγραφής της πτυχιακής μας εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Είναι, ίσως παράδοξο με την πρώτη ματιά, το γεγονός ότι ένας χώρος που κατακερματίστηκε τόσες πολλές φορές στο παρελθόν από πολέμους, ένας χώρος που αναπτύχθηκαν αβυσσαλέες αντιπαλότητες μεταξύ των κρατών στην εξέλιξη της ιστορίας, ένας χώρος που αποτέλεσε πεδίο κοινωνικών, πολιτικών, ιδεολογικών και οικονομικών συγκρούσεων με ένταση μοναδική στην ανθρώπινη ιστορία, είναι ακριβώς εκείνος ο χώρος όπου εφαρμόζεται εδώ και πάνω από σαράντα χρόνια, η πιο ολοκληρωμένη μορφή συνεννόησης και συνεργασίας ενός τμήματος της Διεθνούς Κοινότητας. Μάλιστα, αξίζει να σημειωθεί ότι η συνεννόηση αυτή και η συνεργασία έχουν τα τελευταία κυρίως χρόνια τέτοια δυναμική προοπτική, ώστε οι υπόλοιποι λαοί της Ευρώπης να βρίσκονται στη διαδικασία συγκρότησης, μιας συνομοσπονδιακού τύπου ένωσης κρατών που φιλοδοξεί να έχει μια εξωτερική πολιτική, μια αμυντική πολιτική, μια οικονομική πολιτική, μια κεντρική τράπεζα και ένα νόμισμα.

Το ενδιαφέρον, βέβαια, εστιάζεται όπως αναφέρθηκε παραπάνω στο δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα και κυρίως μετά τη λήξη του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Και αυτό διότι, ο πόλεμος αυτός άφησε την Ευρώπη, από τον Ατλαντικό έως τα Ουράλια οικονομικά κατεστραμμένα. Η μοναδική χώρα που ενισχύθηκε οικονομικά από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Τα πρώτα σπέρματα της ιδέας που οδηγεί στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση θα πρέπει να αναζητηθούν χρονικά λίγο μετά την εξαγγελία από την πλευρά των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής του σχεδίου Μάρσαλ, που είχε ως στόχο από την μια πλευρά την οικονομική ενίσχυση των χωρών της Δυτικής Ευρώπης και από την άλλη την αναχαίτιση της επιρροής της Σοβιετικής Ένωσης. Την περίοδο αυτή οι λαοί της Δυτικής Ευρώπης και κυρίως οι ηγεσίες τους συνειδητοποίησαν ότι μόνο με τη συνεργασία και την αλληλοβοήθεια θα μπορούσαν να ξεπεράσουν τα διάφορα οικονομικοκοινωνικά και

πολιτικά προβλήματα που είχαν ανακύψει. Ήταν μια μοναδική ευκαιρία να κλείσουν οι πληγές του πολέμου, να γεφυρώσουν το χάσμα που τους χώριζε και να ενισχύσουν τη θέση τους απέναντι στους άλλους οικονομικούς συνασπισμούς. Έτσι λοιπόν, το Μάιο του χίλια εννιακόσια πενήντα (1950) ο Γάλλος υπουργός εξωτερικών Ρ. Σουμάν ύστερα από έμπνευση του J. Monnet πρότεινε σε μια ιστορική διακήρυξη, να υπαχθεί το σύνολο της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα των χωρών της Γαλλίας και της Γερμανίας κάτω από μια κοινή ανώτατη αρχή. Η καινοτομία αυτής της πρότασης βρίσκεται στο ότι άφηνε ανοικτό το ενδεχόμενο μιας μελλοντικής συμμετοχής και άλλων χωρών της Ευρώπης. Η πρόταση αυτή του Γάλλου υπουργού εξωτερικών, ξεπερνώντας τις δυσκολίες που άφησε ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, έγινε δεκτή από πέντε κράτη της Δυτικής Ευρώπης. Τα κράτη αυτά ήταν εκτός απ' τη Γαλλία, η Ομοσπονδιακή (τότε) Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ολλανδία, το Βέλγιο, η Ιταλία και το Λουξεμβούργο. Στις δεκαοχτώ Απριλίου του χίλια εννιακόσια πενήντα ένα (1951) υπογράφεται από τα κράτη αυτά στο Παρίσι η συνθήκη του Παρισιού, με την οποία ιδρύεται η *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα* γνωστή ως ΕΚΑΧ. Αξιοσημείωτη είναι την περίοδο αυτή, η στάση του Ηνωμένου Βασιλείου που αντιδρώντας στην πρόταση της ΕΚΑΧ προτίμησε να ιδρύσει με χώρες που είχε εμπορικές σχέσεις την *Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών*. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα* αποτελεί την πρώτη παγκόσμια προσπάθεια δημιουργίας ενός υπερεθνικού οργανισμού. Ενός οργανισμού δηλαδή, που παίρνει αποφάσεις για ζητήματα άνθρακα και χάλυβα και οποίες έχουν υποχρεωτική εφαρμογή στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών του. Η ΕΚΑΧ από τις πρώτες στιγμές της ίδρυσής της αποτελεί ένα ζωντανό οργανισμό με δικά του όργανα που χαράσσουν και εφαρμόζουν την κοινή πολιτική σε θέματα άνθρακα και χάλυβα των έξι συμβαλλομένων κρατών. Τα όργανα αυτά είναι:

Το Νομοθετικό που ονομάζεται Συμβούλιο και αποτελείται από τους υπουργούς των έξι κρατών και παράγει αποφάσεις αναγκαστικά εκτελεστές και εφαρμόσιμες σε κάθε κράτος-μέλος.

Το Εκτελεστικό που ονομάζεται Ανώτατη Αρχή και αποτελείται από προσωπικότητες κύρους και διοικητικής επάρκειας των έξι κρατών. Τα πρόσωπα αυτά είναι ανεξάρτητα από τις χώρες καταγωγής

τους και αρμοδιότητα τους είναι να εφαρμόζουν τις νομοθετικές ρυθμίσεις του συμβουλίου.

Το Δικαστικό που ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων του Εκτελεστικού και την ορθή εφαρμογή των νομοθετικών αποφάσεων και ρυθμίσεων του Νομοθετικού.

Το Κοινοβουλευτικό και Πολιτικό Ελέγχου όργανο που ονομάζεται Κοινοβουλευτική Συνέλευση. Αποτελείται από βουλευτές των έξι κρατών-μελών και δεν έχει νομοθετική εξουσία αλλά ασκεί πολιτικό έλεγχο και προτείνει ρυθμίσεις τόσο στο Εκτελεστικό όσο και στο Νομοθετικό.

Τα αποτελέσματα από την ίδρυση και λειτουργία της *Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα* ήταν πολύ ενθαρρυντικά και οι έξι χώρες που αποτελούσαν τον οργανισμό διαπίστωσαν ότι η οικονομική τους ολοκλήρωση ήταν όχι μόνο αναγκαία αλλά και χρήσιμη. Για το λόγο αυτό οι υπουργοί εξωτερικών των χωρών που αποτελούσαν τον οργανισμό συμμετείχαν στην Διάσκεψη της Μεσίνας και της Βενετίας, προκειμένου να διαπραγματευτούν τη δημιουργία μιας *Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας* και μιας *Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας*. Δέκα μήνες μετά, το Μάρτιο του χίλια εννιακόσια πενήντα επτά (1957) ύστερα από έντονες διαβουλεύσεις τα έξι κράτη κατέληξαν σε συμφωνία με την υπογραφή στο λόφο του Καπιτωλίου της Ρώμης των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (EURATOM) γνωστές ως συνθήκες της Ρώμης. Οι δυο νέοι θεσμοί έχουν ως αποστολή από τη μια πλευρά η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, την ειρηνική χρήση της ατομικής ενέργειας στη διαδικασία της βιομηχανικής και οικονομικής ανάπτυξης των έξι και από την άλλη η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα τις γενικότερες οικονομικές σχέσεις μεταξύ τους αλλά και ως συνόλου με τις άλλες, εκτός ΕΟΚ, χώρες.

Το χίλια εννιακόσια εξήντα επτά (1967) οι τρεις επιμέρους κοινότητες, η *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα*, η *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας* και η *Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα* ενοποιούνται σε μια υπερεθνική οντότητα που ονομάζεται *Ευρωπαϊκή Κοινότητα*. Επίσης, τα όργανα από τους παραπάνω οργανισμούς ενοποιούνται με τη σειρά τους σε ενιαία όργανα που αφορούν όλες τις δραστηριότητες και πολιτικές του νέου οργανισμού. Τα όργανα αυτά επιγραμματικά είναι το Συμβούλιο της

Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Δικαστήριο της Ένωσης και Ελεγκτικό Συνέδριο. Το χίλια εννιακόσια εβδομήντα δυο (1972) το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Δανία και η Νορβηγία υποβάλλουν αιτήσεις ένταξης και το χίλια εννιακόσια εβδομήντα τρία (1973) οι τρεις πρώτες γίνονται μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ενώ η Νορβηγία μένει τελικά εκτός Κοινότητας εξαιτίας του αρνητικού αποτελέσματος του Νορβηγικού δημοψηφίσματος που διενεργήθηκε για την ένταξή της. Εδώ αξίζει να αναφερθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είχε υποβάλλει αίτηση ένταξης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από το χίλια εννιακόσια εξήντα ένα (1961) πλην όμως τότε συναντούσε την άρνηση του στρατηγού Ντε Γκολ, προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας, που ήταν αντίθετος στο ανωτέρω εγχείρημα. Το χίλια εννιακόσια ογδόντα ένα (1981) η Κοινότητα των εννιά γίνεται Κοινότητα των δέκα με την ένταξη της Ελλάδας και το χίλια εννιακόσια ογδόντα έξι (1986) η Κοινότητα των δώδεκα με την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Συνεχίζοντας αυτή τη πορεία διεύρυνσης από την πρώτη Ιανουαρίου του χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε (1995) τρία ακόμα κράτη έγιναν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη αυτά είναι η Αυστρία, η Σουηδία και η Φιλανδία. Τέλος, την πρώτη Μαΐου του δυο χιλιάδες τέσσερα (2004) η δυναμική προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαιώνεται για άλλη μια φορά με την ένταξη δέκα ακόμα χωρών. Αυτές είναι η Κύπρος, η Δημοκρατία της Τσεχίας, η Εσθονία, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Σλοβακία και η Σλοβενία.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Σταθμό στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε ότι αφορά την ενοποίηση των χωρών και τη σύγκλιση των οικονομιών αποτελεί η ιστορική συνθήκη που υπέγραψαν το Δεκέμβριο του χίλια εννιακόσια ενενήντα ένα (1991) οι αρχηγοί των κρατών στην Ολλανδική πόλη Μάαστριχτ, από όπου πήρε και το όνομά της. Η στρατηγική της συνθήκης του Μάαστριχτ, σε ότι αφορά την πορεία προς τη νομισματική ένωση στην Ευρώπη στηρίχθηκε σε δυο πυλώνες. Ο πρώτος διατύπωνε ότι η μετάβαση προς τη νομισματική Ένωση θα γινόταν σταδιακά, σε μια περίοδο που θα διαρκούσε αρκετά χρόνια. Ο δεύτερος, όριζε ότι η για να εισαχθεί μια χώρα στην νομισματική

Ένωση απαραίτητη προϋπόθεση ήταν να τηρεί ορισμένα κριτήρια σύγκλισης.

Η συνθήκη του Μάαστριχτ, καθόριζε τρία στάδια στη διαδικασία που οδηγεί προς τη νομισματική Ένωση και που με τη σειρά τους αποτελούσαν τη δέσμη του πρώτου πυλώνα που αναφέρθηκε παραπάνω. Στο πρώτο στάδιο, το οποίο είχε αρχίσει την πρώτη Ιουλίου του χίλια εννιακόσια ενενήντα (1990) τα κράτη-μέλη κατάργησαν όλους τους εναπομείναντες ελέγχους επί των κινήσεων κεφαλαίων. Στη διάρκεια του πρώτου σταδίου, το οποίο διήρκεσε έως την τριακοστή πρώτη Δεκεμβρίου του χίλια εννιακόσια ενενήντα τρία (1993), υπήρχε η δυνατότητα επανευθυγραμμίσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών και ενισχύθηκε η νομισματική συνεργασία ανάμεσα στις κεντρικές τράπεζες του ενιαίου νομισματικού συστήματος. Στο δεύτερο στάδιο που ξεκίνησε την πρώτη Ιανουαρίου του χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα (1994) δημιουργήθηκε ένας νέος θεσμός, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο (Ε.Ν.Ι). Το ινστιτούτο αυτό λειτούργησε μόνο κατά το δεύτερο στάδιο και κατά κάποιο τρόπο αποτέλεσε το προπομπό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Ε.Κ.Τ). Ο ουσιαστικός ρόλος του ινστιτούτου αποσκοπούσε στην ενδυνάμωση της συνεργασίας ανάμεσα στις κεντρικές τράπεζες των διαφόρων χωρών. Στο τρίτο και τελευταίο στάδιο, που άρχισε τον Ιανουάριο του χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα (1999) καθορίστηκαν αμετάκλητα οι συναλλαγματικές ισοτιμίες ανάμεσα στα εθνικά νομίσματα των κρατών-μελών. Επιπρόσθετα, άρχισε να λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα η οποία εξέδωσε το ευρώ, το οποίο είναι ένα κανονικό νόμισμα.

Ο δεύτερος πυλώνας τώρα της συνθήκης του Μάαστριχτ, αφορούσε όπως αναφέρθηκε, ορισμένα κριτήρια σύγκλισης, τα οποία θα πρέπει να τηρεί οπωσδήποτε μια υποψήφια για ένταξη χώρα. Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

Το ύψος του πληθωρισμού της κάθε χώρας δεν υπερβαίνει κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 1,5% το μέσο όρο των τριών χαμηλότερων επιπέδων πληθωρισμού σε χώρες-μέλη του ΕΝΣ.

Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια δεν υπερβαίνουν κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 2% το μέσο όρο των αντίστοιχων επιτοκίων στις χώρες-μέλη με τα τρία χαμηλότερα επίπεδα πληθωρισμού.

Έχει ενταχθεί στο μηχανισμό συναλλαγματικής ισοτιμίας του ΕΝΣ και δεν έχει προβεί σε υποτίμηση μέσα στα δυο χρόνια πριν από την ένταξή της στην Ένωση.

Το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού δεν υπερβαίνει κατά ποσοστό υψηλότερο του 3% του ΑΕΠ της.

Το δημόσιο χρέος της δεν υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ και αν το υπερβαίνει πρέπει να μειώνεται επαρκώς και να προσεγγίζει το ύψος αναφοράς του 60% με ικανοποιητικό ρυθμό.

Το Μάιο του χίλια εννιακόσια ενενήντα οχτώ (1998) έντεκα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Φιλανδία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και η Ισπανία πληρούσαν αυτά τα κριτήρια σύγκλισης. Η Ελλάδα ικανοποίησε αυτά τα κριτήρια αργότερα με αποτέλεσμα να ενταχθεί και αυτή πριν το δυο χιλιάδες δυο (2002). Τρεις χώρες-μέλη, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σουηδία, παρέμειναν έξω από τη ζώνη του ευρώ με τη θέληση τους παρά το γεγονός ότι ικανοποιούσαν τα κριτήρια σύγκλισης.

Στη Διάσκεψη Κορυφής το Δεκέμβριο του χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε (1995), μεταξύ των κρατών-μελών επιτεύχθηκαν ορισμένες συμφωνίες σχετικά με το χαρακτήρα του τρίτου σταδίου. Η πρώτη ήταν να ονομαστεί ευρώ το καινούριο νόμισμα. Η δεύτερη ήταν να χωριστεί το τρίτο στάδιο σε τρεις υποδιαιρέσεις:

Από την πρώτη Ιανουαρίου του χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα (1999) έως την τριακοστή πρώτη Δεκεμβρίου του δυο χιλιάδες ένα, τα εθνικά νομίσματα συνεχίζουν να βρίσκονται σε κυκλοφορία παράλληλα με το ευρώ, αν και με αμετάκλητες σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες. Οι ιδιώτες έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν το εθνικό τους νόμισμα, αλλά και να ανοίγουν λογαριασμούς σε ευρώ. Οι εμπορικές τράπεζες ωστόσο χρησιμοποιούν το νέο νόμισμα για όλες τις διατραπεζικές τους συναλλαγές. Επιπλέον όλες οι συναλλαγές ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και στις εμπορικές τράπεζες γίνονται σε ευρώ. Τέλος, οι νέες εκδόσεις κρατικών ομολόγων πραγματοποιούνται σε ευρώ και όχι σε εθνικά νομίσματα.

Κατά το διάστημα από πρώτη Ιανουαρίου έως πρώτη Ιουλίου δυο χιλιάδες δυο (2002) το ευρώ θα αντικαταστήσει τα εθνικά

νομίσματα, τα οποία θα χάσουν την αξία τους. Για το λόγο αυτό στη διάρκεια αυτής της χρονικής περιόδου θα οργανωθεί μια νομισματική μεταρρύθμιση.

Από την πρώτη Ιουλίου του έτους δυο χιλιάδες δυο (2002) και μετά, θα γίνει πράξη η νομισματική ένωση στην οποία το ευρώ θα είναι το μοναδικό νόμισμα που διαχειρίζεται μια κεντρική τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι εθνικές τράπεζες δεν καταργήθηκαν μετά το δυο χιλιάδες δυο (2002). Αποτελούν τμήμα αυτού που ονομάζεται Ευρωσύστημα. Ωστόσο, οι εθνικές τράπεζες δεν παίρνουν πλέον αποφάσεις για τη νομισματική πολιτική και την πολιτική των ισοτιμιών. Υπάρχουν για να υλοποιούν τις αποφάσεις που λαμβάνει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Βεβαίως, πρέπει να τονιστεί ότι οι κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών θα διατηρούν την αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων στο σημαντικό τομέα της τραπεζικής εποπτείας.

ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ

Η στρατηγική της συνθήκης του Μάαστριχτ, που τηρούν οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόρθωσε να κάνει πράξη τη νομισματική ολοκλήρωση στην Ευρώπη. Στις αρχές της δεκαετίας του χίλια εννιακόσια ενενήντα (1990) ελάχιστοι ήταν αυτοί που περίμεναν αυτή την επιτυχία. Ωστόσο, η επιτυχία αυτή σημειώθηκε έχοντας ορισμένα πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα. Σε ότι αφορά τα πλεονεκτήματα, πρέπει να επισημανθεί ότι ένα κοινό νόμισμα στην Ευρώπη θα μειώσει το κόστος συναλλαγών. Αυτό θα δημιουργήσει άμεσα αλλά και έμμεσα οφέλη, υπό την έννοια ότι θα ενθαρρύνει την οικονομική ενοποίηση στην Ευρώπη. Επίσης, με τη μείωση της αβεβαιότητας των τιμών, το κοινό νόμισμα θα βελτιώσει την καταναλωτική αποτελεσματικότητα του μηχανισμού των τιμών. Ακόμα, η μεγαλύτερη διαφάνεια των τιμών που θα εξασφαλιστεί με τη χρησιμοποίηση ενός κοινού νομίσματος είναι πιθανό να αυξήσει τον ανταγωνισμό και να ωφελήσει τους καταναλωτές. Επιπλέον, αν το νέο νόμισμα κατορθώσει να αναδειχτεί σε παγκόσμιο νόμισμα, επιπρόσθετα οφέλη μπορούν να αποκομισθούν με τη μορφή κυβερνητικών εσόδων και μιας επέκτασης του χρηματιστηριακού κλάδου μέσα στην Ένωση. Στην απέναντι πλευρά τώρα, τα

μειονεκτήματα της ανωτέρω στρατηγικής εστιάζονται κυρίως στην αύξηση της ανεργίας που παρατηρείται από την αρχή της δεκαετίας του χίλια εννιακόσια ενενήντα (1990). Και αυτό για το λόγο ότι οι υποψήφιες χώρες εφάρμοσαν αντιπληθωριστικές πολιτικές για τη ζήτηση. Μάλιστα, η αύξηση του ποσοστού της ανεργίας από τότε πήρε σχεδόν μόνιμο χαρακτήρα. Τέλος, η στρατηγική του Μάαστριχτ οδήγησε τελικά σε μια κατάσταση κατά την οποία η Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση άρχισε να εφαρμόζεται με ένα σημαντικά υψηλότερο επίπεδο χρέους, από ότι όταν υπογράφηκε η συνθήκη. Αυτό σημαίνει ότι οι πολιτικές που αφορούν στον προϋπολογισμό στη ζώνη του ευρώ θα πρέπει να συνεχίσουν να είναι περιοριστικές και στα επόμενα χρόνια. Παράλληλα με τα μειονεκτήματα αυτά αλλά και τις γενικότερες διαφορές στην οικονομία και τη νομισματική πολιτική των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα έπρεπε να αναζητηθεί μετά τη συνθήκη του Μάαστριχτ μια προοπτική ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι διαφορές αυτές. Η προοπτική αυτή ονομάστηκε Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα από τα πλουσιότερα μέρη του κόσμου, υπάρχουν ωστόσο καταφανείς εσωτερικές ανισότητες εισοδημάτων και ευκαιριών μεταξύ των περιφερειών της. Η εισοδος μάλιστα των νέων κρατών μελών, τα εισοδήματα των οποίων είναι πολύ χαμηλότερα από το μέσο όρο της ΕΕ, μεγέθυνε τις διαφορές αυτές. Η περιφερειακή πολιτική μεταφέρει πόρους από τις εύπορες στις φτωχότερες περιφέρειες, αποτελώντας μέσο οικονομικής αλληλοβοήθειας και μια ισχυρή δύναμη για την οικονομική ολοκλήρωση.

Οι αξίες της πολιτικής αυτής συνοψίζονται σε δύο λέξεις: αλληλεγγύη και συνοχή. Αλληλεγγύη, γιατί στόχος είναι να ωφεληθούν οι πολίτες και οι περιφέρειες που είναι οικονομικά και κοινωνικά υποβαθμισμένες σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ και συνοχή, γιατί υπάρχουν οφέλη για όλους με τη μείωση των διαφορών εισοδήματος και πλούτου ανάμεσα στις φτωχότερες χώρες και αυτές που βρίσκονται σε καλύτερη κατάσταση. Τόσο μεταξύ όσο και εντός των κρατών μελών υπάρχουν μεγάλες διαφορές όσον αφορά το επίπεδο ευημερίας. Οι πιο ευημερούσες περιφέρειες είναι όλες αστικές, το Λονδίνο, το Αμβούργο και οι Βρυξέλλες. Οι ανισότητες οφείλονται σε διάφορες αιτίες. Μπορεί να απορρέουν από μόνιμα μειονεκτήματα που σχετίζονται με την απομονωμένη γεωγραφική θέση, ή με πιο πρόσφατες κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές ή με τον συνδυασμό των δύο αυτών παραγόντων. Αποτέλεσμα αυτών των μειονεκτημάτων είναι συνήθως ο αποδυναμωμένος κοινωνικός ιστός, τα σχολεία χαμηλής ποιότητας, οι ακατάλληλες υποδομές και η υψηλή ανεργία. Γι' αυτό μια ακόμα πιο δραστήρια και στοχοθετημένη περιφερειακή πολιτική με δυναμικά αποτελέσματα είναι αναγκαία, αφού μπορεί να ελαττώσει περισσότερο τις διαφορές. Ενθαρρυντικό παράδειγμα είναι η περίπτωση της Ιρλανδίας, της οποίας το ΑΕΠ αποτελούσε το 64% του κοινοτικού μέσου όρου κατά την ένταξή της, 30 χρόνια πριν, ενώ τώρα είναι ένα από τα υψηλότερα της Ένωσης.

1.2 | ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η Επιτροπή καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για να τονώσει την οικονομική ανάπτυξη των μειονεκτικών περιφερειών της Ευρώπης μέσω των επενδύσεων και της δημιουργίας απασχόλησης. Κάθε κοινοτική πολιτική θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της την περιφερειακή διάσταση. Στην αρχή αυτή περιλαμβάνεται ακόμα και η πολιτική του ανταγωνισμού. Παρά το γεγονός ότι το άρθρο 87 της Συνθήκης Ίδρυσης της Κοινότητας ορίζει ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά επειδή συνιστούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού καθώς ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις και ορισμένους κλάδους παραγωγής, υπάρχουν εξαιρέσεις που αφορούν

- τις ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης σε περιοχές με ασυνήθιστα χαμηλό βιοτικό επίπεδο ή σε περιοχές με πολύ σοβαρή υποαπασχόληση
- τις ενισχύσεις ορισμένων δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών τομέων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που να αντίκειται προς το κοινό συμφέρον

Οι δύο αυτές εξαιρέσεις αφορούν άμεσα τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.

1.3 | ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Η συνολική έκταση των επιλέξιμων για περιφερειακές ενισχύσεις περιοχών στην Κοινότητα θεωρείται ότι θα πρέπει να είναι μικρότερη από την έκταση των μη επιλέξιμων περιοχών. Η μονάδα μέτρησης του μεγέθους των ενισχύσεων είναι το συνολικό ποσοστό του καλυπτόμενου από τις περιφερειακές ενισχύσεις πληθυσμού και στην Κοινότητα θα πρέπει να είναι μικρότερο από το 50% του πληθυσμού της Ένωσης. Προτεραιότητα θα πρέπει να δίνεται στις

περιοχές με τα μεγαλύτερα προβλήματα ούτως ώστε να υπάρχει γεωγραφική συγκέντρωση των ενισχύσεων.

Έτσι, οι περιοχές που λαμβάνουν την ενίσχυση περιλαμβάνονται στις γεωγραφικές ζώνες όπου το ΑΕΠ ανά κάτοικο δεν υπερβαίνει το 75% του κοινοτικού όρου, χρήζουν οικονομικής ώθησης, ενώ το βιοτικό επίπεδο είναι πολύ χαμηλό ή υπάρχει πρόβλημα υποαπασχόλησης. Βέβαια, αφήνονται μεγαλύτερα περιθώρια για τον προσδιορισμό των δυσκολιών μιας περιοχής που μπορεί να της δοθεί οικονομική στήριξη. Αυτό σημαίνει ότι οι σχετικοί δείκτες δεν περιορίζονται μόνο στο βιοτικό επίπεδο ή στην υποαπασχόληση.

Εκτός από τη μεθοδολογία και τους δείκτες που χρησιμεύουν για την επιλογή των δικαιούχων περιοχών, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κατάλογο περιοχών που ανήκουν σε γεωγραφικές ζώνες με τουλάχιστον 100.000 κατοίκους η καθεμία και παρουσιάζουν σημαντική ανομοιογένεια σε σχέση με τον μέσο όρο των περιοχών που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως επιλέξιμες. Δικαιούχες οικονομικής βοήθειας είναι επίσης περιοχές με μικρή δημογραφική πυκνότητα (μικρότερη την 12,5 κατοίκων ανά τετρ. χλμ.) και οι υπερμακρυσμένες περιοχές.

1.4 ΣΤΟΧΟΣ, ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Στόχος των περιφερειακών ενισχύσεων είναι είτε η πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων είτε η δημιουργία απασχόλησης. Η χρηματοδοτική συμβολή του δικαιούχου της ενίσχυσης ανέρχεται στο 25% τουλάχιστον.

Τα ενισχυτικά προγράμματα αφορούν τους τομείς

- **αγροτικής ανάπτυξης**

Το μέλλον του αγροτικού τομέα συνδέεται στενά με την ισόρροπη ανάπτυξη των αγροτικών εκτάσεων, οι οποίες καλύπτουν το 80% του ευρωπαϊκού εδάφους. Πέραν των στρατηγικών μέτρων για τις γεωργικές αγορές, η ευρωπαϊκή πολιτική σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης διαδραματίζει, μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, σημαντικό ρόλο στην εδαφική, οικονομική και κοινωνική συνοχή. Οι αρχές της είναι οι ακόλουθες: η

αναγνώριση του ισχυρότατου ρόλου της γεωργίας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, η συνεκτίμηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, η διαποίκιση των οικονομικών δραστηριοτήτων, η διαφύλαξη της αγροτικής κληρονομιάς.

- **αλιείας**

Ο τομέας της αλιείας της ΕΕ αποτελεί μια βασική πηγή απασχόλησης και τροφίμων γι' αυτό και διατίθεται σημαντική χρηματοδότηση για τη στήριξη της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Το βασικό μέσο χρηματοδότησης είναι το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας. Υπάρχει χωριστή χρηματοδότηση για επιθεωρήσεις και ελέγχους. Επίσης, διατίθενται ερευνητικά κεφάλαια για έρευνα και καινοτομία προκειμένου να αποκτηθούν, επί παραδείγματι, καλύτερες γνώσεις σχετικά με τα θαλάσσια οικοσυστήματα και για την ανάπτυξη δεικτών για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του κλάδου της αλιείας.

- **εκπαίδευσης – κατάρτισης**

Οι ευκαιρίες διαβίωσης, σπουδών και εργασίας σε άλλες χώρες που προσφέρει η ΕΕ στους πολίτες της συμβάλλουν σημαντικά στην κατανόηση των διαφορετικών πολιτισμών, στην προσωπική εξέλιξη και στην ανάπτυξη του πλήρους οικονομικού δυναμικού της ΕΕ. Προγράμματα εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και ανάπτυξης της ενεργού άσκησης της ιδιότητας του πολίτη, που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, βοηθούν περισσότερους από 100.000 πολίτες της ΕΕ να επωφεληθούν από αυτές τις ευκαιρίες κάθε χρόνο. Με την υποστήριξη της ΕΕ, οι βελτιώσεις της ποιότητας της εθνικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και της συγκρισιμότητας μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, διευκολύνουν την κινητικότητα των προσώπων και είναι σημαντικές για τις θέσεις εργασίας και την οικονομική ανάπτυξη.

- **ενέργειας**

Οι τομείς της ενέργειας και των μεταφορών συντελούν σε μεγάλο βαθμό στην αλλαγή του κλίματος, διότι είναι οι κύριοι υπεύθυνοι για τις εκπομπές των αερίων θερμοκηπίου. Για τον λόγο αυτόν, η ενεργειακή πολιτική είναι ιδιαίτερα σημαντική στο πλαίσιο της κοινοτικής στρατηγικής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξαρτάται όλο και περισσότερο από τις εισαγωγές ενέργειας από τρίτες χώρες, το οποίο

συνεπάγεται οικονομικούς, κοινωνικούς και άλλους κινδύνους για την Ένωση.

Η ΕΕ επιθυμεί με τη θέσπιση προγράμματος δράσεων να μειώσει αυτή την εξάρτηση και να βελτιώσει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, μέσω της προώθησης άλλων μορφών ενέργειας και μέσω της μείωσης της ζήτησης για ενέργεια. Με το πρόγραμμα αυτό αποσκοπεί στη χρηματοδοτική στήριξη των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών πρωτοβουλιών στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης, των ενεργειακών πτυχών των μεταφορών και της διεθνούς προώθησης.

- **ενίσχυση επιχειρηματικότητας**

Ενώ είναι σύγχρονες και συχνά επιτυχημένες, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και η βιομηχανία δεν μπορούν να επαναπαύονται. Συνεχώς βρίσκονται αντιμέτωπες με την πρόκληση να διατηρούν την ανταγωνιστικότητά τους και να συμβαδίζουν με την τεχνολογία και το ρυθμό ανάπτυξης των ανταγωνιστριών χωρών. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της πρόκλησης έχει σημασία για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μεγαλύτερη ευημερία. Η επιχειρηματική πολιτική της ΕΕ παίζει το ρόλο της με την ενθάρρυνση της καινοτομίας, του επιχειρηματικού πνεύματος και της ανταγωνιστικότητας στους κλάδους της κατασκευής και των υπηρεσιών.

- **έρευνας – τεχνολογίας**

Το ζητούμενο είναι να δημιουργηθούν πλατφόρμες αριστείας σε επίπεδο ΕΕ. Αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στα προγράμματα έρευνας που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ σε τομείς όπως η γεωργία, η αλιεία, η υγεία και η προστασία των καταναλωτών, το περιβάλλον, η ενιαία αγορά, οι μεταφορές και η κοινωνία της πληροφορίας. Η χρηματοδότηση προορίζεται για έργα τα οποία είναι σαφές ότι θα ωφεληθούν ουσιαστικά από μια υπερεθνική προσέγγιση.

Χρηματοδότηση παρέχεται κυρίως για

- τη διασυνοριακή δικτύωση των κέντρων αριστείας σε πανεπιστήμια, ερευνητικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις,
- ολοκληρωμένα έργα στα οποία συμμετέχει μία κρίσιμη μάζα επιστημονικών και βιομηχανικών εταίρων,
- τη συμμετοχή της Ένωσης σε ειδικά προγράμματα επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας τα οποία έχουν

αναληφθεί από κοινού από ορισμένες κυβερνήσεις ή εθνικούς ερευνητικούς οργανισμούς.

Προβλέπονται επίσης χρηματοδοτικοί πόροι για την κατάρτιση και κινητικότητα των ερευνητών, για την ενίσχυση της ανάπτυξης, για τη δημιουργία ευρωπαϊκών επιστημονικών και τεχνολογικών υποδομών, για τον καθορισμό των μελλοντικών προτεραιοτήτων της επιστημονικής και τεχνολογικής πολιτικής και για δραστηριότητες που ενδιαφέρουν ιδιαίτερα της μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Οι προτεραιότητες μεταβάλλονται ανάλογα με τις ανάγκες. Στο μέλλον θα διατεθούν σημαντικότεροι χρηματοδοτικοί πόροι για την αντιμετώπιση των νέων και πιο σύνθετων κινδύνων που απειλούν την ασφάλεια των πολιτών της ΕΕ.

- **μεταποίησης – εμπορίου**

Η δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στοχεύει στην ενθάρρυνση επενδύσεων για καθετοποίηση στην παραγωγή και μεταποίηση προϊόντων, στην χρηματοδότηση επενδύσεων που αφορούν σε βιοτεχνικές μονάδες ατομικού ή συλλογικού επιπέδου, στην χρηματοδότηση για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό μονάδων μεταποίησης και τυποποίησης προϊόντων και στην παροχή ενισχύσεων για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν επέκταση – βελτίωση – δημιουργία νέων κτιριακών εγκαταστάσεων.

- **περιβάλλοντος**

Η προστασία του περιβάλλοντος έχει καθοριστική σημασία για την ποιότητα ζωής των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Εντούτοις, σημαντική πρόκληση αποτελεί ο συνδυασμός της προστασίας του περιβάλλοντος με τη συνεχιζόμενη οικονομική μεγέθυνση, κατά μακροπρόθεσμα αειφόρο τρόπο. Η περιβαλλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στην πεποίθηση ότι η ύπαρξη υψηλών περιβαλλοντικών προτύπων τονώνει την καινοτομία και τις εμπορικές ευκαιρίες. Η οικονομική, η κοινωνική και η περιβαλλοντική πολιτική είναι στενά συνυφασμένες μεταξύ τους.

- **πληροφορικής**

Στόχος των ευρωπαϊκών προγραμμάτων είναι στήριξη της ανταγωνιστικότητας των υφισταμένων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών μέσω της ενίσχυσής τους για την υλοποίηση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων που αποσκοπούν στην αναβάθμιση / ανακαίνιση του χώρου που ασκείται η δραστηριότητα

της επιχείρησης ή / και στον τεχνολογικό, οργανωτικό κλπ. εκσυγχρονισμό της.

Επιδίωξη επίσης είναι και η παρακίνηση και οικονομική ενίσχυση σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και ελεύθερους επαγγελματίες για την προμήθεια υπολογιστικών συστημάτων ή / και υπηρεσιών, με σκοπό τη σύνδεση με το Internet ή την περαιτέρω εκμετάλλευσή του είτε πρόκειται για παρουσία του φορέα είτε πρόκειται για συναλλαγές.

- **πολιτισμού**

Η γλώσσα, η λογοτεχνία, οι τέχνες του θεάματος, οι εικαστικές τέχνες, η αρχιτεκτονική, η χειροτεχνία, ο κινηματογράφος και οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές αποτελούν μέρος της πολιτισμικής ποικιλίας της Ευρώπης. Αν και ανήκουν σε μια συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια, εκπροσωπούν μέρος της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διττός: η διαφύλαξη και η υποστήριξη αυτής της ποικιλίας και η παροχή συνδρομής ώστε αυτή να καταστεί προσπελάσιμη για τους άλλους.

- **τουρισμού**

Μέλημα της Κοινότητας είναι η ενίσχυση φορέων στήριξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, η προώθηση των συνεργασιών μεταξύ παραγωγικών και ερευνητικών φορέων σε έργα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης μακροχρόνιας εμβέλειας για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών και την αντιμετώπιση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα, η δημιουργία τοπικών κέντρων οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης του τουρισμού, η εγκατάσταση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας (ISO, HACCP κλπ), η ανακαίνιση και η ανάπτυξη χωριών και φυσικά να δοθούν κίνητρα για τουριστικές και χειρονακτικές δραστηριότητες.

- **υγείας – πρόνοιας**

Σε μια εποχή στην οποία οι άνθρωποι μετακινούνται τακτικά μεταξύ χωρών και ηπείρων, οι απειλές για την υγεία των πολιτών της ΕΕ από μεταδοτικές ασθένειες δεν μπορούν να μπουν σε καραντίνα μέσα στα εθνικά σύνορα. Σε μια ενιαία αγορά, η ασφάλεια των φαρμακευτικών προϊόντων ή των προϊόντων αίματος αποτελεί κοινή ευθύνη. Παρόλο που την κύρια ευθύνη για την υγειονομική περίθαλψη φέρουν τα κράτη μέλη, η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων διαθέτοντας χρήματα για τη

βελτίωση της συλλογής δεδομένων, την ανταλλαγή πληροφοριών και την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι πολιτικές της ΕΕ επηρεάζουν την υγεία. Άλλες προτεραιότητες της ΕΕ αφορούν τις στρατηγικές για την αντιμετώπιση των συνεπειών στην υγεία από τη διατροφή, τη σωματική δραστηριότητα, το κάπνισμα, το αλκοόλ, τα ναρκωτικά, τους γενετικούς παράγοντες, την ηλικία και το φύλο. Η ΕΕ χρηματοδοτεί επίσης έρευνες που αναζητούν τρόπους ώστε κάθε πολίτης να χαίρει, όσο το δυνατόν περισσότερο, άκρας υγείας.

• υπηρεσιών

Τα προγράμματα που αφορούν τον τομέα αυτόν, ενισχύουν την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης και την αύξηση της απασχόλησης καθώς και την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού ειδικών πληθυσμιακών ομάδων.

Οι ειδικές κατηγορίες πολιτών που επιδιώκεται να ωφεληθούν είναι:

- οι αγρότες (γεωργοί, κτηνοτρόφοι)
- οι άνεργοι
- οι γυναίκες
- οι εκπαιδευτικοί
- οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες
- οι νέοι
- οι φοιτητές, οι μαθητές

Η μορφή της ενίσχυσης ποικίλει: επιδότηση, δάνειο με χαμηλό επιτόκιο ή επιδότηση επιτοκίου, εγγύηση ή συμμετοχή του δημοσίου υπό ευνοϊκές συνθήκες, φορολογική απαλλαγή, μείωση των κοινωνικών επιβαρύνσεων, παροχή αγαθών ή υπηρεσιών με χαμηλό κόστος.

Τα είδη των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα είναι τρία: επενδυτικές ενισχύσεις, ενισχύσεις για τη δημιουργία απασχόλησης και, κατ' εξαίρεση, λειτουργικές ενισχύσεις.

Επενδυτικές ενισχύσεις

Είναι επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου, που είναι διάρκειας πέντε ετών τουλάχιστον και αφορούν

- τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων,
- ή την επέκταση υφισταμένων εγκαταστάσεων,
- ή το ξεκίνημα μιας δραστηριότητας η οποία συνεπάγεται θεμελιώδη αλλαγή στο προϊόν ή στη μέθοδο παραγωγής μιας υφισταμένης εγκατάστασης.

Ως αρχική επένδυση θεωρείται και η εξαγορά μιας εγκατάστασης που έχει κλείσει (ή που θα είχε κλείσει χωρίς αυτή την εξαγορά), εκτός εάν η σχετική εγκατάσταση ανήκει σε μια προβληματική επιχείρηση. Αντίθετα οι επενδύσεις αντικατάστασης δεν θεωρούνται αρχικές επενδύσεις.

Ενισχύσεις για τη δημιουργία απασχόλησης

Η ενίσχυση μπορεί να αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας (καθαρή ετήσια αύξηση των θέσεων εργασίας) που έχουν σχέση με την πραγματοποίηση μιας αρχικής επένδυσης. Οι θέσεις αυτές δημιουργούνται κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων ετών μετά την πραγματοποίηση όλης της επένδυσης και αφορούν αποκλειστικά τη δραστηριότητα που έχει σχέση με την επένδυση. Λαμβάνονται υπόψη και οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται ως συνέπεια της αύξησης του ποσοστού της παραγωγικής ικανότητας που προκαλείται από την αρχική επένδυση.

Βασικός όρος για τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης είναι ότι αυτές θα διατηρηθούν για μια περίοδο 5 ετών τουλάχιστον, ενώ καθορίζονται με βάση τη φύση και την ένταση των περιφερειακών προβλημάτων. Οι ενισχύσεις αυτές δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ποσοστό του κόστους εργασίας για κάθε προσλαμβανόμενο άτομο για μια περίοδο 2 ετών. Το ποσοστό αυτό είναι ίσο με την ένταση που επιτρέπεται σε κάθε ζώνη για τις επενδυτικές ενισχύσεις και η οποία καθορίζεται με βάση τη φύση των περιφερειακών προβλημάτων.

Λειτουργικές ενισχύσεις

Οι ενισχύσεις που έχουν ως στόχο τη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης απαγορεύονται. Κατ' εξαίρεση όμως οι ενισχύσεις αυτού του τύπου μπορούν να χορηγηθούν στις περιοχές που υπάγονται στις χαραγμένες κατευθυντήριες γραμμές στήριξης της Επιτροπής, υπό τον όρο ότι θα είναι τέτοια η φύση τους ώστε να συμβάλουν στην ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

Οι λειτουργικές ενισχύσεις (μη φθίνουσες και χρονικά περιορισμένες) που επιτρέπονται στις υπεραπομακρυσμένες ή στις αραιοκατοικημένες περιοχές έχουν ως στόχους (i) την κάλυψη ενός μέρους του κόστους μεταφοράς των εμπορευμάτων εντός των εθνικών συνόρων, χωρίς βέβαια οι ενισχύσεις αυτές να συνιστούν ενισχύσεις

για την εξαγωγή ή να οδηγούν σε περιορισμό των εισαγωγών και (ii) την κάλυψη του πρόσθετου κόστους κάποιας οικονομικής δραστηριότητας στις υπεραπομακρυσμένες περιοχές που μπορεί να οφείλεται στην απομάκρυνση, στην απομόνωση, στην μικρή έκταση, σε τραχύ έδαφος και κλίμα ή σε οικονομική εξάρτηση από έναν μικρό αριθμό προϊόντων.

1.5 | ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Για να αποφέρει αποτελέσματα η προσπάθεια οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, η Επιτροπή δημιούργησε χρηματοδοτικά μέσα: τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής. Τα ταμεία αυτά χρησιμεύουν για συγχρηματοδότηση στα κράτη μέλη των περιφερειακών ή οριζοντίων παρεμβάσεων.

Κατά τη διάρκεια ολοκλήρωσης του ευρωπαϊκού οικοδομήματος σχηματίστηκαν τέσσερα είδη Διαρθρωτικών Ταμείων

- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμβάλλει κυρίως στην ενίσχυση των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών, αυτών που βρίσκονται σε στάδιο οικονομικού αναπροσανατολισμού και αυτών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσχέρειες
- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) παρεμβαίνει κυρίως στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση
- το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) τμήμα “προσανατολισμού” συμβάλλει στην ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών, βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα των δομών παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών και δασικών προϊόντων
- το χρηματοδοτικό μέσο προσανατολισμού της αλιείας (ΧΜΠΑ) στηρίζει τις διαρθρωτικές εξελίξεις στον τομέα της αλιείας.

Οι αρχές που διέπουν τις ενισχύσεις που προέρχονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι (i) ο προγραμματισμός των ενισχύσεων, (ii) η εταιρική σχέση μεταξύ μέγιστου αριθμού ενδιαφερομένων μερών, (iii) η προσθετικότητα της ευρωπαϊκής ενίσχυσης σε σχέση με τις εθνικές επιδοτήσεις, (iv) η διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της χρησιμοποίησης των Ταμείων και (v) οι πληρωμές και οι δημοσιονομικοί έλεγχοι. Οι αρχές αυτές εξειδικεύονται ή ενισχύονται.

Προγραμματισμός

Ο προγραμματισμός συνίσταται στην κατάρτιση πολυετών αναπτυξιακών προγραμμάτων και υλοποιείται σύμφωνα με μια διαδικασία λήψης αποφάσεων βάσει εταιρικής σχέσης, σε περισσότερα στάδια, μέχρι την ανάληψη της ευθύνης των δράσεων από τους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς των έργων. Η καλυπτόμενη περίοδος είναι επταετής για όλους τους στόχους, υπάρχει ωστόσο δυνατότητα προσαρμογών σε συνάρτηση με την ενδιάμεση αξιολόγηση.

Στην πρώτη φάση, υποβάλλονται από τα κράτη μέλη προγράμματα ανάπτυξης και ανασυγκρότησης. Αυτά θεμελιώνονται σε εθνικές και περιφερειακές προτεραιότητες και περιλαμβάνουν:

- επακριβή περιγραφή της κατάστασης που επικρατεί στην περιφέρεια με λεπτομέρειες σχετικές με ανισότητες, καθυστερήσεις, αναπτυξιακό δυναμικό
- περιγραφή της πλέον κατάλληλης στρατηγικής που θα οδηγήσει στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί
- ενδείξεις σχετικά με την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση και τη μορφή της χρηματοδοτικής συμμετοχής των Ταμείων

Στην συνέχεια τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα έγγραφα προγραμματισμού που περιλαμβάνουν τις γενικές κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής διοίκησης. Τα έγγραφα αυτά μπορούν να λάβουν τις εξής μορφές:

- Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ), που αποτελούνται από επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ): είναι έγγραφα που εγκρίνονται από την Επιτροπή, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα οποία περιέχουν τη στρατηγική και τις προτεραιότητες δράσης των Ταμείων και του κράτους μέλους, τους ειδικούς στόχους τους, τη συμμετοχή των Ταμείων και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς πόρους.

- Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού (ΕΕΠ): αποτελούνται από ένα μοναδικό έγγραφο, το οποίο εγκρίνεται από την Επιτροπή και στο οποίο συγκεντρώνονται τα στοιχεία που περιέχονται σε ένα κοινοτικό πλαίσιο στήριξης και σε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα (ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανά περιφέρεια, που περιλαμβάνει τους άξονες προτεραιότητας του προγράμματος, συνοπτική περιγραφή των σχεδιαζόμενων μέτρων, ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης)

Η επιτροπή διαπραγματεύεται με τα κράτη μέλη βάσει των εν λόγω εγγράφων προγραμματισμού και πραγματοποιεί μια ενδεικτική κατανομή των ταμείων για κάθε κατανομή και για κάθε κράτος μέλος.

Εταιρική Σχέση

Η εταιρική σχέση έχει πλέον επεκταθεί στις περιφερειακές και τοπικές αρχές, στους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους και τους λοιπούς αρμόδιους οργανισμούς, εμπλέκοντας τους εταίρους αυτούς σε όλα τα στάδια, ήδη από την έγκριση του αναπτυξιακού σχεδίου.

Προσθετικότητα

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι ευρωπαϊκές ενισχύσεις πρέπει να προστίθενται στις εθνικές ενισχύσεις και όχι να τις υποκαθιστούν. Επιπλέον, τα κράτη θα υποβάλλουν πια, στη Επιτροπή τις αναγκαίες πληροφορίες κατά την έγκριση των προγραμμάτων, στο μεσοδιάστημα της εφαρμογής τους και στο τέλος.

Διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση

Στο πλαίσιο νεοθεσπιζόμενου κανονισμού για τα διαρθρωτικά Ταμεία, ορίζεται από τα κράτη μέλη, για κάθε πρόγραμμα, μια διαχειριστική αρχή, της οποίας τα καθήκοντα καλύπτουν την υλοποίηση, την κανονικότητα της διαχείρισης και την αποτελεσματικότητα του προγράμματος (συγκέντρωση στατιστικών και χρηματοοικονομικών στοιχείων, κατάρτιση και αποστολή στην Επιτροπή των ετησίων εκθέσεων εκτέλεσης, διοργάνωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης κλπ)

Επιπλέον, συγκροτούνται επιτροπές παρακολούθησης που υπάγονται πάντα στην αρμοδιότητα των μελών. Οι επιτροπές αυτές,

στις οποίες προεδρεύει ένας εκπρόσωπος της διαχειριστικής αρχής, διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της υλοποίησης των διαρθρωτικών δράσεων.

Υπάρχουν τρεις τρόποι αξιολόγησης των προγραμμάτων:

- η εκ των προτέρων / ex ante αξιολόγηση που υπάγεται στην ευθύνη των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών
- η ενδιάμεση αξιολόγηση πρέπει να πραγματοποιείται από της αρχή που διαχειρίζεται το πρόγραμμα σε συνεργασία με την Επιτροπή
- η εκ των υστέρων / ex post αξιολόγηση που υπάγεται στην ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνεργασία με το κράτος μέλος και τη διαχειριστική αρχή.

Η εκθέσεις αξιολόγησης πρέπει να τίθενται στη διάθεση του κοινού.

Πληρωμές και δημοσιονομικοί έλεγχοι

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνάπτουν σύμβαση χρηματοδότησης, στην οποία η Επιτροπή αναλαμβάνει τη δέσμευση να καταβάλλει ετήσιες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων βάσει των εγγράφων προγραμματισμού που έχουν εγκριθεί. Κάθε κράτος μέλος ορίζει τότε για κάθε πρόγραμμα μια αρχή πληρωμών που θα είναι ο ενδιάμεσος μεταξύ των τελικών δικαιούχων της Επιτροπής. Η αρχή πληρωμών παρακολουθεί την εξέλιξη και τη συμβατότητα προς τους κοινοτικούς κανόνες των δαπανών των τελικών δικαιούχων, οι οποίες θεωρούνται και πιστοποιούνται από τις αρχές πληρωμών.

Η αυξανόμενη αποκέντρωση της διαχείρισης των προγραμμάτων συνεπάγεται την αναγκαιότητα βελτίωσης των μηχανισμών ελέγχου, που υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Η Επιτροπή εξασφαλίζει η ίδια την αποτελεσματικότητα των συστημάτων, η λειτουργία των οποίων εναπόκειται στις αρχές διαχείρισης και πληρωμών. Ποσοστό 5% των δαπανών ενός προγράμματος πρέπει να αποτελούν αντικείμενο λεπτομερών ελέγχων μέσω π.χ. επιτοκίων και δημοσιονομικών ελέγχων. Εφόσον διαπιστώνονται παρατυπίες, τα κράτη μέλη έχουν ευθύνη να προβούν σε δημοσιονομικές διορθώσεις μέσω της ακύρωσης του συνόλου ή μέρους της χρηματοδότησης των σχετικών ενεργειών. Τα χρηματοδοτικά μέσα που αποδεσμεύονται από τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκ νέου, ενώ αυτά που

ανακτώνται από την Επιτροπή αφαιρούνται και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκ νέου.

Η οικονομική και κοινωνική συνοχή αποτελεί, από αρκετά έτη, ακρογωνιαίο λίθο την Κοινότητας. Προωθώντας τη συνοχή, η Ένωση ευνοεί την αρμονική, ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, την δημιουργία θέσεων εργασίας, συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και στην κατάργηση των ανισοτήτων μεταξύ ανδρών και γυναικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

2.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δράση της περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στη χρηματοδοτική αλληλεγγύη η οποία επιτρέπει τη μεταφορά άνω του 35% του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού (213 δις ευρώ για την περίοδο 2000-2006) προς τις μειονεκτικές περιφέρειες. Έτσι, οι περιφέρειες της Ένωσης που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση, βρίσκονται στο στάδιο της μεταλλαγής ή χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερες γεωγραφικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες τους και να επωφεληθούν πλήρως από τις ευκαιρίες που περιέχει η ενιαία αγορά.

Η στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της περιφερειακής πολιτικής είναι συνάρτηση του επιπέδου ανάπτυξης των περιφερειών και του τύπου των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν.

Η κανονιστική ρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006 προβλέπει την εφαρμογή των τριών κατά προτεραιότητα στόχων:

Στόχος 1: προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των περιφερειών που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση

Στόχος 2: στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής μεταλλαγής στις περιοχές που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα

Στόχος 3: στήριξη της προσαρμογής και του εκσυγχρονισμού των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης για τις περιφέρειες εκτός του στόχου 1

2.2 | ΣΤΟΧΟΣ 1

Γεωγραφική Επιλεξιμότητα

Ο στόχος 1 είναι διαιρεμένος σε περιφέρειες στο μέτρο που εφαρμόζεται σε οροθετημένα εδάφη που αντιστοιχούν στο επίπεδο NUTS II της στατιστικής ονοματολογίας των εδαφικών ενότητων που κατάρτισε η Eurostat. Μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών, είναι επιλέξιμες μόνο αυτές των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) είναι χαμηλότερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Περιλαμβάνει επίσης κάποιες ιδιαίτερες κατηγορίες περιφερειών, γεωγραφικά απομακρυσμένες με μικρή δημογραφική σημασία, περιοχές με πυκνότητα πληθυσμού αλλά και περιοχές όπου κρίνεται αναγκαία η εγκαθίδρυση μιας σταθερής και ειρηνικής κοινωνίας, όπως η Βόρειος Ιρλανδία.

Χρηματοδοτικά Μέσα

Για την περίοδο 2000-2006, έχουν διατεθεί για την χρηματοδότηση των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Ένωσης 213 δις ευρώ. Από το ποσό αυτό, τα κονδύλια που προορίζονται για Διαρθρωτικά Ταμεία ανέρχονται σε 195 δις ευρώ. Λόγω της ανάγκης να συγκεντρωθούν οι παρεμβάσεις στις περιφέρειες με τα περισσότερα προβλήματα, ο στόχος 1 λαμβάνει τα περισσότερα κονδύλια και συγκεντρώνει το 70% των κονδυλίων των Διαρθρωτικών Ταμείων, ήτοι 137 δις ευρώ επί 7 έτη.

Όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ τμήμα “προσανατολισμού” και ΧΜΠΑ) συμμετέχουν στην χρηματοδότηση του στόχου 1.

Η χρηματοδοτική κατανομή ανά κράτος μέλος των πιστώσεων αναλήψεως υποχρεώσεων στο πλαίσιο του στόχου 1 και της μεταβατικής στήριξης των Διαρθρωτικών Ταμείων έχει ως εξής:

Κράτος Μέλος	Στόχος 1 (σε εκατ. Ευρώ)	Μεταβατική Στήριξη (σε εκατ. Ευρώ)
Γερμανία	19229	729
Αυστρία	261	0
Βέλγιο	0	625
Ισπανία	37744	352
Φινλανδία	913	0
Γαλλία	3254	551
Ελλάδα	20961	0
Ιρλανδία	1315	1773
Ιταλία	21935	187
Κάτω Χώρες	0	123
Πορτογαλία	16124	2905
Ηνωμένο Βασίλειο	5085	1166
Σουηδία	722	0

Συμμετοχή των Ταμείων

Η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων στο πλαίσιο του στόχου 1 υπόκειται κατά κανόνα στο ακόλουθο ανώτατο όριο: 75% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού επιλέξιμου κόστους και, κατά γενικό κανόνα, 50% τουλάχιστον των επιλέξιμων δημοσίων δαπανών. Το ποσοστό αυτό μπορεί να φθάσει μέχρι 80% για τις περιφέρειες που βρίσκονται σε ένα κράτος μέλος το οποίο καλύπτεται από το Ταμείο Συνοχής (Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία και Πορτογαλία) και σε 85% για όλες τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες καθώς και για τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους στην Ελλάδα.

Σε περίπτωση επενδύσεων στις επιχειρήσεις, η συμμετοχή των Ταμείων τηρεί τα ανώτατα όρια έντασης της ενίσχυσης και τα σωρευτικά ανώτατα όρια που καθορίζονται σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.

Όταν η σχετική παρέμβαση συνεπάγεται χρηματοδότηση επενδύσεων που αποφέρουν έσοδα (πχ. Γέφυρες, αυτοκινητόδρομοι με διόδια), η συμμετοχή των Ταμείων σε αυτές τις επενδύσεις καθορίζεται λαμβανομένου υπόψη του ύψους των εσόδων που αναμένονται υπό κανονικές συνθήκες. Για τον στόχο 1 η συμμετοχή των Ταμείων υπόκειται στα ακόλουθα ανώτατα όρια:

- Σε περίπτωση επενδύσεων σε έργα υποδομής που αποφέρουν σημαντικά έσοδα, η παρέμβαση δεν δύναται να υπερβεί το 40% του συνολικού επιλέξιμου κόστους, στο οποίο μπορεί να προστεθεί προσαύξηση κατά 10% στα κράτη μέλη που καλύπτονται από το Ταμείο Συνοχής. Εκτός των άμεσων ενισχύσεων, άλλες μορφές χρηματοδότησης μπορούν να συμπληρώσουν αυτά τα ποσοστά μέσα στο όριο του 10% του συνολικού επιλέξιμου κόστους.
- Σε περίπτωση επενδύσεων στις επιχειρήσεις, η παρέμβαση δεν δύναται να υπερβαίνει το 35% του συνολικού επιλέξιμου κόστους και το 50% για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους. Σε περίπτωση επενδύσεων στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), τα ποσοστά αυτά μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσαύξησης που προορίζεται για έμμεσες μορφές χρηματοδότησης, εντός του ορίου του 10% του συνολικού επιλέξιμου κόστους.

Αποτελέσματα του προγραμματισμού στο πλαίσιο του στόχου 1 για την περίοδο 2000-2006

Τα αποτελέσματα του προγραμματισμού για το στόχο 1 των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006 είναι τα ακόλουθα:

- Η απόκλιση, όσον αφορά την ανάπτυξη σε σχέση με την υπόλοιπη Ένωση, συνεχίζει να είναι σημαντική, παρά την πρόοδο που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου. Οι παρεμβάσεις θα επιτρέψουν να συνεχιστεί η δράση για την κάλυψη της καθυστέρησης στον οικονομικό τομέα.
- Ο ενδεικτικός στρατηγικός προσανατολισμός που ενέκρινε η Επιτροπή τον Ιούλιο του 1999 αποτέλεσε χρήσιμη βάση για την διαπραγμάτευση των σχεδίων και των προγραμμάτων με τα κράτη μέλη. Είναι εμφανής η αυξανόμενη προσπάθεια

συγκέντρωσης των παρεμβάσεων που αφορά τέσσερις κατά προτεραιότητα τομείς: τα έργα υποδομής, την έρευνα και την καινοτομία, την κοινωνία της πληροφόρησης και την αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων.

- Η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων συνδέεται στενά με την τήρηση των όρων εφαρμογής και διαχείρισης των προγραμμάτων. Τα κράτη μέλη, σε εταιρική σχέση με την Επιτροπή, πραγματοποίησαν σημαντική πρόοδο στην εφαρμογή αυστηρότερων συστημάτων παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης.
- Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζονται αφορούν: (i) την περίοδο των πέντε μηνών διαπραγμάτευσης των εγγράφων προγραμματισμού που κρίνεται υπερβολικά σύντομη (η προθεσμία έγκρισης εκτιμάται σε οχτώ μήνες) και (ii) το συμπλήρωμα προγραμματισμού θεωρείται συχνά αυτοτελής φάση του προγραμματισμού, ενώ ο ρόλος του περιορίζεται στην επεξήγηση του περιεχομένου των αξόνων με προτεραιότητα των προγραμμάτων.

Οικονομικός αντίκτυπος των παρεμβάσεων στο πλαίσιο του στόχου 1 για την περίοδο 2000-2006

Από τη μελέτη για τον οικονομικό αντίκτυπο των Διαρθρωτικών Ταμείων στις κύριες περιοχές που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του στόχου 1 (την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, το Mezzogiorno στην Ιταλία και τα γερμανικά κράτη) προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Τα προγράμματα του στόχου 1 έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο επίπεδο του ΑΕΠ και την κατάρτιση του σταθερού κεφαλαίου. Το συνολικό επίπεδο του ΑΕΠ για την Πορτογαλία και την Ελλάδα αυξάνεται αντίστοιχα κατά 3,5% και 2,4% σε σχέση με αυτό που θα ήταν χωρίς την ευρωπαϊκή βοήθεια. Στο σύνολο της περιόδου και για τις υπό εξέταση περιφέρειες, περίπου 700.000 θέσεις απασχόλησης επωφελήθηκαν από την κοινοτική στήριξη.
- Η κοινοτική συνδρομή συνεπάγεται άνοδο του ετήσιου ποσοστού αύξησης του ΑΕΠ ελαφρώς μεγαλύτερη του από 0,4% στην Πορτογαλία και ελαφρώς μικρότερη από 0,4% στην Ελλάδα.

- Ένα σημαντικό μέρος της μεταφοράς διασκορπίζεται εκτός των δικαιούχων περιφερειών (αποτέλεσμα διαρροής) με τη μορφή εισαγωγών εξοπλισμού, αγαθών και υπηρεσιών. Κατά μέσο όρο, για 4 ευρώ που δαπανώνται στο πλαίσιο του στόχου 1, άνω του 1 ευρώ αφιερώνεται σε εισαγωγές προέλευσης άλλων κρατών μελών και το 9% σε εισαγωγές από τρίτες χώρες.
- Τα προγράμματα του στόχου 1 συμβάλλουν στην αναδιάρθρωση και στην κάλυψη της οικονομικής καθυστέρησης των έξι αναπτυξιακά καθυστερημένων περιοχών. Η βιομηχανική παραγωγή αυξάνεται σε απόλυτη αξία, το μερίδιο της γεωργίας και της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων στο ΑΕΠ μειώνεται, ενώ αυτό των υπηρεσιών αυξάνεται.

2.3 | ΣΤΟΧΟΣ 2

Γεωγραφική Επιλεξιμότητα

Ο στόχος 2 συγκεντρώνει τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις στα πιο σημαντικά προβλήματα ανάπτυξης ενσωματώνοντας τους προηγούμενους στόχους ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών σε παρακμή και προσαρμογής αγροτικών περιοχών στην διαρθρωτική αλλαγή. Οι περιφέρειες που αφορά ο στόχος αυτός αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα και η προκύπτουσα κοινοτική ενίσχυση στηρίζει την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότησή τους. Ο καθορισμός των επιλέξιμων περιοχών εξαρτάται από ένα ανώτατο όριο πληθυσμού και από συγκεκριμένα κριτήρια για κάθε περιοχή.

Ανώτατο όριο πληθυσμού

Ο πληθυσμός του συνόλου των επιλέξιμων περιοχών του στόχου 2 δεν μπορεί να αντιπροσωπεύει άνω του 18% του συνολικού πληθυσμού της Κοινότητας. Μετά τη διεύρυνση, για τα δέκα νέα κράτη μέλη το όριο ανέρχεται στο 31% του πληθυσμού όλων των περιφερειών NUTS II

Ειδικά κριτήρια για κάθε περιοχή

Τα κριτήρια καθορισμού των επιλέξιμων περιοχών στο πλαίσιο του στόχου 2 είναι τα εξής: κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές που υφίστανται περιοχές στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών,

φθίνουσες αγροτικές περιοχές, αστικές περιοχές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, περιοχές σε κρίση που εξαρτώνται από την αλιεία.

Χρηματοδοτικά Μέσα

Για την περίοδο 2000 – 2006, το κονδύλιο για τα Διαρθρωτικά Ταμεία ανέρχεται σε 195 δισεκατομμύρια ευρώ, στο οποίο πρέπει να προστεθούν 14,1559 δισεκατομμύρια ευρώ που προορίζονται για τα νέα δέκα κράτη μέλη για την περίοδο από την προσχώρηση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006. Για τον στόχο 2 διατίθενται 22,5 δισεκατομμύρια ευρώ για 7 έτη (11,5% του συνόλου) που βαρύνουν από κοινού το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, ενώ στη μεταβατική ενίσχυση αναλογούν 2,721 δισεκατομμύρια.

Το Ταμείο Συνοχής παρεμβαίνει στην Ελλάδα, στην Πορτογαλία, στην Ιρλανδία, στην Ισπανία και στα δέκα νέα κράτη μέλη, που αποτελούν χώρες των οποίων το ακαθάριστο εθνικό προϊόν (ΑΕΠ) είναι κατώτερο από το 90% του κοινοτικού μέσου όρου. Το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτεί παρεμβάσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών. Για τα νέα κράτη μέλη, η κατανομή των πόρων για τον στόχο 2 αντιστοιχεί στο 0,86% των κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων.

Κράτος Μέλος	Στόχος 2 (σε εκατ. Ευρώ)	Μεταβατική Στήριξη (σε εκατ. Ευρώ)
Γερμανία	2984	526
Αυστρία	578	102
Βέλγιο	368	65
Δανία	156	27
Ισπανία	2553	98
Φινλανδία	459	30
Γαλλία	5437	613
Ιταλία	2145	377
Λουξεμβούργο	34	6

Κάτω Χώρες	676	119
Ηνωμένο Βασίλειο	3989	706
Σουηδία	354	52
Ευρωπαϊκή Ένωση	19733	2721

Συμμετοχή των Ταμείων

Κατά γενικό κανόνα, η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων βάσει του στόχου 2 υπόκειται στα ακόλουθα όρια: 50% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού επιλέξιμου κόστους και τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δημόσιων δαπανών.

Στην περίπτωση επενδύσεων σε επιχειρήσεις, η συμμετοχή των ταμείων τηρεί τα ανώτατα όρια έντασης ενίσχυσης και σώρευσης που καθορίζονται στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων.

Όταν η σχετική παρέμβαση συνεπάγεται χρηματοδότηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη δημιουργία εσόδων (π.χ. γέφυρα, αυτοκινητόδρομος με διόδια), η συμμετοχή των ταμείων σε αυτές τις επενδύσεις καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των αναμενόμενων εσόδων. Για το στόχο 2, η συμμετοχή των ταμείων υπόκειται, επομένως, στα ακόλουθα όρια:

- Σε περιπτώσεις επενδύσεων σε υποδομές που συμβάλλουν στη δημιουργία σημαντικών εσόδων, η παρέμβαση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 25% του επιλέξιμου συνολικού κόστους. Τα ποσοστά αυτά μπορούν να προσαυξηθούν, όταν πρόκειται για μορφές χρηματοδότησης πλην των άμεσων ενισχύσεων, αλλά η προσαύξηση αυτή δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 10% του επιλέξιμου συνολικού κόστους.
- Σε περιπτώσεις επενδύσεων που πραγματοποιούνται σε επιχειρήσεις, η παρέμβαση δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 15% του επιλέξιμου συνολικού κόστους. Όταν πρόκειται για επενδύσεις σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), τα ποσοστά αυτά δεν είναι δυνατόν να προσαυξάνονται για μορφές χρηματοδότησης πλην των άμεσων ενισχύσεων, αλλά η προσαύξηση αυτή δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 10% του επιλέξιμου συνολικού κόστους.

2.4 | ΣΤΟΧΟΣ 3

Γεωγραφική Επιλεξιμότητα

Ο στόχος 3 σχετίζεται με την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργία, την επαγγελματική ένταξη των νέων και των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, την προσαρμογή των εργαζομένων στις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας. Αποτελεί το πλαίσιο αναφοράς για το σύνολο των μέτρων που έχουν ληφθεί για την απασχόληση της συνθήκης του Άμστερνταμ και της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Ενσωματώνει όλες τις δράσεις υπέρ της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Έχει ως ζητούμενο τον εκσυγχρονισμό των πολιτικών και των συστημάτων κατάρτισης καθώς και την προώθηση της απασχόλησης.

Όλες οι περιφέρειες εκτός του στόχου 1 είναι επιλέξιμες βάσει του στόχου 3. Όταν πρόκειται για περιφέρειες επιλέξιμες βάσει του στόχου 1, τα μέτρα υπέρ της κατάρτισης και της απασχόλησης περιλαμβάνονται ήδη στα προγράμματα κάλυψης της καθυστέρησης που υπάγονται στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Χρηματοδοτικά Μέσα

Για το στόχο 3 διατίθενται 24,05 δισεκατομμύρια ευρώ για 7 έτη (12,3% του συνόλου) για τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 και 0,11 δισεκατομμύρια ευρώ για την περίοδο μεταξύ της 1^{ης} Μαΐου και 31^{ης} Ιανουαρίου 2006 για τα νέα κράτη μέλη (0,79% του συνόλου) που βαρύνουν αποκλειστικά το ΕΚΤ.

Για την περίοδο 2000 έως 2006, η κατανομή ανά κράτος μέλος των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων βάσει του στόχου 3 είναι η ακόλουθη:

Κράτος Μέλος	Στόχος 3 (σε εκατ. Ευρώ)
Αυστρία	528
Βέλγιο	737

Γαλλία	4.540
Γερμανία	4.581
Δανία	365
Ευρωπαϊκή Ένωση	24.050
Ηνωμένο Βασίλειο	4.568
Ισπανία	2.140
Ιταλία	3.744
Κάτω Χώρες	1.686
Κύπρος	19,5
Λουξεμβούργο	38
Σλοβακία	39,9
Σουηδία	720
Τσεχική Δημοκρατία	52,2
Φινλανδία	403

Τα άλλα κράτη μέλη δεν συμμετέχουν στο στόχο 3 για την περίοδο 2000 – 2006, εφόσον το σύνολο της επικράτειάς τους είναι επιλέξιμο βάσει του στόχου 1.

Συμμετοχή των Ταμείων

Βάσει του στόχου 3, η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων υπόκειται στα ακόλουθα ανώτατα όρια: 50% κατ' ανώτατο όριο του επιλέξιμου συνολικού κόστους και τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δημόσιων δαπανών. Επειδή μόνο το ΕΚΤ συμμετέχει στη χρηματοδότηση του στόχου 3, τα ποσοστά συμμετοχής μπορούν να είναι υψηλότερα στις περιοχές τις οποίες αφορά ο στόχος 2 απ' ότι στις άλλες περιοχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΡΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

3.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η βελτίωση των συνθηκών της ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο εφαρμογής του 2^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (1994-1999), η συμβολή του ίδιου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και τα μέτρα για την επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας και διαρθρωτικών αλλαγών, δημιούργησαν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για μεγαλύτερη απόδοση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας η οποία συνεχίζεται και κατά την περίοδο 2000-2006. Κατά την περίοδο των προηγούμενων ετών η ελληνική οικονομία συνέκλινε με μέτριους ρυθμούς προς το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιο συγκεκριμένα το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης, ανήλθε στο 66,9% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το 1997 η αύξηση του ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους έχει επιταχυνθεί οδηγώντας σε ένα μέσο ποσοστό αύξησης 2,8% την περίοδο 1994-1999, το οποίο είναι υψηλότερο του μέσου ποσοστού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό οφείλεται κυρίως στην ισχυρή εγχώρια ζήτηση, η οποία τροφοδοτείται από τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις.

Πάντως, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις αποτελούν ένα σημαντικό παράγοντα επιτυχίας, δεδομένου ότι χωρίς να δημιουργούνται πληθωριστικές πιέσεις, οδηγούν σε υψηλότερη παραγωγικότητα και κατά συνέπεια αυξάνουν τη δυναμική της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Επιπροσθέτως, ενισχύουν την ικανότητα της οικονομίας να προσαρμόζεται και να αντιμετωπίζει εξωτερικές διαταραχές. Η Ελλάδα έχει προωθήσει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και αυτές θα πρέπει να ολοκληρωθούν και να επεκταθούν. Οι περαιτέρω βελτιώσεις στο οικονομικό και διαρθρωτικό πεδίο θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα του 3^{ου} ΚΠΣ. Οι βελτιώσεις αυτές θα πρέπει να στοχεύουν στην προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών και στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας, σε υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης μακροπρόθεσμα μέσω κυρίως της

συγκέντρωσης κεφαλαίων σε επενδύσεις που πιθανότατα θα αυξήσουν περισσότερο την παραγωγικότητα και την απασχόληση. Εντούτοις, παραμένουν διαρθρωτικά προβλήματα στην ελληνική αγορά εργασίας όπως είναι η υψηλή ανεργία στους νέους και στις γυναίκες. Πράγματι, η ανεργία ήταν και είναι υψηλότερη από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανεργία των γυναικών παραμένει σε αρκετά υψηλά επίπεδα: το ποσοστό των άνεργων γυναικών είναι υπερδιπλάσιο των ανδρών, ενώ για τους νέους η ανεργία παραμένει σε επίπεδα πάνω από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βέβαια αλλαγές και μεταρρυθμίσεις όπως η συνεχιζόμενη μείωση της γεωργικής δραστηριότητας καθώς και η ιδιωτικοποίηση τμημάτων της οικονομίας και δραστηριοτήτων που ελέγχονται από το κράτος ενδέχεται να ασκήσουν πίεση στην απασχόληση. Είναι όμως και αυτό αμφίβολο, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για τα άτομα που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό (όπως τα άτομα με αναπηρία) καθώς επίσης και ο μεγάλος αριθμός προσφύγων και μεταναστών (πολλοί από τους οποίους δεν είναι καν νόμιμοι) που συμβάλλουν στην αύξηση της ανεργίας.

Το μέσο πάνω στο οποίο θα βασιστεί η συνέχεια του 2^{ου} ΚΠΣ, για την περαιτέρω βελτίωση των συνθηκών της ελληνικής οικονομίας αλλά και την καλύτερη αντιμετώπιση επίκαιρων προβλημάτων όπως για παράδειγμα της αγοράς εργασίας που αναφέρθηκε παραπάνω είναι το 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, την τελευταία περίοδο του οποίου ήδη διανύουμε. Το 3^ο ΚΠΣ είναι το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας και υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Ελληνικές Αρχές στις 29 Σεπτεμβρίου 1999, παρουσίασαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το σχέδιο ανάπτυξης 2000-2006. Το σχέδιο αυτό, κατόπιν εξέτασης κρίθηκε αποδεκτό τις υπηρεσίες της επιτροπής και οι ελληνικές αρχές ενημερώθηκαν σχετικά με την από 12 Οκτωβρίου 1999 επιστολή της γενικής διεύθυνσης REGIO. Το 3^ο ΚΠΣ αποτελεί ισχυρό εργαλείο και καθοριστικό μοχλό για την ανάπτυξη, τη συνοχή και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Και αυτό συμβαίνει γιατί η Ελλάδα εξασφαλίζει σημαντικούς πόρους που θα επιτρέψουν να προσεγγίσει τις οικονομίες και το βιοτικό επίπεδο άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να αντιμετωπίσει μεγάλα προβλήματα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Οι συνολικοί πόροι του 3^{ου} ΚΠΣ και του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται σε 47,54 δισεκατομμύρια Ευρώ. Η

δημόσια δαπάνη, εθνική και κοινοτική, ανέρχεται σε 36,68 δισεκατομμύρια Ευρώ. Η διαφορά που προκύπτει, ποσό ύψους 10,86 δισεκατομμυρίων Ευρώ, εκτιμάται ότι θα προέλθει από ιδιωτική συμμετοχή. Παράλληλα, σημαντικοί πόροι ύψους 1,17 εκατομμυρίων Ευρώ θα αντληθούν μέσω των τεσσάρων κοινοτικών πρωτοβουλιών INTERREG, LEADER, EQUAL και URBAN. Πρέπει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα επωφελείται συνολικής κάλυψης άνω των 25 δισεκατομμυρίων Ευρώ για το χρονικό διάστημα 2000-2006 έναντι 19,27 δισεκατομμυρίων Ευρώ για το χρονικό διάστημα 1994-1999.

Στο πλαίσιο του συνολικού αυτού κονδυλίου, οι επεμβάσεις των τεσσάρων Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων (Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Ταμείο Γεωργικού Προσανατολισμού και Εγγυήσεων –Τμήμα Προσανατολισμού και Χρηματοδοτικό Μέσο για την Αλιεία) αποβλέπουν στην προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των περιφερειών με καθυστέρηση ανάπτυξης. Τις επιλέξιμες περιφέρειες αποτελούν οι περιφέρειες με επίπεδο *ΑΕΠ / κάτοικο* μικρότερο του 75% του μέσου κοινοτικού. Για την περίοδο 2000-2006 όλες οι ελληνικές περιφέρειες θα παραμείνουν επιλέξιμες.

Οι περιφέρειες αυτές είναι οι εξής:

Ανατολική Μακεδονία

Κεντρική Μακεδονία

Δυτική Μακεδονία

Θράκη

Θεσσαλία

Ήπειρος

Ιόνια Νησιά

Δυτική Ελλάδα

Στερεά Ελλάδα

Πελοπόννησος

Αττική

Βόρειο Αιγαίο

Νότιο Αιγαίο

Κρήτη

Σε ότι αφορά τις κοινοτικές πρωτοβουλίες που αναφέρθηκαν παραπάνω, αξίζει να δοθεί με συντομία ένας ορισμός προκειμένου να κατανοηθεί η προέλευση αλλά και το αντικείμενο κάθε μίας:

INTERREG: Η κοινοτική πρωτοβουλία INTERREG αποβλέπει στην προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας αφ' ενός μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφ' ετέρου μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών. Στην περίπτωση της Ελλάδας, οι επιλέξιμες χώρες, με τις οποίες μπορούν να αναπτυχθούν δράσεις διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο INTERREG είναι οι όμορες:

- Βουλγαρία
- Κύπρος
- Αλβανία
- Ιταλία
- Τουρκία

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του INTERREG είναι επιλέξιμες δράσεις που αποβλέπουν στην προώθηση της (i) διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ παραμεθόριων περιφερειών, (ii) διεθνικής συνεργασίας με τις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες και τις λοιπές γειτονικές χώρες, (iii) διαπεριφερειακής συνεργασίας, η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση των πολιτικών και τεχνικών περιφερειακής ανάπτυξης. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι με επιδότηση 295 εκατομμυρίων Ευρώ, το τρίτο σκέλος του INTERREG δίνει προτεραιότητα στις ενέργειες στις οποίες συμμετέχουν οι τρίτες χώρες και κυρίως οι υποψήφιες για προσχώρηση, καθώς και οι νησιωτικές και οι άκρως απομακρυσμένες περιφέρειες.

URBAN: Οι στόχοι της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN είναι:

- (i) Η προώθηση της διαμόρφωσης και εφαρμογής ιδιαίτερα καινοτόμων στρατηγικών για την αειφόρο οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση μικρού και μεσαίου μεγέθους κωμοπόλεων και πόλεων ή μειονεκτικών αστικών περιοχών σε μεγαλύτερες πόλεις.
- (ii) Η ενίσχυση και η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών σε σχέση με την αειφόρο αστική αναζωογόνηση και ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το ύψος της κοινοτικής συνδρομής για την Ελλάδα ανέρχεται σε 24 εκατομμύρια Ευρώ. Δεδομένου ότι η κοινοτική συνδρομή καλύπτει έως το 75% του συνολικού κόστους των έργων, ο συνολικός προϋπολογισμός του Ελληνικού URBAN αναμένεται να κυμανθεί περί τα 35 εκατομμύρια Ευρώ. Το τελικό ύψος του προϋπολογισμού θα διαμορφωθεί κατά τη διάρκεια αξιολόγησης των προτάσεων. Εκ των ποσών αυτών ποσοστό μέχρι 4% θα

διατεθεί για τις ανάγκες της τεχνικής βοήθειας. Σημειώνεται, ότι σε κάθε περίπτωση, το ποσοστό κοινοτικής συνδρομής ενός έργου ή μιας ενέργειας δεν μπορεί να υπερβεί το 75% της συνολικής δημόσιας δαπάνης. Οι περιοχές που επελέγησαν να χρηματοδοτηθούν από την κοινοτική πρωτοβουλία URBAN είναι το Ηράκλειο, η Κομοτηνή και το Πέραμα.

LEADER: Το εθνικό πρόγραμμα LEADER υιοθετεί δύο γενικούς αναπτυξιακούς στόχους:

- (i) Η ολοκληρωμένη, υψηλής ποιότητας, συνεχής ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών. Ο στόχος αυτός βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών και επιδιώκεται η ανάπτυξη και αξιοποίηση των περιοχών εφαρμογής με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις, ώστε να αμβλυνθούν τα μειονεκτήματά τους και να μειωθούν οι ανισότητες που παρατηρούνται στην ποιότητα ζωής μεταξύ των κατοίκων των ορεινών και μη ορεινών περιοχών.
- (ii) Η ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Ο στόχος αυτός βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ανάπτυξη, διατήρηση και ενίσχυση ενός βιώσιμου κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές και επιδιώκεται η εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής για κάθε περιοχή παρέμβασης.

EQUAL: Πρωταρχικός στόχος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL είναι η ανάπτυξη και η προώθηση νέων τρόπων και πρακτικών στον τομέα της απασχόλησης για την αντιμετώπιση κάθε μορφής διακρίσεων και ανισοτήτων που βιώνουν όσοι επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή βρίσκονται ήδη σε αυτή, αξιοποιώντας τις εμπειρίες των πρωτοβουλιών ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ και ADAPT. Ειδικότερα, το επιχειρησιακό πρόγραμμα στοχεύει:

- (i) Στη διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας των ατόμων που έχουν δυσκολίες ένταξης / επανένταξης στην απασχόληση και στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στην αγορά εργασίας.

- (ii) Στην προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόληψη και την παραμονή αυτών που πλήττονται από διακρίσεις και ανισότητα στην αγορά εργασίας.
- (iii) Στην υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών.
- (iv) Στην ενθάρρυνση της κατάρτησης του επαγγελματικού διαχωρισμού, καθώς και στο συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- (v) Στην υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των αιτούντων άσυλο.
- (vi) Στην αποτελεσματική εφαρμογή, διαχείριση και διάδοση της πρωτοβουλίας.

Η κάλυψη που τίθεται στην Ελλάδα για το χρονικό διάστημα 2000-2006 αναμένεται ότι θα ανέλθει σε 862 εκατομμύρια Ευρώ. Ειδικότερα, η κατανομή γίνεται ως ακολούθως:

INTERREG	568 εκατομμύρια Ευρώ
EQUAL	98 εκατομμύρια Ευρώ
LEADER	172 εκατομμύρια Ευρώ
URBAN	24 εκατομμύρια Ευρώ

Στο σημείο αυτό δε θα πρέπει να αγνοηθεί η εμπειρία του 1^{ου} και 2^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης στην όσο το δυνατόν καλύτερη αξιοποίηση του 3^{ου} ΚΠΣ. Η προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών δράσεων, πέραν του θέματος της απορρόφησης των πόρων, ενισχύθηκε. Η ελληνική κυβέρνηση και η Επιτροπή συμφώνησαν σε ένα σημαντικό αριθμό μέτρων για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας σε ότι αφορά τόσο την υλοποίηση των έργων και των ενεργειών όσο και τη διαχείριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων και του κοινοτικού πλαισίου στήριξης. Ειδικότερα στο πλαίσιο του 2^{ου} ΚΠΣ ξεκίνησαν σημαντικές θεσμικές μεταρρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και η χρηστή και ορθολογική διαχείριση των εθνικών και κοινοτικών πόρων. Με τις θεσμικές, οργανωτικές και λειτουργικές παρεμβάσεις που έγιναν έχει διανυθεί σημαντική απόσταση στην

κατεύθυνση της ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας. Τέτοιες παρεμβάσεις που έγιναν σε διαφορετικούς τομείς όπως στον τομέα της οργάνωσης της διαχείρισης του κοινοτικού πλαισίου στήριξης με τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του ΚΠΣ, και με την καθιέρωση των Τεχνικών Δελτίων Έργου στον τομέα των μεγάλων έργων με τη σύσταση Αωνύμων Εταιρειών όπως για παράδειγμα το κτηματολόγιο Α.Ε., Αττικό Μετρό Α.Ε., Εγνατία Α.Ε. και το Ρίο-Αντίρριο. Η πρόκληση για το 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης συνίσταται στο να διαφυλάξει και να ενισχύσει αυτό το κεκτημένο ιδίως σε ότι αφορά την αξιόπιστη διαχείριση και στη συνέχεια: (α) να θέσει σε εφαρμογή ένα ανανεωμένο σύστημα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του εθνικού συστήματος ελέγχων, του ελέγχου της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, σύμφωνα με τους κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων και τις διατάξεις για την καταπολέμηση της απάτης και (β) να διασφαλίσει την καλύτερη αξιοποίηση της αξιολόγησης.

Το Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-2006 αποτελείται από τρία μέρη. Στο πρώτο γενικό μέρος εξετάζεται αφενός το μακροοικονομικό πλαίσιο και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα υλοποιηθεί το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα και αφετέρου οι βασικές κατευθύνσεις και η αναπτυξιακή στρατηγική της νέας περιόδου. Στο δεύτερο μέρος, εθνικού επιπέδου, παρουσιάζονται οι τομείς και οι άξονες προτεραιότητας και στο τρίτο μέρος, περιφερειακού επιπέδου, αναφέρεται στις περιφερειακές προτεραιότητες και στις εξειδικευμένες στρατηγικές για κάθε μία από τις δεκατρείς περιφέρειες της χώρας.

Το Σχέδιο Ανάπτυξης που παρουσίασαν οι ελληνικές αρχές περιλαμβάνει έξι άξονες προτεραιότητας και σημαντικό αριθμό τομέων:

άξονας 1: Ανάπτυξη των Ανθρώπινων Πόρων

τομέας: Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση

τομέας: Επαγγελματική Κατάρτιση και Απασχόληση

άξονας 2: Βασική Υποδομή

τομέας: Μεταφορές

τομέας: Ενέργεια

άξονας 3: Παραγωγικοί Τομείς

τομείς: Γεωργία, Αλιεία, Μεταποίηση και Υπηρεσίες,
Τουρισμός, Πολιτισμός,
Έρευνα και Τεχνολογία

άξονας 4: Βελτίωση Ποιότητας Ζωής

τομείς: Υγεία-Πρόνοια, Περιβάλλον

άξονας 5: Κοινωνία της Πληροφορίας

άξονας 6: Ανάπτυξη των Περιφερειών

Η παρουσίαση των αναγκών τις οποίες καλούνται να καλύψουν οι άξονες προτεραιότητας γίνεται κατά κάποιο τρόπο επαρκή, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την εκ των προτέρων αξιολόγηση. Οι διαπιστωθείσες ανάγκες είναι κυρίως:

- Η σταθερή επιδίωξη για πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας.
- Η αντιμετώπιση του υψηλού επιπέδου ανεργίας και η βελτίωση των υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η διασφάλιση της προόδου στον τομέα του περιβάλλοντος.
- Η αντιμετώπιση των διοικητικών αδυναμιών και των προβλημάτων κυρίως διαχείρισης και υλοποίησης που απορρέουν από αυτές.
- Η αντιμετώπιση του ελλείμματος βασικών υποδομών.
- Η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών τομέων της οικονομίας.
- Η κάλυψη της καθυστέρησης στον τομέα των καινοτομιών και ιδίως της Κοινωνίας της Πληροφορίας, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.
- Η αντιμετώπιση των ελλειμμάτων στους τομείς που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής.

3.2 | ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 σχεδιάστηκε με βάση μια αναπτυξιακή στρατηγική που καθορίστηκε μετά από συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Ελληνικών Αρχών, για το πώς θα αξιοποιηθούν περίπου 22,7 δις Ευρώ που προέρχονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, 3,3 δις Ευρώ που προέρχονται από το Ταμείο Συνοχής, καθώς και δάνεια και εγγυήσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων. Ως στόχος της στρατηγικής αυτής τέθηκε η ενίσχυση των διαρθρωτικών αλλαγών και η αξιοποίηση του δυναμικού για περισσότερη απασχόληση και βελτίωση της παραγωγικότητας που μπορούν να οδηγήσουν στην εμπάθυνση της ενσωμάτωσης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι προτεραιότητες του ΚΠΣ επικεντρώνονται σε επενδύσεις στο φυσικό, ανθρώπινο και γνωστικό κεφάλαιο. Οι επενδύσεις σε υποδομές μεταφορών, συνδυασμένες με μείωση του κόστους συναλλαγών, δημιουργούν τις άμεσες προϋποθέσεις για καλύτερη πρόσβαση στις αγορές της Κεντρικής Ευρώπης και των Βαλκανίων και κατά συνέπεια περισσότερες ευκαιρίες στον εγχώριο ανταγωνισμό και το εμπόριο καθώς και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διασυνδέσεων μέσω της μείωσης φαινομένων συμφόρησης, ειδικά στους βασικούς μεταφορικούς διαδρόμους και στις αστικές περιοχές. Ιδιαίτερη προσοχή, κατά τον αρχικό σχεδιασμό, δόθηκε επίσης στις επενδύσεις σε άλλες υποδομές οι οποίες είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της ορθολογικής διαχείρισης των περιβαλλοντικών πόρων, όπως για παράδειγμα στους τομείς διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων.

Ένας από τους σημαντικότερους στόχους του ΚΠΣ υπήρξε και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού και της γεωργίας. Η προαγωγή των καινοτομιών καθώς και η περαιτέρω σύνδεση των ερευνητικών δραστηριοτήτων με τη βιομηχανία αποτελεί κρίσιμο σημείο για τον τομέα αυτό.

Η μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη απαιτεί επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, όχι μόνο μέσω της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, αλλά και μέσω της ενίσχυσης των προσπαθειών διάχυσης της τεχνολογικής καινοτομίας,

καθώς και δράσεων που αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας. Στην Ελλάδα οι παρεμβάσεις για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων πραγματοποιείται κυρίως μέσω δύο βασικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ανθρώπινων πόρων που είναι το ΕΠ «Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης» και το ΕΠ «Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης». Δράσεις για τους ανθρώπινους πόρους περιλαμβάνονται και στα ΕΠ «Κοινωνία της Πληροφορίας», «Υγεία-Πρόνοια», «Ανταγωνιστικότητα» καθώς και στα 13 Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Η αρχική οργάνωση προέβλεπε ποσοστό ίσο με 65% των πιστώσεων του ΕΚΤ που αφορούν το πεδίο πολιτικής 1 να χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση προληπτικών δράσεων, ενώ το 35% να κατευθυνθεί σε θεραπευτικές δράσεις. Τα ανωτέρω αφορούν το σύνολο της περιόδου προγραμματισμού και παρακολουθούνται σε ετήσια βάση. Εφόσον δεν κριθεί απαραίτητο θα πρέπει να αναθεωρηθούν στην ενδιάμεση περίοδο ή /και προς το τέλος του 3^{ου} ΚΠΣ.

Η προώθηση της εξίσωσης των δύο φύλων αποτελεί οριζόντια αρχή η οποία διαπνέει ολόκληρο το ΚΠΣ. Η στρατηγική που διαμορφώθηκε περιλαμβάνει εξειδικευμένα μέτρα αρωγής των γυναικών αλλά και κινητοποίηση όλων των γενικών πολιτικών και μέτρων. Πρόκειται για μια ευέλικτη στρατηγική με ποσοτικοποιημένους στόχους που θέτονται συνεχώς με βάση στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται και αφορούν τα δύο φύλα και τη χρήση κατάλληλων δεικτών παρακολούθησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού ΕΚΤ 1262/1999, το οποίο αναφέρεται σε ειδικές διευθετήσεις με στόχο την παροχή μικρών επιδοτήσεων σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς και σε τοπικές συνεργασίες, η Ελλάδα σχεδίασε να διαθέσει τουλάχιστον 0,5% του συνόλου των πιστώσεων του ΕΚΤ σε επιδοτήσεις κοινωνικού επιχειρηματικού κεφαλαίου όπως π.χ. στον τομέα προώθησης των ίσων ευκαιριών για όλους, αλλά και για τα δύο φύλα.

Στο πλαίσιο των δράσεων για την ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου και για τη βελτίωση της ποιότητας στον τομέα αυτό, σχεδιάστηκε περαιτέρω προώθηση της διαδικασίας πιστοποίησης, προσεγγίσεις προσανατολισμένες προς την αγορά, καθώς και ανοικτές διαδικασίες προκήρυξης διαγωνισμού. Προβλέφθηκε επίσης η ένταξη των προσπαθειών σε θέματα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος καθώς και στον τομέα της υγείας, ενώ επιδίωξη είναι και η ισόρροπη

και αειφόρος ανάπτυξη όλης της χώρας, της υπαίθρου όσο και των αστικών περιοχών.

Τα πεδία των οποίων η πρόοδος θεωρήθηκε ότι μπορούν να επηρεάσουν τις επιπτώσεις και την αποτελεσματικότητα της στρατηγικής του ΚΠΣ είναι:

- Διαρθρωτικές αλλαγές στις αγορές εργασίας, αγαθών και υπηρεσιών που μπορούν να οδηγήσουν σε υψηλότερη παραγωγικότητα και συγκράτηση τιμών, ενισχύοντας το δυναμικό ανάπτυξης και απασχόλησης.
- Με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη της υπαίθρου και της γεωργίας, προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης επικεντρωμένης στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τον εκσυγχρονισμό.
- Κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα, έτσι ώστε να συνεισφέρει τόσο στη χρηματοδότηση έργων υποδομής μέσω του συστήματος BOT (Built – Operate - Transfer) (Κατασκευή - Λειτουργία - Μεταβίβαση), όσο και ευρύτερα, στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του συνόλου του παραγωγικού τομέα όλων των περιφερειών.
- Ουσιαστική βελτίωση των ικανοτήτων διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου, ώστε να διασφαλιστεί όχι μόνο η απορρόφηση, αλλά και η αποτελεσματικότητα των έργων και δράσεων του ΚΠΣ.

Η στρατηγική του ΚΠΣ εξειδικεύεται στους εξής άξονες προτεραιότητας:

Ανθρώπινοι Πόροι

Το κύριο βάρος, στην προτεραιότητα αυτή, επικεντρώνεται στις προσπάθειες ανάπτυξης ενεργών πολιτικών απασχόλησης. Στόχος είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση της ανεργίας, η προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους ως προς την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, στο πλαίσιο μιας πολιτικής δια βίου κατάρτισης, η συμβολή στην ανάπτυξη ενός ικανού καταρτισμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού καθώς και η προώθηση των δράσεων υπέρ της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Οι πολιτικές αυτές ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και συνάδουν με το γενικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής

Απασχόλησης καθώς και με τις ειδικότερες κατευθύνσεις για πολιτικές, που προβλέπει ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Μεταφορές

Για τις υποδομές στον τομέα των μεταφορών, στόχος είναι η μείωση της περιφερειακότητας σε σχέση με τις λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες, η βελτίωση των συνδέσεων με τις Βαλκανικές χώρες, η δημιουργία ενός συστήματος μεταφορών το οποίο θα καλύπτει το σύνολο της επικράτειας και θα ενσωματώνει όλα τα μέσα μεταφοράς, οδικά, σιδηροδρομικά, θαλάσσια, αεροπορικά, και τέλος, η μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης στα αστικά κέντρα.

Ανταγωνιστικότητα

Η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης είναι πρωταρχικής σημασίας, όπως εξάλλου είναι οι δράσεις προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και οι δράσεις Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΤ), ιδιαίτερα μέσω της ανάδειξης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Προβλέπεται μεταξύ άλλων η διασύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και αναγκών των επιχειρήσεων, η απλοποίηση και ο εξορθολογισμός του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η προώθηση των νέων χρηματοδοτικών μέσων, μέτρων για τη μεταφορά τεχνολογίας κλπ.

Για τον τομέα του τουρισμού, είναι αναγκαία η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, μέσω της βελτίωσης των τουριστικών υποδομών, της μεγαλύτερης διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος καθώς και της βελτίωσης των προσφερομένων υπηρεσιών.

Στον τομέα της ενέργειας, η προσπάθεια στρέφεται κατά προτεραιότητα σε δράσεις διασύνδεσης δικτύων και διανομής, ενόψει της απελευθέρωσης της αγοράς, σε δράσεις ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας. Επίσης στη διανομή φυσικού αερίου στις αστικές περιοχές, με την ανάπτυξη των συμβάσεων παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, λαμβανομένων υπόψη και των υποχρεώσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Ανάπτυξη της υπαίθρου και αλιεία

Όσον αφορά τη γεωργία, την ανάπτυξη της υπαίθρου και την αλιεία, προτεραιότητα δίδεται στη πολύπλευρη ανταγωνιστικότητα των αγροτικών ζωνών μέσα σε ένα πνεύμα το οποίο διαπνέεται από τις αρχές της αειφόρου μακροπρόθεσμης και ισόρροπης ανάπτυξης. Θα καταβληθεί προσπάθεια προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων και θα αναληφθούν δράσεις στήριξης, προώθησης της ποιότητας με παρεμβάσεις στο επίπεδο της αγροτικής εκμετάλλευσης καθώς και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων. Η προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος και η υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης της υπαίθρου παραμένει μια προτεραιότητα. Για την αλιεία, προτεραιότητα δίδεται στον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού δυναμικού, σύμφωνα με τους κανόνες της ποιότητας και του περιβάλλοντος, προκειμένου να επιτευχθεί μια μόνη και ισορροπημένη ανάπτυξη του τομέα.

Ποιότητα Ζωής

Όσον αφορά τον Πολιτισμό, προτεραιότητα είναι η προστασία και περαιτέρω προώθηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, καθώς και η ανάπτυξη του Σύγχρονου Πολιτισμού με διασφάλιση της ισόρροπης υποστήριξης του τομέα στην Περιφέρεια. Στον τομέα της Υγείας και της Πρόνοιας επικεντρώνεται στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του όλου συστήματος, με την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης μονάδων και υπηρεσιών υγείας και της βελτίωσης του συστήματος πρόνοιας συνεχίζονται και θα ενταθούν.

Ο γενικός στόχος της αειφόρου ανάπτυξης θα επιτευχθεί κυρίως με τη δημιουργία και ολοκλήρωση (i) των υποδομών και παρεμβάσεων που είναι αναγκαίες για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής και τη διατήρησης της φυσικής μας κληρονομιάς (ii) νέων θεσμών, μηχανισμών και δομών, (iii) της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, της εισαγωγής της διάστασης της προστασίας του περιβάλλοντος σε άλλους άξονες οι οποίοι υποστηρίζονται από το ΚΠΣ, όπως για παράδειγμα στις μεταφορές και στον τουρισμό.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα αύξησης της αποτελεσματικότητας των

κυβερνητικών δράσεων και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Οι σχετικές παρεμβάσεις αφορούν πολλούς τομείς (εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, μεταφορές) και αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης αναπτυξιακής στρατηγικής με στόχους την αποτελεσματικότητα, τον εκσυγχρονισμό, την ανοικτή κοινωνία και την καλύτερη ποιότητα ζωής. Θα συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη διάδοση της γνώσης ψηφιακής τεχνολογίας σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισαβόνας και των σχετικών κατευθύνσεων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Περιφερειακή Ανάπτυξη

Η αναπτυξιακή πολιτική σε περιφερειακό επίπεδο στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στην αύξηση της απασχόλησης. Πιο συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες των παρεμβάσεων σε περιφερειακό επίπεδο έχουν ως εξής:

Παρεμβάσεις που ενισχύουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομικής βάσης των περιφερειών, προάγουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και την εξωστρέφειά τους, ενισχύουν το ρόλο των αστικών κέντρων και την ανάπτυξη της υπαίθρου. Επίσης περιλαμβάνονται παρεμβάσεις με στόχο την άρση της απομόνωσης, την τόνωση της δημογραφικής ανάπτυξης και της παραγωγικής ανάπτυξης των ορεινών παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών, τη χάραξη περιφερειακής πολιτικής διάχυσης της καινοτομίας, την πρόσβαση στην Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, τη βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την προώθηση των ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την υποστήριξη των τοπικών Συμφώνων για την Απασχόληση και άλλων τοπικών πρωτοβουλιών. Επίσης προβλέπονται παρεμβάσεις προστασίας και αξιοποίησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς κάθε περιφέρειας.

Τεχνική Βοήθεια

Η τεχνική βοήθεια χρηματοδοτείται σε επίπεδο ΚΠΣ, καθώς και επίπεδο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

3.3 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Από τις αρχικές εκτιμήσεις προέκυψαν τρία υποδείγματα προσομοίωσης που αποτύπωσαν τις μακροοικονομικές επιπτώσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων στην οικονομία της Ελλάδας κατά την περίοδο 2000-2006. Πιο συγκεκριμένα:

- *το υπόδειγμα ΚΕΠΕ*, το οποίο ανέπτυξε για τις Ελληνικές Αρχές το Κέντρο Προγραμματισμού και Ερευνών της Ελλάδος.

- *το υπόδειγμα HERMIN*, το οποίο ανέπτυξε το Ινστιτούτο ESRI της Ιρλανδίας τη δεκαετία του '90 ώστε να δίνει συγκρίσιμα αποτελέσματα ως προς τις μακροοικονομικές επιπτώσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων στις 4 χώρες της Συνοχής, Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία και Πορτογαλία.

- *το υπόδειγμα QUEST II*, το οποίο αναπτύχθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής ως ένα μοντέλο ανάπτυξης και επιχειρηματικότητας που αφορά πολλές χώρες, με σκοπό να αναλυθούν οι οικονομίες όλων των Κρατών – Μελών της Ε.Ε. και οι αλληλεπιδράσεις τους με τον υπόλοιπο κόσμο.

Η μακροοικονομική επίδραση των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι ο συνδυασμός τόσο των επιπτώσεων από την πλευρά της ζήτησης, όσο και των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων από την πλευρά της προσφοράς. Φιλοδοξία των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι η οργάνωση μιας μεταβίβασης πόρων που μπορεί να τονώσει βραχυπρόθεσμα τη ζήτηση, όπως και η βελτίωση της παραγωγικής διάρθρωσης της οικονομίας με επιπτώσεις οι οποίες θα διαρκέσουν και μετά την περίοδο κατά την οποία έλαβαν χώρα οι μεταβιβάσεις πόρων.

Οι προοπτικές ανάπτυξης επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από την μακροοικονομική σταθερότητα και αυτό σημαίνει ότι το ΚΠΣ 2000-2006 πρέπει να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ελληνική οικονομία. Σύμφωνα με το υπόδειγμα ΚΕΠΕ, το ΚΠΣ θα έπρεπε να αυξάνει ετησίως το ΑΕΠ κατά 1,3 μονάδες. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και μόνον μπορούν αν επιφέρουν αύξηση του ετησίου πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,9 μονάδες. Έτσι το 2006 το ΑΕΠ υπολογίστηκε ότι θα κινηθεί σε επίπεδα κατά 6 -7% υψηλότερα, συγκρίνοντας με το

επίπεδο στο οποίο θα βρισκόταν χωρίς τις σχετικές επιπτώσεις τους τόσο επί της προσφοράς, όσο και επί της ζήτησης. Εξωτερικές, ανεξάρτητες προβολές (υπόδειγμα HERMIN), τις οποίες πραγματοποίησε το Ινστιτούτο ESRI για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προέβλεψαν ότι οι επιπτώσεις επί του πραγματικού ΑΕΠ θα είναι αύξηση περίπου 5-6% κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Τα συμπεράσματα αυτά βασίστηκαν στην υπόθεση ότι το ΚΠΣ δεν έχει μόνο θετική επίπτωση στις δαπάνες και τα εισοδήματα, αλλά και στην ολική παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής, τη δυνατότητα της οικονομίας να προσελκύει άμεσες ξένες επενδύσεις και στην ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής Βιομηχανίας.

Σύμφωνα με το υπόδειγμα QUEST II της Επιτροπής, οι επιπτώσεις του ΚΠΣ επί του ΑΕΠ είναι μικρότερες, αλλά και πάλι ο επίπεδο του πραγματικού ΑΕΠ εκτιμήθηκε ότι θα είναι στο τέλος του 2006 κατά 2,4% υψηλότερο σε σχέση με το υποθετικό ΑΕΠ χωρίς την ύπαρξη του ΚΠΣ

Κατά τις προσομοιώσεις αυτές, λοιπόν, η Ελλάδα θα μπορούσε να επιτύχει ταχύτερου ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης και συνεπώς να μπορέσει να υπερβεί το 75% του μέσου όρου του ΑΕΠ της ΕΕ έως το 2006.

Ωστόσο η αναπτυξιακή ώθηση, που προκαλείται από το ΚΠΣ θα μπορούσε να οδηγήσει σε πληθωριστικές πιέσεις που με τη σειρά τους να έχουν ως αποτέλεσμα τη χειροτέρευση του εμπορικού ισοζυγίου, καθώς και οι εισαγωγές θα αυξάνονται ταχύτερα σε σχέση με τις εξαγωγές. Ο κίνδυνος αυτός κατέδειξε ακόμα καλύτερα τη σημασία της εφαρμογής των διαρθρωτικών αλλαγών, της διασφάλισης της συγκράτησης των τιμών και της στήριξης της μελλοντικής ευημερίας στο παραγωγικό δυναμικό της χώρας και όχι στις εισροές πόρων από το εξωτερικό.

3.4 | ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

1^{ος} Άξονας: Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων

Η ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων και η προσαρμογή τους στις ολοένα μεταβαλλόμενες ανάγκες τις αγοράς αποτελεί καθοριστικό

στοιχείο για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας. Αποτελεί εξ' άλλου και προαπαιτούμενο για την αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας. Η επιτυχία στον τομέα αυτό εξαρτάται από την κινητοποίηση του συνόλου των ανθρώπινων πόρων και ειδικότερα από τη διαθεσιμότητα ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης με δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση και χρησιμοποίηση προηγμένων τεχνολογιών και την προσαρμογή στις αλλαγές. Η Ευρωπαϊκή στρατηγική απασχόλησης, με τους τέσσερις πυλώνες και τις κατευθυντήριες οδηγίες της, καθώς και ο νέος κανονισμός του Ευρωπαϊκού κοινοτικού ταμείου παρέχουν το κατάλληλο στρατηγικό πλαίσιο και τον προσανατολισμό πολιτικής στο πεδίο αυτό. Το Ευρωπαϊκό κοινοτικό ταμείο θα αποτελέσει κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο εφαρμογής του Ελληνικού εθνικού σχεδίου δράσης για την απασχόληση.

Ανάπτυξη ενεργών πολιτικών για την καταπολέμηση της ανεργίας

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στην Ελλάδα το συνολικό ποσοστό ανεργίας καθώς και τα ποσοστά ανεργίας των νέων, των γυναικών και των μακροχρόνια ανέργων είναι αρκετά υψηλότερα από τους αντίστοιχους μέσους όρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, οι υφιστάμενες Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης καθώς και το διαθέσιμο στατιστικό σύστημα είναι αδύναμα και ανεπαρκή για την παρακολούθηση των ροών προς και από την ανεργία καθώς και για την εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης, όπως αυτή περιγράφεται στην Ευρωπαϊκή στρατηγική απασχόλησης. Εκτός αυτού, στο πλαίσιο του εθνικού σχεδίου δράσης για την απασχόληση, η Ελλάδα δεσμεύτηκε να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα και να συμμορφωθεί σταδιακά με τις προληπτικές, ενεργητικές και εξατομικευμένες πολιτικές της αγοράς εργασίας καθώς και με τους αντίστοιχους ποσοτικοποιημένους στόχους, όπως αυτοί περιγράφονται στις κατευθυντήριες οδηγίες ένα και δύο της Ευρωπαϊκής στρατηγικής απασχόλησης. Οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν στη βελτίωση των ικανοτήτων ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας, στο πλαίσιο ειδικότερα της προσπάθειας να παρεμποδιστεί η μετάβαση των ανέργων νέων και ενηλίκων στη μακροχρόνια ανεργία αλλά και της μείωσης της ανεργίας των νέων και των γυναικών. Θα αναληφθούν, επιπροσθέτως, κατασταλτικές δράσεις για τους ήδη ανέργους. Πιο συγκεκριμένα, οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν σε:

Προληπτική προσέγγιση

Ανάληψη δράσης κατά τρόπο αποφασιστικό, συνεκτικό και μετρήσιμο, περιλαμβανομένης της κατάρτισης και του προσανατολισμού, με στόχο τη σαφή υιοθέτηση της προληπτικής και εξατομικευμένης προσέγγισης, σύμφωνα με τις γραμμές της Ευρωπαϊκής στρατηγικής απασχόλησης και την αποτροπή της μακροχρόνιας ανεργίας νέων και ενηλίκων ανέργων. Τα συγκεκριμένα μέτρα θα προσδιοριστούν αναλυτικότερα στα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα και ειδικότερα στο πρόγραμμα για την επαγγελματική κατάρτιση και απασχόληση. Η Ελλάδα θα επιχειρήσει να λάβει όλα τα απαραίτητα νομοθετικά μέτρα, αλλά και να προχωρήσει σε θεσμικές διευθετήσεις με στόχο να καταστήσει την πρόληψη υποχρεωτική τόσο για το κράτος, όσο και για τους ανέργους.

Κατασταλτική προσέγγιση

Μέτρα που απευθύνονται στους ανέργους (κατασταλτική δράση για νέους που είναι άνεργοι για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, καθώς και για ενήλικες που είναι άνεργοι για διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών). Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ των μέτρων προληπτικής προσέγγισης που αφορούν νέους και ενήλικες και άλλων μέτρων που αφορούν τους ανέργους. Στο διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και μέχρις ότου αρχίσουν να παρέχουν υπηρεσίες νέου είδους, η διάρκεια της ανεργίας θα μετράται με βάση την ημερομηνία εγγραφής στα μητρώα ανέργων.

Επιπρόσθετα, στο σχεδιασμό του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης, υπάρχει μέριμνα για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης καθώς και των άλλων δομών της αγοράς εργασίας. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συνέχιση, ενίσχυση και επιτάχυνση της μεταρρύθμισης των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού καθώς και των Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης. Η μεταρρύθμιση περιλαμβάνει την περαιτέρω ανάπτυξη και επέκταση της χρήσης κατάλληλου ηλεκτρονικού συστήματος για την παρακολούθηση των ροών των ανέργων. Δεδομένης της ζωτικής σημασίας που έχουν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης για την ουσιαστική υλοποίηση της προληπτικής και της εξατομικευμένης

προσέγγισης, έχει δοθεί σαφής προτεραιότητα στην ταχεία υλοποίηση της δράσης αυτής. Στόχος είναι να αξιοποιηθεί η διεθνής εμπειρία και οι βέλτιστες πρακτικές με στόχο τη διασφάλιση των υψηλότερων δυνατών προτύπων. Για να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα, θα εξεταστεί και ο ρόλος των ιδιωτικών υπηρεσιών απασχόλησης και η συνέργειά τους με τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. Επίσης, περιλαμβάνονται μέτρα για τη βελτίωση και την αποτελεσματικότερη χρήση των υφιστάμενων δομών όπως για παράδειγμα το Εθνικό παρατηρητήριο απασχόλησης, το Εθνικό ινστιτούτο εργασίας, με σκοπό τη μελέτη και ανάλυση των τάσεων και αναγκών στην αγορά εργασίας, τη χάραξη και αξιολόγηση ολοκληρωμένων στρατηγικών και πολιτικών απασχόλησης εθνικής εμβέλειας, καθώς και την παρακολούθηση και το συντονισμό του Εθνικού σχεδίου δράσης για την απασχόληση. Το κόστος της βελτίωσης των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και των άλλων δομών της αγοράς εργασίας θα υπολογιστεί ως προληπτική δραστηριότητα.

Προώθηση ίσων ευκαιριών στην αγορά εργασίας

Όπως εκτίθεται παραπάνω, δεν υπάρχει ακριβής γνώση για το πλήθος, τη σύνθεση και την επαγγελματική κατάσταση των ατόμων που απειλούνται από αποκλεισμό κυρίως εξαιτίας της έλλειψης στατιστικών στοιχείων, μηχανισμών παρακολούθησης και επαρκούς έρευνας στον τομέα αυτό. Σε κάθε περίπτωση, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι μετανάστες, οι Έλληνες επαναπατρισθέντες, οι πρόσφυγες και άλλες ειδικές ομάδες είναι σε γενικές γραμμές λιγότερο απασχολήσιμοι και ανεπαρκώς ενσωματωμένοι στην αγορά εργασίας λόγω σημαντικών αποκλίσεων ανάμεσα στα προσόντα τους και στο είδος των εργασιών που τους προσφέρονται. Επιπλέον, οι χαμηλοί μισθοί και οι επισφαλείς μορφές απασχόλησης έχουν ως συνέπεια πολλοί απ' αυτούς να επανέρχονται στη φτώχεια και την ανεργία. Η ολοένα και αυξανόμενη παρουσία ατόμων με έντονα προβλήματα όσο αφορά την πρόσβαση στην εργασία και εκτεθειμένα στον κοινωνικό αποκλεισμό, αποτελεί σήμερα ένα σημαντικό πρόβλημα της Ελληνικής αγοράς εργασίας, ενώ εξελίσσεται και σε κορυφαίο κοινωνικό πρόβλημα. Η κατάσταση επιδεινώθηκε αρκετά τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της μαζικής εισροής μεταναστών και προσφύγων, των προβλημάτων συγκεκριμένων παραγωγικών τομέων καθώς και της

αποδυνάμωσης των παραδοσιακών δομών αλληλεγγύης. Ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελεί τα γεγονότα ότι συγκεκριμένες κατηγορίες κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων δεν διαθέτουν πολύ βασικές δεξιότητες, όπως για παράδειγμα ικανότητα ανάγνωσης και γραφής ή και ομιλίας της γλώσσας, αλλά και πρόσβαση σε υπηρεσίες που θα διευκόλυναν την οικονομική και κοινωνική τους ενσωμάτωση. Η Ελλάδα προκειμένου να προωθήσει τις ίσες ευκαιρίες για όλους και να καταπολεμήσει τον κοινωνικό αποκλεισμό, πρέπει να αναπτύξει ολοκληρωμένες και συντονισμένες πολιτικές. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο αυτό το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης θα δώσει προτεραιότητα:

- Στη διασφάλιση της καλύτερης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η δια βίου μάθηση, ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η παροχή συμβουλών, η προώθηση της απασχόλησης, η εισαγωγή όπου κριθεί απαραίτητο των απαιτούμενων προσαρμογών ώστε να καλυφθούν οι συγκεκριμένες ανάγκες ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό.

- Σε ειδικά μέτρα που διευκολύνουν τη στήριξη ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό, ώστε να ξεπεράσουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν για την πλήρη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, όπως για παράδειγμα δράσεις που στοχεύουν στην αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού και την εκμάθηση της γλώσσας, δράσεις που παρέχουν ή αναβαθμίζουν βασικές δεξιότητες πρόσβασης σε περαιτέρω κατάρτιση, υποστηρικτικές και συνοδευτικές δράσεις όπως η παροχή συμβουλών, η ψυχολογική υποστήριξη και η επιβοήθηση στην αναζήτηση εργασίας.

- Στην καταπολέμηση άμεσων και έμμεσων διακρίσεων που αντιμετωπίζουν οι μη προνομιούχες ομάδες στην αγορά εργασίας μέσω της εκπόνησης μιας σειράς μέτρων επίλυσης του προβλήματος συμπεριλαμβανομένων, όπου απαιτείται, ακόμη και νομοθετικών μέτρων.

- Σε δράσεις που επικεντρώνονται σε παιδιά σχολικής ηλικίας με πολιτιστικές και γλωσσικές ιδιομορφίες, όπως παιδιά Ελλήνων επαναπατρισθέντων, μεταναστών και μουσουλμανικών οικογενειών, με στόχο την καλύτερη ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην κοινωνία.

Το Υπουργείο Εργασίας θα συντονίσει όλες τις συναφείς δράσεις που εντάσσονται στην ανωτέρω προώθηση ίσων ευκαιριών.

Βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας

Όπως είναι ήδη γνωστό τα Ελληνικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια, παρουσιάζουν ακόμα σοβαρές αδυναμίες και χρήζουν περαιτέρω βελτιώσεων ώστε να γίνουν αποτελεσματικότερα. Οι στρατηγικοί στόχοι που επιδιώκονται κατά την περίοδο του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης συνοψίζονται στην περαιτέρω ενίσχυση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και αρχικής κατάρτισης, καθώς και συνολική βελτίωση της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών. Στην ανάπτυξη και υλοποίηση ολοκληρωμένης στρατηγικής καθώς και ειδικότερων πολιτικών με στόχο την καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας καθώς και τη μείωση του αριθμού των μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο. Επίσης, στην επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε συγκεκριμένους τομείς συνδεδεμένους με την αγορά εργασίας, ώστε να καλυφθεί η ολοένα και αυξανόμενη ζήτηση. Τέλος, η καλύτερη σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης, αρχικής και συνεχούς κατάρτισης τόσο μεταξύ τους, όσο και με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Αναλυτικότερα, στο πλαίσιο αυτού του στόχου δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις με στόχο:

- Την αναβάθμιση και επέκταση της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και μαθητείας, όπου το επίπεδο είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Όσο αφορά τα διάφορα σχέδια επαγγελματικής κατάρτισης και μαθητείας, οι Ελληνικές αρχές υλοποιούν μια κοινή συνεκτική στρατηγική και λαμβάνουν μέτρα για τον εξορθολογισμό του συστήματος και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του.

- Τη συνέχιση και ουσιαστική βελτίωση της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, δράση που εφαρμόστηκε εκτεταμένα κατά το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Στην περίοδο του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο σε συγκεκριμένες ανάγκες, όπως στη γνώση και εξοικείωση με τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, να οργανωθεί καλύτερα και να συντονίζεται και να διοικείται αποκλειστικά από έναν ενιαίο φορέα.

- Τη δημιουργία βιώσιμων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών σε τομείς που συνδέονται σαφώς με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- Τη καλύτερη σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και αρχικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας μέσω προγραμμάτων μαθητείας.
- Την επέκταση της χρήσης νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Στην ανάπτυξη και επέκταση των συστηματικών παρεμβάσεων για τους ανθρώπινους πόρους σε περιβαλλοντικά και πολιτικά θέματα. Το σύνολο των πόρων που θα διατεθούν για κάθε προτεραιότητα θα καθορίζεται με ακρίβεια.

Προώθηση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού

Σε ότι αφορά την προώθηση ενός εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και προσαρμοσμένου εργατικού δυναμικού, την προώθηση της καινοτομίας και προσαρμοστικότητας στην οργάνωση της εργασίας, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και προώθηση των συνθηκών διευκόλυνσης της δημιουργίας θέσεων εργασίας επιδιώκονται δράσεις που περιλαμβάνουν τη κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων σε θέματα που δεν άπτονται της κοινωνίας της πληροφορίας. Προτεραιότητα μάλιστα, δίνεται στην κατάρτιση στελεχών σε τομείς ουσιαστικής σημασίας για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας, συμπεριλαμβανομένης και της κατάρτισης σε σχολές του εξωτερικού μεγάλης εμπειρίας. Δεδομένων των αδυναμιών της Ελληνικής δημόσιας διοίκησης καθώς και του αντίκτυπου που έχουν στην ανάπτυξη της χώρας γενικότερα, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα της υλοποίησης του μέτρου αυτού, για το οποίο έχει διατεθεί συνολικό ποσό εξήντα εκατομμυρίων ευρώ. Ενθαρρύνεται ακόμα, η επιχειρηματικότητα μέσω της χάραξης και υλοποίησης συνεκτικών στρατηγικών που θα περικλείουν ρυθμιστικά, φορολογικά και άλλα μέτρα σχεδιασμένα με στόχο τη μείωση του γραφειοκρατικού φόρτου για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Καταβάλλεται επίσης, προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό και την προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Νέες πηγές θέσεων εργασίας αναζητούνται τόσο σε εθνικό, όσο και σε τοπικό επίπεδο, κυρίως δε στον τριτογενή τομέα και συγκεκριμένα στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, στον

χρηματοπιστωτικό τομέα, στον τουρισμό και τον πολιτισμό, στον τομέα του περιβάλλοντος καθώς και στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης. Γι' αυτό το τελευταίο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη η αναμενόμενη μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα καθώς και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων δημιουργίας θέσεων εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών. Αναλαμβάνονται τέλος, δράσεις με στόχο τη βελτίωση των δεξιοτήτων και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στους τομείς της έρευνας, της επιστήμης, της τεχνολογίας, των καινοτομιών και των κοινωνικών ζητημάτων όπως η απασχόληση και η εκπαίδευση. Προώθηση της καινοτομίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σύνδεση της έρευνας με αυτές.

Συμμετογή των γυναικών στην αγορά εργασίας

Ο στρατηγικός στόχος του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης για της Ελλάδα είναι η αύξηση του ποσοστού της γυναικείας απασχόλησης ώστε να πλησιάσει τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο του 50%, καθώς και η αντίστοιχη μείωση της ανεργίας και μακροχρόνιας ανεργίας των γυναικών. Επιπλέον, μια συγκεκριμένη προτεραιότητα του επιχειρησιακού προγράμματος «επαγγελματική κατάρτιση και απασχόληση» επικεντρώνεται στη βελτίωση της πρόσβασης και συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και των προοπτικών επαγγελματικής τους ανέλιξης. Ειδικά μέτρα στοχεύουν στην ανάπτυξη ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση των ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες όσο αφορά την πρόσβαση τους στην αγορά εργασίας, όπως για παράδειγμα θέματα ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης, προκατάρτιση, πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, επαγγελματική ανέλιξη, υποστήριξη δράσεων που αποβλέπουν στη συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Κατά την εφαρμογή του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης προβλέπεται η δημιουργία ειδικών υπηρεσιών παροχής συμβουλών και εξατομικευμένης υποστήριξης ώστε να διευκολυνθεί η ένταξη ή η επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας περιλαμβανομένης και της πρόσβασης σε θέσεις εργασίας, η υποστήριξη εντός της εργασίας και της προαγωγής της γυναικείας επιχειρηματικότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δημιουργία επιχειρήσεων από γυναίκες καθώς και στην αυτοαπασχόληση, τομείς οι οποίοι ενθαρρύνονται και θα υποστηριχθούν και στο μέλλον. Παράλληλα με τις παραπάνω

παρεμβάσεις θα προσαρμοστεί, όπου απαιτείται, τόσο το νομοθετικό, όσο και το θεσμικό πλαίσιο με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων για την είσοδο των γυναικών στην αγορά εργασίας. Οι αρμόδιοι φορείς και ενώσεις που εμπλέκονται ενεργά στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των παραπάνω παρεμβάσεων. Ειδικές δράσεις επικεντρώνονται στη βελτίωση του υφισταμένου συστήματος συλλογής δεδομένων ανά φύλο.

2^{ος} Άξονας: Βασική υποδομή

Ένας από τους βασικούς στόχους του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης στον τομέα των μεταφορών είναι να εξασφαλίσει τη συνέχιση και ολοκλήρωση των μεγάλων έργων που ξεκίνησαν με το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Μετά από μια δεκαετή και πλέον συγχρηματοδότηση υποδομών μεταφορών στην Ελλάδα, διαφαίνεται πλέον, για πρώτη φορά, η δημιουργία ενός βασικού δικτύου μεταφορών στην Ελλάδα. Το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει τον αυτοκινητόδρομο Πατρών-Αθηνών-Θεσσαλονίκης-Ευζώνων (ΠΑΘΕ), την Εγνατία οδό και τις κάθετες διασυνδέσεις της με τις άλλες Βαλκανικές χώρες. Οι άξονες αυτοί αποτελούν τμήμα των διευρωπαϊκών δικτύων. Το βασικό δίκτυο περιλαμβάνει επίσης το δυτικό άξονα (Ιονία οδός), το σιδηροδρομικό άξονα (ΠΑΘΕ) καθώς και βασικούς λιμένες και αερολιμένες της χώρας, ειδικά δε όσους βρίσκονται σε κομβικά σημεία του δικτύου. Για το λόγο αυτό θεωρείται ως πρώτη προτεραιότητα η ολοκλήρωση των τμημάτων που λείπουν από το βασικό δίκτυο. Πέραν από το βασικό αυτό δίκτυο, οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στη βελτίωση της προσβασιμότητας όλων των περιφερειών της ηπειρωτικής Ελλάδας, ειδικά δε όσων δεν εξυπηρετούνται από τον ΠΑΘΕ και την Εγνατία οδό, των νήσων του Αιγαίου και του Ιονίου, καθώς και στην αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης των μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας. Σε ότι αφορά το σιδηροδρομικό άξονα ΠΑΘΕ, προτεραιότητα αποτελεί η ολοκλήρωση και θέση σε πλήρη λειτουργία της σύνδεσης υψηλών ταχυτήτων, σε όλο το μήκος, από την Κόρινθο έως τη Θεσσαλονίκη, μέσω των Αθηνών. Για το σκοπό αυτό κρίσιμη σημασία έχει η εξεύρεση, το ταχύτερο δυνατό, λύσης όσο αφορά τη σήραγγα της Δομοκού, ώστε να ολοκληρωθεί το τμήμα αυτό του δικτύου μέχρι το τέλος της περιόδου του τρίτου κοινοτικού πλαισίου

στήριξης. Θεμελιώδη σημασία έχει, τέλος, μα αποκτήσει η Ελλάδα το συντομότερο ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας που θα καλύπτει το σύνολο της επικράτειας. Οι δημόσιοι πόροι δεν είναι δυνατό να επαρκέσουν για τη πλήρη επίτευξη των παραπάνω στόχων. Αναγκαία είναι η αναζήτηση ιδιωτικής συμμετοχής και συνεπώς κατά την περίοδο 2000-2006 η προετοιμασία και υλοποίηση εταιρικών σχέσεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα αποτελεί προτεραιότητα για την οποία πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια. Στόχος είναι να συγκεντρωθούν συνολικά περίπου πέντε δισεκατομμύρια ευρώ ιδιωτικών κεφαλαίων, κατά τη διάρκεια της νέας προγραμματικής περιόδου. Η χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ που γίνεται στο πλαίσιο τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, αποτελεί το γενικό κανόνα για τους οδικούς και σιδηροδρομικούς άξονες, τα μετρό και τις δράσεις για την ασφάλεια ναυσιπλοΐας που αφορά έργα των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια ευρώ. Η χρηματοδότηση του ταμείου συνοχής θα αφορά έργα ελάχιστου μεγέθους δέκα εκατομμυρίων ευρώ. Δεδομένης της σημασίας του τομέα των μεταφορών για την ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω των εκπομπών αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, οι Ελληνικές αρχές πρέπει να προσδιορίσουν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα τον τρόπο με τον οποίο έχουν ληφθεί υπόψη συγκεκριμένες δράσεις που στοχεύουν ειδικά στη μείωση των εκπομπών αυτών, (δεσμεύσεις του Κυότο και οδηγία που αφορά την ποιότητα του αέρα).

Οδικές μεταφορές

Οι στόχοι του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης στον τομέα των οδικών μεταφορών είναι οι ακόλουθοι:

Α) Η βελτίωση της οδικής σύνδεσης της χώρας με άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και με την υπόλοιπη Ευρώπη, μέσω της κατασκευής των κύριων οδικών αξόνων που έχουν ενταχθεί στο διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο και στους πανευρωπαϊκούς διαδρόμους. Η ανάπτυξη συστημάτων συνδυασμένων μεταφορών σε κομβικά σημεία του Ελληνικού οδικού δικτύου καθώς και σε σημεία βασικών λιμένων αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του κύριου στόχου του κοινοτικού πλαισίου στήριξης, που είναι η καλύτερη διασύνδεση της Ελλάδας με την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Β) Η αποτελεσματική αντιμετώπιση κίνησης επιβατών και εμπορευμάτων μεταξύ των μεγάλων αστικών κέντρων της Ελλάδας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα) κυρίως μέσω της ολοκλήρωσης των αυτοκινητοδρόμων ΠΑΘΕ, Εγνατίας και Ιόνιας οδού καθώς και των διασυνδέσεων τους με κεντρικούς λιμένες και αερολιμένες.

Γ) Η προώθηση ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας, ιδιαίτερα μέσω βελτιωμένης προσβασιμότητας σε περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από τους άξονες της Εγνατίας οδού και του ΠΑΘΕ, όπως επίσης και τη βελτίωση των οδικών μεταφορών στα μεγάλα νησιά, όπως η Κρήτη, η Ρόδος, η Λέσβος. Το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης οφείλει, κατά προτεραιότητα, να διασφαλίσει τη συνέχιση και ολοκλήρωση του αυτοκινητοδρόμου ΠΑΘΕ, που ξεκίνησε με το πρώτο και συνεχίστηκε με το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Η συνέχιση και ολοκλήρωση της Εγνατίας οδού που ξεκίνησε με το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, αποτελεί επίσης πρώτη προτεραιότητα για το πλαίσιο στήριξης 2000-2006.

Σε ότι αφορά ζητήματα που συνδέονται με την οργάνωση και την υλοποίηση των οδικών έργων σχεδιάζονται και υλοποιούνται συγκεκριμένες δράσεις ώστε να βελτιωθεί η μελέτη, ο προγραμματισμός και η διαχείριση των έργων. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να αναληφθεί η μεταφορά της διαχείρισης των καθέτων αξόνων της Εγνατίας οδού πρώτης προτεραιότητας στην Εγνατία Α.Ε, με ταυτόχρονη ενίσχυση της εταιρείας προκειμένου να ανταποκριθεί στο έργο αυτό. Ακόμα, η δημιουργία και οργάνωση των εταιρειών για το μετρό Θεσσαλονίκης, καθώς και για τον περιφερειακό δακτύλιο Αττικής. Τέλος, η δημιουργία νέων εταιρειών για τη διαχείριση νέων συμβάσεων παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης έργων που θα κατασκευασθούν, ανάλογα με την πρόοδο που θα σημειωθεί στον τομέα αυτό.

Οδική ασφάλεια

Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης με στόχο τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα δράσης στο οποίο συμμετέχουν τα υπουργεία δημοσίων έργων, δημόσιας τάξης και μεταφορών, προβλέπει παρεμβάσεις σε εντοπισμένα επικίνδυνα

σημεία, συγκεκριμένα μέτρα βελτίωσης της σηματοδότησης και σήμανσης, χρήση αντιολισθητικών στρώσεων, βελτίωση του φωτισμού, βελτίωση της εκπαίδευσης των νέων οδηγών και εκπαίδευσης στα σχο-λεία, καθώς και μέτρα βελτίωσης των αστυνομικών ελέγχων και της άμεσης βοήθειας σε περίπτωση ατυχημάτων.

Σιδηροδρομικές μεταφορές

Οι κύριοι στόχοι στον τομέα των σιδηροδρόμων είναι κυρίως η βελτίωση της σιδηροδρομικής διασύνδεσης της χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και με την υπόλοιπη Ευρώπη, μέσω παρεμβάσεων στα Ελληνικά τμήματα των διευρωπαϊκών και πανευρωπαϊκών σιδηροδρομικών αξόνων, καθώς και μέσω δικτύων συνδυασμένων μεταφορών, ιδίως στο κομβικό σημείο βορείως της περιοχής Θεσσαλονίκης. Επίσης, η ολοκλήρωση, μέχρι το τέλος του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης, έργων υποδομής που έχουν ήδη ξεκινήσει, καθώς και νέων έργων για τα οποία θα διατεθεί επαρκής χρηματοδότηση με στόχο την αναβάθμιση του σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ. Η βελτίωση ακόμα, της διασύνδεσης του σιδηροδρομικού δικτύου με άλλα μέσα μεταφοράς ειδικά σε λιμένες, αερολιμένες και άλλα διαμετακομιστικά κέντρα επιβατών και εμπορευμάτων κατά προτεραιότητα στα αστικά κέντρα Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Πατρών αποτελεί στο σύνολό της αναγκαία προτεραιότητα.

Λιμένες

Η ανάπτυξη των λιμένων Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών και Αλεξανδρούπολης μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Το ποσοστό συγχρηματοδότησης όμως πρέπει να αντανakλά την πιθανή προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων. Έμφαση δίδεται στο να καταστούν λειτουργικά, μέχρι το πέρας του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης, τουλάχιστον δυο από το προτεινόμενο δίκτυο εμπορευματικών κέντρων, του Πειραιά-Ιάσιου πεδίου και της Θεσσαλονίκης. Οι προσπάθειες για τη βελτίωση της ασφάλειας των θαλάσσιων μεταφορών που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του δεύτερου κοινοτικού πλαισίου συνεχίζονται και στο τρίτο με βάση συγκεκριμένου σχεδίου δράσης. Η περαιτέρω ανάπτυξη του

ηλεκτρονικού συστήματος κυκλοφορίας σκαφών αποτελεί ουσιαστικό τμήμα του σχεδίου αυτού.

Αερολιμένες

Το πρόγραμμα ανάπτυξης των αερολιμένων χρηματοδοτείται κατά κύριο λόγο από τα ειδικά τέλη που καταβάλλονται από τους επιβάτες που χρησιμοποιούν τις εναέριες μεταφορές. Δυο έργα όμως εθνικής σημασίας, οι διεθνείς αερολιμένες Θεσσαλονίκης και Ηρακλείου χρηματοδοτούνται από το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.

Αστικές μεταφορές

Η επιτυχής επέκταση του μετρό της Αθήνας στο πλαίσιο του δεύτερου κοινοτικού πλαισίου στήριξης συνέβαλλε στην αποσυμφόρηση, στην μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης καθώς και στη συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής στην πόλη. Η ολοκλήρωση του βασικού έργου μήκους δεκαοχτώ χιλιομέτρων όπως και η επέκταση των γραμμών δύο και τρία χρηματοδοτούνται από το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται και πρόγραμμα κατασκευής σταθμών μετεπιβίβασης με χώρους στάθμευσης οχημάτων, μέσω παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης. Το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης συγχρηματοδότησε τη σιδηροδρομική διασύνδεση του αερολιμένα των Σπάτων.

Ενέργεια και Φυσικοί πόροι

Κύριος στόχος στον τομέα αυτό είναι να βελτιωθεί η συνεισφορά της ενέργειας ως εργαλείου αύξησης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας με ταυτόχρονο σεβασμό των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων της χώρας. Για το λόγο αυτό δίδεται έμφαση στην ενίσχυση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού τόσο στην Ελλάδα, όσο και την Ευρωπαϊκή Ένωση, λαμβάνοντας υπόψη και την προοπτική της διεύρυνσης. Επίσης, η διευκόλυνση της προσαρμογής του ενεργειακού συστήματος στις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορούν την απελευθέρωση του ενεργειακού τομέα και τη στήριξη της Ελληνικής οικονομίας να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων του Κιότο, όσο αφορά τις εκπομπές αερίων στην ατμόσφαιρα και η

προσπάθεια να ληφθεί υπόψη το περιβάλλον με ουσιαστικότερο τρόπο στην ενεργειακή πολιτική. Πιο αναλυτικά, σε ότι αφορά την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, ο σχεδιασμός και η δημιουργία υποδομής που διευκολύνει και επιτρέπει την επόπτευση της αγοράς υπό το νέο καθεστώς, συμπεριλαμβανομένης και της ρυθμιστικής αρχής στον τομέα της ενέργειας, καθώς και η κατά περίπτωση περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση των υποδομών μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, αποτελούν προτεραιότητες. Σε ότι αφορά την επίτευξη των στόχων του Κιότο, το φυσικό αέριο έχει στρατηγική σημασία για την επίτευξη του στόχου αυτού αν και στην Ελλάδα σήμερα η κύρια εγχώρια πηγή ενέργειας είναι η ηλεκτρική ενέργεια και το κύριο καύσιμο για την παραγωγή ηλεκτρισμού είναι ο λιγνίτης. Στο πλαίσιο αυτό, σημασία έχει η μείωση της συμβατικής χρήσης του λιγνίτη στην παραγωγή ηλεκτρισμού, κυρίως μέσω της υποκατάστασης του από φυσικό αέριο και της εισαγωγής καθαρών τεχνολογιών καύσης του λιγνίτη. Πρέπει επίσης, να επιδιωχθούν και άλλες περιβαλλοντικές παρεμβάσεις σε υφισταμένους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα εξακολουθήσει να ενθαρρύνεται, ειδικά μάλιστα καθαρών μορφών ενέργειας, όπως η υδροηλεκτρική, η ηλιακή, η γεωθερμική, η αιολική και η κυματική.

3^{ος} Άξονας: Παραγωγικοί τομείς

Αγροτική ανάπτυξη

Στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης η στρατηγική λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να συμπληρωθούν τα κενά που εξακολουθούν να υπάρχουν ακόμα όσο αφορά την υλική και τεχνολογική υποδομή, ενώ ταυτόχρονα καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια για τη στήριξη των αδύνατων σημείων σε ότι αφορά την ανταγωνιστικότητα όσο του γεωργικού τομέα όσο και των αγροτικών περιοχών τελικά. Η στήριξη αυτή γίνεται κυρίως μέσω παρεμβάσεων που επικεντρώνονται στο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, στην ποιότητα, στην ισόρροπη ανάπτυξη και τις δράσεις στήριξης περιλαμβανομένου και του ανθρώπινου παράγοντα. Στη βάση των γενικότερων προβλημάτων που υπάρχουν στο χώρο της γεωργικής οικονομίας, η αγροτική ανάπτυξη που προωθείται μέσα από το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης διαρθρώνεται γύρω από τους τρεις γενικούς στόχους που ακολουθούν:

- 1) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας με στόχο την αντιμετώπιση των προκλήσεων στο ολόενα και πιο ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον.
- 2) Συνεχής και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών ώστε να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητα τους και να επανακτήσουν την οικονομική και κοινωνική λειτουργία τους.
- 3) Διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και του τοπίου στις αγροτικές περιοχές.

Στον εθνικό άξονα του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης οι παρεμβάσεις προτεραιότητας εντάσσονται σε ένα μονοταμειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα που φέρει την ονομασία “Αγροτική ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000-2006”. Οι κυριότεροι άξονες του προγράμματος αυτού είναι οι ακόλουθοι:

Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Αυτός ο άξονας περιλαμβάνει τον επιχειρησιακό στόχο της συνέχειας και αναπροσαρμογής της προσπάθειας εκσυγχρονισμού των διαρθρώσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Αυτή η σημαντική προσπάθεια διευκολύνεται από μια δράση στήριξης που αφορά τη δημιουργία μητρώου εκμεταλλεύσεων και την αναβάθμιση των δομών πιστοποίησης και ελέγχου ποιότητας των γεωργικών προϊόντων.

Παρεμβάσεις σε επίπεδο μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.

Στον άξονα αυτό υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης του γεωργικού και βιομηχανικού τομέα και της εμπορίας προϊόντων, ώστε αφ’ ενός να αυξηθεί η εμπορική τους αξία και αφ’ ετέρου να προσαρμοσθεί η ποιότητά τους. Υπολογίζεται ότι στο τέλος του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης εννιακόσιες επιχειρήσεις στον αγροτικό-διατροφικό τομέα θα έχουν επωφεληθεί του καθεστώτος των επενδύσεων και θα έχουν δημιουργηθεί 5.000 νέες θέσεις εργασίας.

Βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης του ενεργού αγροτικού πληθυσμού.

Πρόκειται για την ενίσχυση της εγκατάστασης νέων αγροτών, τη διευκόλυνση στο ξεκίνημα λειτουργίας της νέας εκμετάλλευσης και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των νέων. Ο στόχος είναι να εγκατασταθούν 14.000 νέοι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων.

Βελτίωση των μηχανισμών στήριξης και πληροφόρησης.

Αφορά στην αναβάθμιση των μηχανισμών και των μέσων ευαισθητοποίησης του αγροτικού πληθυσμού, την προώθηση και ανάπτυξη των διασυνδέσεων μεταξύ των τομέων, την ανάπτυξη των τεχνικών δομών διασφάλισης της ποιότητας των προϊόντων και της προστασίας των καταναλωτών, την εφαρμογή ταχέων διαγνωστικών μεθόδων ασθενειών των φυτών και την ανάπτυξη δικτύου πληροφόρησης στον τομέα της φυτοπροστασίας.

Παρεμβάσεις σε επίπεδο γεωργικού προϊόντος.

Αυτός ο άξονας περιλαμβάνει ενέργειες που στοχεύουν στην κτηνοτροφία και στην προστασία των φυτών. Τα πιο σημαντικά αποτελέσματα θα είναι η ορθολογικοποίηση των αποδόσεων των ζώων, η μείωση του κόστους φυτοπροστασίας και η μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων στη γεωργική παραγωγή.

Προστασία και ανάπτυξη των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος.

Ο άξονας περιλαμβάνει την ορθολογική και περιβαλλοντική διαχείριση των υδάτινων πόρων συμπεριλαμβανομένης της ολοκλήρωσης έργων που ξεκίνησαν κατά τη διάρκεια του δευτέρου κοινοτικού πλαισίου στήριξης και αφορούν την αποθήκευση και τη διανομή ύδατος, την προστασία των υδατικών πόρων και των εδαφών, τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων άρδευσης. Για κάθε νέο έργο εφαρμόζονται αυστηρά κριτήρια ένταξης σε επίπεδο προγράμματος.

Ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης της υπαίθρου.

Τίθενται σε εφαρμογή ολοκληρωμένα σχέδια αγροτικής ανάπτυξης που βασίζονται σε ένα ευρύ φάσμα μέτρων και αφορούν ζώνες με ειδικά προβλήματα, επιλεγμένες βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Ο άξονας συμπληρώνεται με μία ενέργεια παροχής τεχνικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών για τον πληθυσμό που αφορούν τα ολοκληρωμένα σχέδια, αλλά και γενικότερα για τους απασχολούμενους και φορείς της υπαίθρου. Τίθενται σε εφαρμογή 30 έως 40 σχέδια.

Αλιεία

Η αλιεία, παρά την πολύ περιορισμένη συνεισφορά της (0,36%) στο ΑΕΠ της χώρας εξακολουθεί να είναι σημαντικός τομέας για ορισμένες παράκτιες περιοχές για τις οποίες αποτελεί τη βασική πηγή

εισοδήματος, συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση του οικονομικού και κοινωνικού ιστού των περιοχών αυτών. Κατά την περίοδο 1994-1999, τα δύο προγράμματα που υλοποιήθηκαν για την ενίσχυση του τομέα της αλιείας, κινητοποίησαν δημόσιες ενισχύσεις διακοσίων τριάντα εννέα εκατομμυρίων ευρώ. Εντούτοις, παρά τις πρώτες θετικές διαπιστώσεις υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες και δυσκολίες. Αυτές συνοψίζονται κυρίως στο ότι τα περισσότερα σκάφη του στόλου είναι μικρά, παλαιά και ο μέσος όρος ηλικίας των αλιέων είναι πενήντα ετών. Επίσης, ο ρυθμός αύξησης της παραγωγής των θαλάσσιων υδατοκαλλιέργειών εντείνεται και πρέπει να δημιουργηθούν νέες αγορές και νέες διέξοδοι εμπορικής διάθεσης των προϊόντων. Οι θαλάσσιες υποδομές εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες του τομέα της αλιείας, οι δραστηριότητες του οποίου αναπτύσσονται σε ακτογραμμή μήκους 15.000 χιλιομέτρων. Η συμμόρφωση τέλος, ως προς τους κανόνες ποιότητας, υγιεινής και περιβάλλοντος απαιτεί βελτιώσεις. Στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος για την αλιεία καθορίστηκαν οι τομεακές προτεραιότητες σύμφωνα με την ακόλουθη ονοματολογία:

- 1) Προσαρμογή αλιευτικής προσπάθειας.
- 2) Ανανέωση και εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου.
- 3) Προστασία και ανάπτυξη των υδάτινων πόρων, της υδατοκαλλιέργειας, εξοπλισμός των λιμένων αλιείας, μεταποίηση και εμπορία και αλιεία στα εσωτερικά ύδατα.
- 4) Άλλα μέτρα.
- 5) Τεχνική βοήθεια.
- 6) Μέτρα χρηματοδοτούμενα από άλλα διαρθρωτικά ταμεία στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος.

Στο τέλος της περιόδου προγραμματισμού προβλέπεται:

- Η διατήρηση 3.000 θέσεων εργασίας καθώς και η δημιουργία 1.000 θέσεων εργασίας για το σύνολο του τομέα.
- Η σχέση ανάμεσα στην παραγωγή από θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια και στην παραγωγή από εκφορτώσεις ιχθύων προβλέπεται να περάσει από το 41% στο 66%. Παράλληλα, υλοποιούνται περιφερειακές παρεμβάσεις στον τομέα που σχετίζονται με τις υποδομές που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο των περιφερειακών προγραμμάτων και υλοποιούνται

δράσεις κατάρτισης υπέρ των νεοεισερχομένων στο επάγγελμα όπως και δράσεις υπέρ των επαγγελματιών που υποστηρίζονται από Ευρωπαϊκό κοινοτικό ταμείο.

Μεταποίηση και υπηρεσίες

Η κύρια κατευθυντήρια γραμμή στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος, είναι η παροχή υποστήριξης στον επιχειρησιακό τομέα ώστε να ολοκληρωθεί η πολιτική που ξεκίνησε κατά την προηγούμενη περίοδο. Προτεραιότητα δίδεται στην εξάλειψη των διαρθρωτικών εμποδίων για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου οικονομικής δραστηριότητας και απασχόλησης. Η στρατηγική αυτή έχει ως στόχο:

- Την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω νομοθετικών βελτιώσεων για τα στάδια της ίδρυσης επιχειρήσεων και της χορήγησης αδειών. Το ζήτημα είναι να εντοπισθούν τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία όσο αφορά την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα. Επιπρόσθετα, τη δημιουργία δικτύου βιομηχανικών και επιχειρηματικών ζωνών ώστε να διευκολυνθεί η στήριξη μιας σύγχρονης υποδομής δικτύου.
- Την ενίσχυση και επέκταση του εθνικού συστήματος ποιότητας στο πλαίσιο των βασικών του πυλώνων: τυποποίηση, μετρολογία, πιστοποίηση, διαπίστευση και εποπτεία αγοράς. Η αναβάθμιση των παραπάνω είναι αναγκαία ώστε να προσεγγίσουν τα διεθνή πρότυπα.
- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του επιχειρηματικού τομέα καθώς και την ισόρροπη ενίσχυση της παραγωγικής βάσης μέσω των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, κυρίως με το νόμο 2601/98 περί κινήτρων ιδιωτικών επενδύσεων και του νόμου 2545/97 για βιομηχανικές και επιχειρηματικές ζώνες.
- Την προώθηση της επιχειρηματικής αριστείας με έμφαση στη φροντίδα του περιβάλλοντος, στην καινοτομία και στην επιχειρηματική κοινωνική ευθύνη. Ο στόχος αυτός περιλαμβάνει την περιβαλλοντική πιστοποίηση, οικολογική επισήμανση, κατάρτιση περιβαλλοντικών επιχειρησιακών σχεδίων και τη δημιουργία αλυσίδων επικοινωνίας για περιβαλλοντικά θέματα. Ακόμα, την οργάνωση και αναδιοργάνωση των επιχειρηματικών

διαδικασιών με βάση την εισαγωγή προηγμένων δικτύων τηλεπικοινωνιών και ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής.

- Την ανάληψη ειδικής και στοχοθετημένης δράσης σε ότι αφορά τις μικρομεσαίες και μικρές επιχειρήσεις, παρέχοντας πλήρεις υπηρεσίες υποστήριξης σχετικά με την πληροφόρηση και την παροχή συμβουλών σε τομείς όπως η νομοθεσία, το μάρκετινγκ κτλ και προωθώντας την επιχειρηματικότητα, κυρίως με το να βελτιωθεί η πρόσβαση σε εναλλακτικές πηγές κεφαλαίων.

Τουρισμός

Οι κυρίες προτεραιότητες της πολιτικής που εφαρμόζεται στον τομέα του τουρισμού μέσω του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης είναι η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και η διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου ποιότητας, μέσω ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών επιχειρήσεων με εξαίρεση δράσεις που αφορούν νέες τεχνολογίες. Η χορήγηση ενισχύσεων για νέες ξενοδοχειακές κλίνες γίνεται με βάση τη φυσική, περιβαλλοντική και κοινωνικά φέρουσα ικανότητα των τουριστικών περιοχών σε όλες τις περιφέρειες. Έμφαση στις περιοχές αυτές δίδεται στην αναβάθμιση των μονάδων. Ο εμπλουτισμός επίσης, της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος, μέσω της δημιουργίας της κατάλληλης υποδομής και της οργάνωσης συγκεκριμένων προϊόντων για εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Η μείωση της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας καθώς και η ενίσχυση της προσπάθειας προβολής της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού με βάση εξειδικευμένα και αξιόπιστη έρευνα αγοράς, λαμβανομένων υπόψη και συνεργιών με παράλληλες πρωτοβουλίες από τον ιδιωτικό τομέα. Η αναδιάρθρωση τέλος της αρχικής και επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού. Για το σκοπό αυτό δημιουργούνται νέες μορφές δομών συνεργασίας με στόχο τον προσδιορισμό του περιεχομένου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθώς και της πρακτικής άσκησης κατά τη διάρκεια της κατάρτισης.

Πολιτισμός

Η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα για την Ελλάδα καθώς και ένα σημαντικό παράγοντα προσέλκυσης τουριστικού ενδιαφέροντος για τη χώρα, κυρίως στο χώρο του

συνεδριακού και πολιτιστικού τουρισμού. Παράλληλα, η ανάπτυξη του σύγχρονου Ελληνικού πολιτισμού, ο οποίος παρουσιάζει σήμερα σχετική καθυστέρηση σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιουργεί νέες δυνατότητες απασχόλησης. Οι νέες τεχνολογίες και η διάδοση της κοινωνίας της πληροφορίας προσφέρουν και αυτές ευκαιρίες αξιοποίησης των πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών. Η συνολική στρατηγική της ανάπτυξης για τον τομέα του πολιτισμού στοχεύει στην προστασία και την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και στην ανάπτυξη του σύγχρονου πολιτισμού και στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, τόσο σε ότι αφορά τις συνθήκες προσφοράς όσο και σε ότι αφορά τη ζήτηση των πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τα εκάστοτε ειδικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαίτερες ανάγκες. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, οι άξονες προτεραιότητας στον τομέα του πολιτισμού για την περίοδο 2000-2006 είναι οι ακόλουθοι:

- Η προστασία και η αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς που αντιστοιχεί στα δύο τρίτα περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων.
- Η ανάπτυξη του σύγχρονου Ελληνικού πολιτισμού.
- Η ανάπτυξη του τομέα του πολιτισμού στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας.
- Η ενίσχυση και η εξειδίκευση των ανθρώπινων πόρων.

Σε ότι αφορά τα μουσεία, οι ενέργειες αφορούν ενδεικτικά τη βελτίωση της υποδομής και του τεχνολογικού εξοπλισμού στα ήδη υπάρχοντα αλλά και την κατασκευή νέων όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο. Παράλληλα, στο πλαίσιο μιας σύγχρονης αντίληψης για τη λειτουργία τους οι παρεχόμενες υπηρεσίες βελτιώνονται μέσα από μια σειρά παρεμβάσεων που στοχεύουν στην ανάδειξη της εκπαιδευτικής τους διάστασης, την ένταξη τους στην καθημερινή πολιτιστική ζωή της χώρας, τη βελτίωση της επικοινωνιακής τους πολιτικής και την προώθηση ενός δικτύου παραγωγής και εμπορίας πιστών αντιγράφων και αντικειμένων υψηλής ποιότητας για εμπορική εκμετάλλευση.

Σε ότι αφορά τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους αναλαμβάνεται μια σειρά ενεργειών προκειμένου να προστατευθούν και να αξιοποιηθούν, να δημιουργηθούν σύγχρονοι και καλά οργανωμένοι χώροι υποδοχής του κοινού, να αναδειχθεί η εκπαιδευτική τους διάσταση και να προωθηθούν ευρύτερες

πολιτιστικές διαδρομές. Ως προς τον άξονα του σύγχρονου πολιτισμού, ο στόχος είναι να ενισχυθεί η προσφορά και η ζήτηση των πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται από την μια πλευρά μέσω της ενίσχυσης των υποδομών του σύγχρονου πολιτισμού και από την άλλη μέσω της ενίσχυσης των θεσμικών του δομών. Παράλληλα, αναπτύσσονται και άλλες υποδομές του σύγχρονου πολιτισμού, κυρίως πολυπολιτισμικά κέντρα, αλλά και ειδικές πολιτιστικές υποδομές σε σχέση με την τοπική παράδοση και το πολιτισμικό δυναμικό της περιφέρειας σε συνδυασμό με το σύνολο του πολιτιστικού δικτύου της χώρας.

Έρευνα και τεχνολογία

Το ερευνητικό σύστημα στην Ελλάδα παρουσιάζει ανισορροπία όσο αφορά τη συνεισφορά των επιχειρήσεων στις μικτές δαπάνες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, σχετικά υπερβολικό κατακερματισμό της προσπάθειας του δημόσιου σε μια πληθώρα τομέων και ερευνητικών ομάδων, έλλειψη επαρκούς αριθμού έμπειρων επιστημόνων και μηχανικών σε ταχέως αναπτυσσόμενους τομείς της τεχνολογίας, περιορισμένο σχετικά ενδιαφέρον για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και χαμηλή επιχειρηματικότητα των ερευνητών. Η κύρια προτεραιότητα στον άξονα αυτό είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στο επίπεδο της μεμονωμένης επιχείρησης. Ο άξονας ενισχύει τα υφιστάμενα δίκτυα και συμβάλει στη δημιουργία νέων δικτύων τεχνολογιών και ερευνητικών δραστηριοτήτων που δημιουργούν διεθνές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και στηρίζει τις ερευνητικές ομάδες στην προσπάθεια τους να εκμεταλλευτούν τα αποτελέσματα των ερευνών κυρίως μέσω της παροχής υπηρεσιών κατασκευής πρωτοτύπων, κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών, δοκιμής, διοίκησης, εμπορίας και χρηματοπιστωτικής υποστήριξης. Σε νέες επιχειρήσεις που αξιοποιούν την τεχνολογία παρέχονται θερμοκοιτίδες επιστημών και τεχνολογικά πάρκα, ενώ παρακολουθείται η εφαρμογή πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα. Ο άξονας πρέπει να παρέχει κίνητρα στον επιχειρηματικό τομέα για να αυξήσει τη συμμετοχή του στις μικτές δαπάνες για την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη προκειμένου στο τέλος της περιόδου προγραμματισμού να φθάσουν από το 20% σε 30% περίπου. Αυτό πρέπει να συνδεθεί με την επέκταση του παραγωγικού τομέα σε δραστηριότητες που στηρίζονται

σε μεγαλύτερο βαθμό στη γνώση. Η ανάπτυξη των υφιστάμενων ερευνητικών κέντρων καθώς και η δημιουργία νέων αποφασίζονται με βάση τα κριτήρια του περιορισμού των θεματικών πεδίων και του σαφούς ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων. Προβάδισμα δίδεται στην ανάπτυξη ερευνητικών υποδομών που συγχρηματοδοτούνται από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η προώθηση των τεχνολογικών επιτευγμάτων τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό, είναι απαραίτητη για την επιτάχυνση των καινοτομιών καθώς και για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων με υψηλό γνωστικό αντικείμενο.

4^{ος} Άξονας: Βελτίωση ποιότητας ζωής

Υγεία-Πρόνοια

Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας στην Ελλάδα παραμένει μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις και προτεραιότητες για την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, οι μεγάλες επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό είχαν ως αποτέλεσμα τη σαφή μείωση των ανισοτήτων τόσο ως προς τις παρεχόμενες στην Ελληνική επικράτεια υπηρεσίες, όσο και σε σύγκριση με άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εντούτοις, οι επενδύσεις αυτές δεν απέδωσαν πλήρως λόγω καθυστερημένης ολοκλήρωσης τους, των αδυναμιών διαχείρισης στο σύστημα υγείας και της ανεπαρκούς αναβάθμισης των δεξιοτήτων του προσωπικού, κυρίως του νοσηλευτικού και του διοικητικού προσωπικού. Ακόμα, οι προσπάθειες που γίνονται εδώ και χρόνια στο πεδίο της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, χρειάζεται να συνεχιστούν με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα ώστε να επιτευχθεί το ενδεδειγμένο επίπεδο φροντίδας σύμφωνα με τις σύγχρονες αρχές. Στο τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, η προτεραιότητα ως προς τη διάθεση των πιστώσεων θα δοθεί στην κατάρτιση του προσωπικού των νοσοκομείων καθώς και στην κατάρτιση των ανώτερων διοικητικών στελεχών νοσοκομείων. Η εν λόγω κατάρτιση συνδέεται άμεσα με τις συγκεκριμένες ανάγκες οι οποίες απορρέουν από τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές εξελίξεις και τάσεις στο χώρο. Επιπλέον, πρέπει να εξασφαλιστεί η επαρκής κατάρτιση του προσωπικού υγειονομικής περίθαλψης στις πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας και του προσωπικού που απασχολείται στο πεδίο της προστασίας της δημόσιας υγείας και

της πρόληψης. Μια άλλη προτεραιότητα είναι η ενίσχυση και η ανάπτυξη των πρωτοβάθμιων υπηρεσιών της υγειονομικής περίθαλψης στα αστικά κέντρα συμβάλλοντας στη μείωση της άνισης πρόσβασης των πολιτών στο σύστημα υγείας και στη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των νοσοκομείων μειώνοντας το φόρτο εργασίας τους. Επιπρόσθετα, προχωρούν παρεμβάσεις για τη λειτουργική ολοκλήρωση του εθνικού κέντρου άμεσης βοήθειας (ΕΚΑΒ). Σχετικά με την ψυχική υγεία, είναι σημαντικό οι παρεμβάσεις να εναρμονίζονται και να εξασφαλίζουν τη συνέχεια της προσπάθειας ψυχιατρικής μεταρρύθμισης η οποία ξεκίνησε με τον κανονισμό 815/84. Αναλαμβάνεται δράση κυρίως ως προς την επιτάχυνση της αποιδρυματοποίησης χρόνιων ασθενών σε μεγάλα ψυχιατρικά νοσοκομεία και την αποφυγή χρόνιας νοσηλείας μέσα σε από εξατομικευμένη διαδικασία η οποία καθιστά τους ασθενείς ικανούς και ενεργά υποκείμενα με δικαιώματα για πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία και στην αγορά εργασίας. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού τομεοποιημένου δικτύου μονάδων ψυχικής υγείας, σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, για την πρόληψη, άμεση παρέμβαση, παροχή φροντίδας-υποστήριξης, καθώς και δομών που διευκολύνουν τη μετάβαση στην κοινωνικοοικονομική επανένταξη. Προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη και συνεκτική προσέγγιση και να τεθούν οι κατάλληλες προτεραιότητες δράσεις, οι παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων στον τομέα της ψυχικής υγείας προϋποθέτουν ένα εθνικό σχέδιο δράσης, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες οι οποίες απαιτούνται ακόμη για τη συνέχιση και εδραίωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, περιλαμβανομένου του οργανωτικού και διοικητικού εκσυγχρονισμού των μονάδων ψυχικής υγείας με μια ορθολογικότερη αναδιάταξη του προσωπικού.

Η απομάκρυνση από την παραδοσιακή προσέγγιση “προστατευτισμού” προς μια προσέγγιση η οποία βασίζεται στα δικαιώματα και στις ίσες ευκαιρίες αποτελεί τη στρατηγική που διέπει τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων στον τομέα της πρόνοιας για την περίοδο 2000-2006. Στο πλαίσιο εθνικών πολιτικών κοινωνικής προστασίας και ειδικότερα πολιτικών που προωθούν την κοινωνική ενσωμάτωση, το επιχειρησιακό πρόγραμμα στηρίζει κατά προτεραιότητα:

- Ενέργειες καταγραφής του εύρους και της συνεισφοράς των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας συμπεριλαμβανομένης μιας ποσοτικής και ποιοτικής αποτίμησης του υπάρχοντος προσωπικού.
- Θα μπορούσε να εξεταστεί η δημιουργία νέων δομών εφόσον εξυπηρετούν την προσέγγιση των ίσων ευκαιριών, της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ένταξης στην αγορά εργασίας και με βάση τους όρους οι οποίοι θα αναφέρονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα υγείας.

Περιβάλλον

Νερό

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί ουσιαστική πρόοδος ως προς τη συλλογή και την επεξεργασία των λυμάτων. Με την ολοκλήρωση των έργων του δεύτερου κοινοτικού πλαισίου στήριξης το 45% περίπου του πληθυσμού της χώρας έχει συνδεθεί με συστήματα επεξεργασίας λυμάτων. Μέχρι το τέλος του 2006, το 75% του πληθυσμού της Ελλάδας αναμένεται ότι θα είναι συνδεδεμένο με ανάλογα συστήματα. Στο πλαίσιο των νέων επενδύσεων συμπεριλαμβάνονται επίσης μικρότεροι δήμοι και αστικές περιοχές ανάλογα με τις ανάγκες πλήρωσης των απαιτήσεων που απορρέουν από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως σε ευαίσθητες περιοχές. Στις περιπτώσεις όπου παρουσιάζεται εποχιακά μεγάλος όγκος λυμάτων, προτάθηκαν λύσεις λογικές από οικονομικής πλευράς και εφικτές από τεχνικής πλευράς. Και σε αυτόν το τομέα, χρειάζεται να υπάρξει προσέγγιση που να ενθαρρύνει τη συνεργασία, όπου αυτό είναι δυνατό, μεταξύ ομάδων δήμων.

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ένα κλίμα σχετικά ξηρό με γεωγραφικές και εποχιακές διακυμάνσεις των βροχοπτώσεων. Αυτό έχει σαν επακόλουθο το νερό να μην είναι διαθέσιμο πάντα όπου και όταν χρειάζεται. Σε ότι αφορά τον τομέα της ύδρευσης, δίδεται έμφαση στην εκτίμηση, στον σχεδιασμό και στη διαχείριση των υδάτινων πόρων, με στόχο την ορθολογική χρήση τους, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας σχεδίων διαχείρισης για κάθε ένα από τα υδατικά διαμερίσματα της χώρας. Οι διάφορες χρήσεις του νερού όπως για την ύδρευση, την άρδευση, την ενέργεια, τη βιομηχανία, οι οποίες αντανακλώνται και στην παρουσία αντίστοιχων υποδομών σε διάφορους φορείς, καθιστούν αναγκαία την επεξεργασία σχεδίων διαχείρισης των υδάτινων πόρων. Στα σχέδια διαχείρισης που αφορούν

κάθε ένα από τα υδατικά διαμερίσματα της χώρας, λαμβάνονται υπόψη τόσο η ποιότητα του νερού, όσο και άλλα θέματα που τίθενται από τη σχετική κοινοτική οδηγία αλλά και κοινωνικοοικονομικά κριτήρια. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την παροχή πόσιμου ύδατος στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Όσο αφορά την Αθήνα, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η χωρητικότητα των αγωγών που μεταφέρουν νερό από τον ταμιευτήρα του Μόρνου, για δε τη Θεσσαλονίκη είναι αναγκαίο να αντιμετωπισθούν οι δυσκολίες που απορρέουν από τη διπλή χρήση του δικτύου υδροδότησης για άρδευση και για πόσιμο νερό και να αναβαθμιστεί ο αγωγός ύδατος που συνδέει την πόλη με τον ποταμό Αλιάκμονα.

Στερεά και επικίνδυνα απόβλητα

Η διαχείριση των στερεών και τοξικών αποβλήτων είναι ένας τομέας περιβαλλοντικής πολιτικής όπου η Ελλάδα υστερεί ιδιαίτερα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι υπάρχουν περίπου 3.500 μη ελεγχόμενες χωματερές οι οποίες είναι πηγή μόλυνσης, όχλησης και δασικών πυρκαγιών. Ένα εθνικό σχέδιο διαχείρισης των αποβλήτων, εξειδικευμένο σε νομαρχιακό ή περιφερειακό επίπεδο δίνει τις κατευθύνσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων. Η στρατηγική του περιλαμβάνει την προληπτική δράση με στόχο τη μείωση του όγκου των αποβλήτων καθώς και την ενθάρρυνση της ανάκτησης και της ανακύκλωσης. Για τα βιομηχανικά και επικίνδυνα απόβλητα, η κάθε ενέργεια θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Αυτή τη στιγμή τα βιομηχανικά τοξικά απόβλητα κυρίως εξάγονται ή αποθηκεύονται προκειμένου να γίνει αλλού η επεξεργασία τους. Κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί ένας χώρος επεξεργασίας μέσα στην Ελληνική επικράτεια ώστε να αποφευχθεί η απώλεια ελέγχου ως προς τον τρόπο διάθεσης των αποβλήτων αυτών.

Προστασία του χερσαίου και του θαλάσσιου τοπίου

Ενέργειες για την προστασία του χερσαίου τοπίου και των δασών, οι οποίες δεν προβλέπονται στον άξονα προτεραιότητας «Ανάπτυξη της υπαίθρου», προτείνονται στον άξονα αυτό και αφορούν κυρίως τον καθαρισμό των παραλιών, ιδιαίτερα εκείνων που επισκέπτεται μεγάλος αριθμός τουριστών, την ανάπτυξη

αποτελεσματικότερων συστημάτων οργάνωσης της προστασίας πολιτών και την αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης.

5^{ος} Άξονας: Κοινωνία της πληροφορίας

Η Ελληνική κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ελλάδα. Θεωρεί ότι οι νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών αποτελούν ουσιαστικό εργαλείο για ανοιχτή και αποτελεσματική διακυβέρνηση καθώς και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Δημιουργούν νέες μεθόδους εργασίας, νέες δεξιότητες και την ανάγκη για συνεχή μάθηση και προσαρμογή εκπαιδευτικού συστήματος. Ταυτόχρονα, συμβάλλουν στη καλύτερη ποιότητα ζωής με την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υγείας, μεταφορών και προστασίας του περιβάλλοντος. Συμβάλλουν επίσης, στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της Ελληνικής γλώσσας. Κύριο μέλημα της κυβέρνησης είναι να εξασφαλίσει ότι η αναδυόμενη κοινωνία της πληροφορίας θα είναι μια κοινωνία για όλους, χωρίς διακρίσεις μεταξύ εχόντων και μη εχόντων, πρόσβαση στην πληροφορία, διασφαλίζοντας τα δικαιώματα των πολιτών και την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης. Συνολικά, προτείνεται να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος για την κοινωνία της πληροφορίας περίπου 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ δημόσιας χρηματοδότησης. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει επίπεδα δαπάνης ανάλογα με εκείνα των πλέον φιλόδοξων περιοχών της βόρειας Ευρώπης κατά την παρελθούσα περίοδο. Το παρόν επιχειρησιακό πρόγραμμα περιλαμβάνει ορισμένους άξονες δράσεις που αναλύονται στη συνέχεια.

Παιδεία και πολιτισμός

Αξιοποιώντας δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν από το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, στόχος είναι να προσαρμοστεί το εκπαιδευτικό σύστημα στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής και να χαρακτηρίζεται από αυξημένη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, τη δικτύωση σχολείων, πανεπιστημίων και ακαδημαϊκής κοινότητας, από καλά καταρτισμένους εκπαιδευτικούς και μαθητές καθώς και από την ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου. Σύμφωνα και με τις συστάσεις του κειμένου Europe, όλα τα σχολεία της Ελλάδας πρέπει να διαθέτουν πρόσβαση στο Internet και εργαλεία

πολυμέσων, καθώς και ικανοποιητικές υπηρεσίες υποστήριξης μέσω Web, ήδη από το τέλος του 2001. Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβάλλεται προς όφελος των νέων που κατοικούν στις λιγότερο ευνοημένες περιοχές, εξασφαλίζοντας τους πρόσβαση μέσω δημοσίων σημείων σύνδεσης. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να εκπαιδεύονται και να ενημερώνονται συνεχώς για τις νέες τεχνολογίες. Θα είναι συνεπώς σημαντικό να αναπτυχθεί και να διαχυθεί εκπαιδευτικό υλικό πολυμέσων, να προωθηθεί η πιστοποίηση εφαρμογών εκπαιδευτικού λογισμικού, να δημιουργηθούν ψηφιακές βιβλιοθήκες συνδεδεμένες στα κατάλληλα δίκτυα, καθώς και να συσταθούν κέντρα τηλεεκπαίδευσης για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Οι κοινωνικά μειονεκτούσες ομάδες δεν πρέπει να αποκλειστούν από την κοινωνία της πληροφορίας και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως εργαλείο για την ειδική εκπαίδευση αυτών των ατόμων.

Δημόσια διοίκηση και ποιότητα ζωής

Ο τομέας της δημόσιας διοίκησης έχει στόχο τη δημιουργία ανοικτής και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης, με καλύτερες υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις, σε ένα περιβάλλον διαφάνειας και αυξημένης προσπέλασης στη δημόσια πληροφορία. Αποσκοπεί επίσης, στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών σε τομείς όπως η υγεία και η πρόνοια, η προστασία του περιβάλλοντος και οι μεταφορές, προκειμένου να βελτιωθεί το επίπεδο της ποιότητας ζωής των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο να αξιοποιηθούν οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας για να βελτιωθεί η ποιότητα των παρεχομένων σε πολίτες και επιχειρήσεις υπηρεσιών από την δημόσια διοίκηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι απαιτούμενες, για την υποστήριξη αυτού του σκοπού, εφαρμογές πληροφορικής γραφείου χρηματοδοτούνται ως τμήματα έργων που οδηγούν σε βελτίωση των παρεχομένων προς τους πολίτες υπηρεσιών με καθορισμένο και επαληθεύσιμο τρόπο. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι περιλαμβάνεται η ανάπτυξη on-line εφαρμογών, καθώς και η χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας για απλοποίηση και επανακαθορισμό διαδικασιών και επικοινωνίας εντός και μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών, σε όλη τη δημόσια διοίκηση και ιδιαίτερα στον δημοσιονομικό και χρηματοοικονομικό τομέα, στην κοινωνική

ασφάλιση, στον τομέα της δικαιοσύνης, στην περιφερειακή ανάπτυξη και διοίκηση καθώς και στον τομέα των υπηρεσιών άμεσης βοήθειας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών.

Απασχόληση και κοινωνική ένταξη

Ο τομέας της απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης έχει στόχο τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος με αυξημένες ευκαιρίες απασχόλησης για όλους στην κοινωνία της πληροφορίας, υποστηρίζοντας την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας που σχετίζονται με την εφαρμογή των τεχνολογιών της κοινωνίας της πληροφορίας σε καθιερωμένους και αναδυόμενους τομείς της οικονομίας, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών και της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού, καθώς και την ενθάρρυνση της ανάπτυξης νέων μορφών εργασίας όπως η τηλεεργασία. Με την ευκαιρία αυτή υιοθετούνται πιο ευέλικτες διαδικασίες και αξιοποιούνται όσο το δυνατό καλύτερα βιβλιοθήκες, δημοτικά κέντρα και άλλες ανάλογες εγκαταστάσεις. Αναλαμβάνεται ακόμα, ειδική δράση για την προώθηση της κατανόησης και χρήσης των εφαρμογών της κοινωνίας της πληροφορίας και του Internet μεταξύ των γυναικών, των ηλικιωμένων και κοινωνικά μειονεκτουσών ομάδων του πληθυσμού.

Η ψηφιακή οικονομία

Η ψηφιακή οικονομία έχει στόχο να συμβάλει στην ανάπτυξη της “νέας οικονομίας” στην Ελλάδα, με την ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, της ανάδειξης νέων τομέων επιχειρηματικής δραστηριότητας και της αύξησης της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας σε ολόκληρη την Ελληνική οικονομία. Σε αυτό το επίπεδο, το επιχειρησιακό πρόγραμμα κοινωνία της πληροφορίας ενισχύει:

Τη χρήση εφαρμογών τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και των τριών τομέων της οικονομίας προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητά τους.

Τη χρήση εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου, προκειμένου οι Ελληνικές εταιρίες να υιοθετήσουν ηλεκτρονικές μορφές επιχειρηματικής δράσης, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Τη χρήση εφαρμογών τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας από επιχειρήσεις για ενεργειακούς και περιβαλλοντικούς σκοπούς.

- Συστήματα τηλεεργασίας

Εφαρμογές για επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές.

Επικοινωνίες

Η εθνική υποδομή επικοινωνιών αποτελεί τη σπονδυλική στήλη της κοινωνίας της πληροφορίας. Η ανάπτυξη της διασφαλίζει την ταχύτητα, τη φιλικότητα και την οικονομικότητα της αποθήκευσης, διακίνησης και επεξεργασίας της ψηφιακής πληροφορίας, διευκολύνοντας επομένως την ανάπτυξη της ποικιλίας προϊόντων και υπηρεσιών που συνολικά χαρακτηρίζουν την κοινωνία της πληροφορίας. Σκοπός είναι να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον εκτεταμένης προσφοράς εξελιγμένων τηλεπικοινωνιακών και οπτικοακουστικών υπηρεσιών με χαμηλό κόστος. Το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης χρηματοδοτεί υποδομές τοπικών δικτύων πρόσβασης. Οι σχετικοί όροι πρέπει να περιγράφουν τις τοπικές ανάγκες και τις απαιτούμενες υπηρεσίες χωρίς τεχνολογική προτίμηση. Οι παρέχοντες τις υπηρεσίες, οι οποίοι προσφέρουν εναλλακτικές δυνατότητες σε μικρές πόλεις και απομακρυσμένες περιοχές πρέπει να αναλάβουν τις εν λόγω τοπικές τηλεπικοινωνιακές υποδομές.

6ος Άξονας: Ανάπτυξη των περιφερειών

Προβλέπονται δεκατρία περιφερειακά προγράμματα, ένα για κάθε περιφέρεια της Ελλάδας και στα οποία έχει κατανεμηθεί σχεδόν το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2000-2006. Τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης καθορίζονται και υλοποιούνται μέσω τοπικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων. Στα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης παρουσιάζονται ολοκληρωμένες προτεραιότητες για την περιφερειακή ανάπτυξη, οι οποίες είναι εξειδικευμένες για κάθε περιφέρεια. Μέσα

στις προτεραιότητες κάθε προγράμματος περιλαμβάνονται ακόμα οι ακόλουθοι τρεις τύποι δράσεων:

1) Ανάπτυξη ενός πνεύματος καινοτομίας στις περιφέρειες. Στην πρόκληση αυτή πρέπει να απαντήσουν όλες οι περιφέρειες της Ελλάδας συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο προνομιούχων περιοχών. Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνεται στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων που αφορούν την ανάπτυξη του παραγωγικού περιβάλλοντος.

2) Η εξέλιξη των αστικών προγραμμάτων τα οποία στο παρελθόν αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο των κοινοτικών πρωτοβουλιών. Προτεραιότητα δίδεται σε υποβαθμισμένες αστικές περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων στο πλαίσιο των μέτρων που αφορούν την αστική ανάπτυξη.

3) Τοπική ανάπτυξη και ανάπτυξη της υπαίθρου. Μέσα στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων που αφορούν την αγροτική ανάπτυξη και ιδιαίτερα την ανάπτυξη ορεινών ή άλλων μειονεκτουσών περιοχών, ένα νέο είδος δράσεων με τη μορφή ολοκληρωμένων σχεδίων εστιάζουν την προσοχή τους κυρίως σε τοπικές πρωτοβουλίες, κάνοντας χρήση στοιχείων από την εμπειρία του Leader σύμφωνα με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την επίλυση των προβλημάτων. Η κατανομή πόρων μπορεί να διαφέρει από περιφέρεια σε περιφέρεια αντανακλώντας τις τοπικές προτεραιότητες και την οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα. Το ποσοστό που θα διατεθεί από τα διαρθρωτικά ταμεία στην αγροτική ανάπτυξη δεν μπορεί να είναι λιγότερο του 30%. Οι τοπικές αρχές είναι υπεύθυνες για την προετοιμασία των προαναφερθέντων ολοκληρωμένων αστικών προγραμμάτων σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας. Ενεργούν βάσει των αρμοδιοτήτων τους, σε συνεργασία με τις εθνικές και περιφερειακές αρχές και τους κοινωνικούς εταίρους. Αυτό γίνεται σε συμφωνία με την περιφερειακή αρχή και στο πλαίσιο της επιτροπής παρακολούθησης για κάθε περιφερειακό πρόγραμμα. Το περιφερειακό πρόγραμμα της Αττικής περιλαμβάνει και ειδικές δράσεις προς όφελος περιοχών που επλήγησαν από το σεισμό του 1999. Τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης οφείλουν να αναπτύσσουν σαφείς στρατηγικές για την επίτευξη συνέργειας και συμπληρωματικότητας με τα τομεακά προγράμματα και το ταμείο συνοχής στην περιφέρεια τους.

Η ετήσια έκθεση προς την επιτροπή παρακολούθησης θα περιλαμβάνει μια σύντομη αναφορά για το θέμα αυτό.

(Πηγές: http://europa.eu.int/index_el.htm, www.euro-info.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ

4.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης συνιστούσε ένα εγχείρημα πολλαπλάσιας δυσκολίας σε σχέση με το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, κι αυτό, κατ' αρχάς, λόγω του μεγέθους του. Ποτά άλλοτε η Ελλάδα δεν είχε να διαχειριστεί τόσους πόρους σε τόσο μικρό διάστημα. Δεύτερον, διότι μετά την παραίτηση της επιτροπής Σαντέρ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για να προλάβει αρνητικές κριτικές, εφάρμοσε νέες διαδικασίες έγκρισης και διαχείρισης. Ας μην ξεχνάμε επίσης, ότι κατά την έναρξη της περιόδου εφαρμογής του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης, η Ελλάδα προετοίμαζε τους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας του 2004. Η χρονική σύμπτωση των γεγονότων αυτών έθεσε σε δοκιμασία τις παραγωγικές δυνάμεις της χώρας μας, διότι απαιτούνταν πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια απ' ότι είχε ποτέ επιχειρηθεί. Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης αποτελούσε συνέχεια του δεύτερου κοινοτικού πλαισίου στήριξης, αλλά με σημαντικά στοιχεία καινοτομίας. Το μερίδιο των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Η "κοινωνία της πληροφορίας" αποτέλεσε αυτοτελή άξονα ώστε να προωθηθεί πιο αποτελεσματικά η εισαγωγή των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Δόθηκε πολύ μεγαλύτερη έμφαση στα προγράμματα κατάρτισης, την ενίσχυση της παιδείας και της απασχόλησης. Τα ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής κλίμακας πολλαπλασιάστηκαν. Έτσι είδαν το φως για παράδειγμα τα ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης του αγροτικού χώρου (ΟΠΑΑΧ) και τα ολοκληρωμένα προγράμματα αστικής ανάπτυξης που στηρίζονται στην εμπειρία των κοινοτικών πρωτοβουλιών LEADER και URBAN αντίστοιχα. Αλλά και ο πολιτισμός απέκτησε δικό του αυτοτελές επιχειρησιακό πρόγραμμα με αυξημένους πόρους. Η βιομηχανία, η ενέργεια και ο τουρισμός αποτέλεσαν αντικείμενο ενός

ενιαίου επιχειρησιακού προγράμματος στραμμένου στην στήριξη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με τίτλο “ανταγωνιστικότητα”. Το στρατηγικό σχέδιο του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης προέβλεπε την ολοκλήρωση όλων των μεγάλων έργων υποδομής που είχαν ξεκινήσει με το δεύτερο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης (Εγνατία, Ιόνια οδός, Ρίο-Αντίρριο) και μάλιστα με τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην κατασκευή τους. Στην κοινή γνώμη επικρατεί η άποψη ότι με τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης χρηματοδοτήθηκαν κυρίως οικοδομικά έργα. Όμως συμπεριελάμβαναν και πολλές δράσεις ήπιου ή κοινωνικού χαρακτήρα. Το πρόγραμμα ανθρώπινων πόρων και προώθησης της απασχόλησης χρηματοδοτεί, για παράδειγμα, δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης, κατάρτισης ανέργων, διδακτικής στήριξης των καθηγητών, πρακτικής άσκησης των φοιτητών, επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και πολλές άλλες. Οι αλλαγές του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου υπήρξαν και αυτές σημαντικές. Δημιουργήθηκε μια νέα διοικητική δομή με αποκλειστικό αντικείμενο το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Η δομή αυτή έχει ιδιαίτερα πρωτότυπα χαρακτηριστικά σε σχέση με τις συνήθειες κρατικές υπηρεσίες. Παρεκκλίνει σε πλήθος θεμάτων. Ένα παράδειγμα αποτελεί η εφαρμογή ενός ιδιαίτερου “συστήματος διαχείρισης” που ελέγχεται σχεδόν στο σύνολο των διαδικασιών του από ένα πληροφοριακό σύστημα. Η πολιτεία αποφάσισε επίσης την καθιέρωση ενός δειγματοληπτικού ποιοτικού ελέγχου στα δημόσια έργα μέσω ανεξάρτητου συμβούλου (ΕΣΠΕΛ). Ήθελε να είναι βέβαιη ότι δε θα υπήρχαν ποιοτικές αστοχίες στα δημόσια έργα που παρελάμβανε. Πράγματι η δράση του ΕΣΠΕΛ βοήθησε να επισημανθούν ελλείψεις και να μειωθούν δραστικά τα προβλήματα ποιότητας στα δημόσια έργα. Οι διαπραγματεύσεις για την εξειδίκευση του κοινοτικού πλαισίου στήριξης ολοκληρώθηκαν τον Ιούνιο του 2000. Το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης άρχισε να τρέχει μετά τον Σεπτέμβριο του 2001 έπειτα από μια διαδικασία εγκρίσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε ότι αφορά την πορεία του Ελληνικού κοινοτικού πλαισίου στήριξης σε σχέση με άλλες χώρες δεν υπάρχουν ευρέως δημοσιευμένα συγκριτικά στοιχεία. Στην πλέον πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα διαρθρωτικά ταμεία η Ελλάδα κινείται στον μέσο όρο των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προηγείται άλλων χωρών, όπως τι Ηνωμένο Βασίλειο ή οι Κάτω χώρες,

παρά το γεγονός ότι η εφαρμογή του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης ξεκίνησε αργότερα στη χώρα μας.

Τα ορατά αποτελέσματα της εφαρμογής του τρίτου κοινοτικού πλαισίου στήριξης είναι:

- Ο ταχύς εξοπλισμός των σχολείων με ηλεκτρονικούς υπολογιστές
- Η νέα σειρά προγραμμάτων «Βοήθεια στο σπίτι»
- Η ολοκλήρωση της Αττικής οδού
- Η παράδοση μεγάλων τμημάτων της Εγνατίας
- Η ανανέωση του στόλου θερμικών και ηλεκτροκίνητων λεωφορείων της Αττικής
- Η υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για χιλιάδες ανέργους
- Σημαντικά έργα στην Αττική που σχετίζονταν με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών αγώνων (Κηφισός, επεκτάσεις μετρό, τραμ, προαστιακός, ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων)
- Η ολοκλήρωση της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου.

Στο σημείο αυτό, χρήσιμο είναι να παρουσιασθούν με συντομία η πρόοδος και οι απορροφήσεις τόσο των ταμειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων όσο και των δεκατριών περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων της χώρας.

4.2 ΤΟΜΕΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ε.Π «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	2.763.907.617	Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	2.763.907.617	Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	2.072.930.711	Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	690.976.906	Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	0	Ευρώ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη δέσμη συνεκτικών μέτρων και ενεργειών με απώτερο στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και των υπηρεσιών που αυτό προσφέρει, ώστε να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες ανοίγοντας διαύλους επικοινωνίας και σύνδεσης με την αγορά εργασίας. Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του προγράμματος, έχουν ενταχθεί 1.569 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 65,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 57,4% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 36,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του επιχειρησιακού προγράμματος.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- Λειτουργούν 3.788 ολόημερα δημοτικά σχολεία
- Λειτουργούν 1.780 ολόημερα νηπιαγωγεία
- 14.800 σχολικές μονάδες συμμετείχαν στην καταγραφή, αποτύπωση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μέσων
- 17 λειτουργούντα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ)
- Λειτουργία προγραμμάτων του Ελληνικού ανοικτού πανεπιστημίου
- 3 κόμβοι ενθάρρυνσης επιχειρηματικότητας
- 12 νέα τμήματα διεύρυνσης στην ανώτατη εκπαίδευση
- 34 γραφεία διασύνδεσης στα πανεπιστήμια και στα Α.Τ.Ε.Ι
-

Ε.Π «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	2.189.116.480 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	2.121.783.147 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή:	1.585.737.360 Ευρώ

	Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	536.045.787 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	67.333.333 Ευρώ

Κυρίαρχος στόχος του Ε.Π απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης 2000-2006 όπως έχει αναφερθεί είναι η προώθηση της απασχόλησης και η άμβλυση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας, προς την κατεύθυνση της πρόληψης της ανεργίας, της αύξησης της συμμετοχής των γυναικών και των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας με παράλληλη μείωση της ανεργίας ορισμένων ομάδων του εργατικού δυναμικού, οι οποίες συντελούν κατά μεγάλο βαθμό στη διαμόρφωση της συνολικής ανεργίας της χώρας. Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του προγράμματος, έχουν ενταχθεί 653 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 83,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 61,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 36,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του επιχειρησιακού προγράμματος Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση.

Από τα μέχρι σήμερα υλοποιηθέντα έργα έχουν ωφεληθεί 246.352 άνεργοι. Πιο συγκεκριμένα:

- 74.545 άτομα από ενέργειες κατάρτισης
- 88.816 άτομα από ενέργειες προώθησης στην απασχόληση
- 55.212 εργαζόμενοι από ενέργειες κατάρτισης
- 14.189 γυναίκες από θετικά μέτρα
- 2.732 άτομα ευπαθών ομάδων από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις
- 10.858 από συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Ε.Π «Οδικόί Άξονες – Λιμένες – Αστική Ανάπτυξη»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	9.922.734.166
-------------------	---------------

	Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	6.489.354.503 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	3.369.500.470 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	3.119.854.033 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	3.433.379.663 Ευρώ

Οι στρατηγικοί στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος οδικόι άξονες – λιμένες – αστική ανάπτυξη περιλαμβάνουν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βελτίωση της βασικής υποδομής μεταφορών (οδικών και θαλάσσιων) όλης της χώρας, την αστική ανάπτυξη σε μεγάλες πόλεις της χώρας και την βελτίωση της οδικής ασφάλειας. Έως σήμερα, στο επιχειρησιακό αυτό πρόγραμμα έχουν ενταχθεί 41 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 69,8% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 56% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 40,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του επιχειρησιακού προγράμματος. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως ο περιφερειακός δακτύλιος Αττικής προϋπολογισμού 1.600 εκατομμυρίων ευρώ, η ολοκλήρωση τμημάτων του αυτοκινητόδρομου Πατρών – Αθηνών – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων προϋπολογισμού 446 εκατομμυρίων ευρώ, η ζεύξη Ρίου – Αντιρρίου ύψους 414 εκατομμυρίων ευρώ, η ολοκλήρωση τμημάτων της Εγνατίας οδού στη Μακεδονία και τη Θράκη προϋπολογισμού 714 εκατομμυρίων ευρώ και τέλος η λεωφόρος Κηφισού ύψους 170 εκατομμυρίων ευρώ.

Ε.Π «Σιδηρόδρομοι – Αερολιμένες – Αστικές Συγκοινωνίες»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	2.937.600.380 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	2.937.600.380 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή	1.468.752.690 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	1.468.847.690 Ευρώ

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι η κατασκευή 105 νέων σταθμών για κρατήσεις εισιτηρίων μέσω MIS, η ολοκλήρωση κατασκευής 369 χιλιομέτρων διπλής σηματοδοτούμενης, ηλεκτροκινούμενης και τηλεδιοικούμενης σιδηροδρομικής γραμμής, η κατασκευή 32 χιλιομέτρων διπλής σηματοδοτούμενης, ηλεκτροκινούμενης και τηλεδιοικούμενης σιδηροδρομικής γραμμής (προαστιακός σιδηρόδρομος), η κατασκευή του σιδηροδρομικού κέντρου Αχαρνών (ΣΚΑ), η κατασκευή 24 χιλιομέτρων TRAM, η αναβάθμιση 22 σταθμών ΗΣΑΠ και τέλος η αγορά 600 νέων λεωφορείων για τον ΟΑΣΑ. Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του προγράμματος, έχουν ενταχθεί 60 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 64% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 41,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 29,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π ΣΑΑΣ. Στα πλαίσια του έργου “κατασκευή νέας σιδηροδρομικής γραμμής Σιδηροδρομικό Κέντρο Αχαρνών – Σπάτων” έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή της υποδομής στο τμήμα ΣΚΑ – Σπάτων ενώ συνεχίζονται οι εργασίες εντός του ΣΚΑ. Επίσης, το υποέργο για την κατασκευή της επιδομής, σηματοδότησης, ηλεκτροκίνησης έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό. Ήδη λειτουργεί το τμήμα που συνδέει την Αθήνα με το αεροδρόμιο. Τέλος ολοκληρώθηκε το φυσικό αντικείμενο των έργων αναβάθμισης σε 21 από σύνολο 22 σταθμών του ΗΣΑΠ. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου είναι 87 εκατομμύρια ευρώ.

Ε.Π « Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	3.557.087.197 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	2.136.211.026 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	1.482.755.239 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	653.455.787 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	1.420.876.171 Ευρώ

Οι γενικοί στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος αγροτική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση της υπαίθρου για την περίοδο 2000-2006 αναφέρονται στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας ενόψει των προκλήσεων ενός συνεχώς ανταγωνιστικότερου διεθνούς περιβάλλοντος, στη βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητα της και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική της λειτουργία, στη διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου. Έως σήμερα έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα αυτό 721 έργα η δημόσια δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 82,6% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 49,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 27,5% της συνολικής δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. Μεταξύ των δράσεων που έχουν μέχρι σήμερα προωθηθεί και ήδη χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα αναφέρονται:

- 1) Η χρηματοδότηση 12.554 επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με δημόσια δαπάνη 345 εκατομμυρίων ευρώ.
- 2) Η εφάπαξ πριμοδότηση της πρώτης εγκατάστασης 15.426 νέων αγροτών, με δημόσια δαπάνη 225 εκατομμυρίων ευρώ.
- 3) Η ενίσχυση 786 σχεδίων στην εμπορία και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, με δημόσια δαπάνη 400 εκατομμυρίων ευρώ.
- 4) Η κατασκευή 22 σημαντικών εγγειοβελτιωτικών έργων συνολικής δημόσιας δαπάνης 265 εκατομμυρίων ευρώ.
- 5) Η χρηματοδότηση 880 μικρών επενδυτικών σχεδίων με συνολική δημόσια δαπάνη 130 εκατομμυρίων ευρώ και 478 μικρών δημοσίων έργων με δημόσια δαπάνη 115

εκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης αγροτικού χώρου.

Ε.Π «Αλιεία»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	483.104.488 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	343.507.076 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	257.733.308 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	85.773.768 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	139.597.412 Ευρώ

Σε ότι αφορά την πολιτική για τον αλιευτικό τομέα, υπενθυμίζονται ορισμένοι στόχοι όπως, η επίτευξη κατά βιώσιμο τρόπο ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και της εκμετάλλευσής τους, η εφαρμογή των αρχών υπεύθυνης αλιείας και υδατο-καλλιέργειας, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η συμβολή στην ανάπτυξη βιώσιμων από οικονομικής απόψεως επιχειρήσεων στον τομέα, η βελτίωση της ποιότητας του εφοδιασμού της αγοράς και η αξιοποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και τέλος η συμβολή στην τοπική ανάπτυξη, ιδίως περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία. Στην εξέλιξη του προγράμματος, έχουν ενταχθεί 187 έργα η δημόσια δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 77,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 59,3% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 32,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. Μεταξύ των δράσεων που έχουν μέχρι σήμερα προωθηθεί και ήδη χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα αναφέρονται:

- Η διάλυση 2.112 αλιευτικών σκαφών, με συνολική δημόσια δαπάνη ύψους 94 εκατομμυρίων ευρώ

- Η κατασκευή 38 νέων αλιευτικών σκαφών με δημόσια δαπάνη 1,6 εκατομμυρίων ευρώ και ο εκσυγχρονισμός 281 αλιευτικών σκαφών με δημόσια δαπάνη 7 εκατομμυρίων ευρώ
- Η κατασκευή 3 έργων τεχνιτών υφάλων, με δημόσια δαπάνη 2,6 εκατομμυρίων ευρώ
- Η ενίσχυση 114 μονάδων υδατοκαλλιέργειας, με δημόσια δαπάνη ύψους 29 εκατομμυρίων ευρώ
- Η βελτίωση της υποδομής σε 75 αλιευτικά λιμάνια, με δημόσια δαπάνη ύψους 14 εκατομμυρίων ευρώ
- Η ενίσχυση 79 μονάδων μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, με δημόσια δαπάνη ύψους 47 εκατομμυρίων ευρώ
- Η ένταξη 265 επαγγελματιών αλιέων στα κοινωνικοοικονομικά μέτρα, που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα με δημόσια δαπάνη 4,6 εκατομμυρίων ευρώ
- Έργα κατασκευής και βελτίωσης 17 αλιευτικών καταφυγίων, συνολικής δαπάνης ύψους 22 εκατομμυρίων ευρώ.

Ε.Π «Πολιτισμός»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	675.400.000 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	675.400.000 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	473.585.027 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	201.814.973 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	0 Ευρώ

Κυρίαρχος στόχος του επιχειρησιακού αυτού προγράμματος παραμένει η ισόρροπη διαρθρωτική παρέμβαση στους τομείς της πολιτιστικής κληρονομιάς και του σύγχρονου πολιτισμού καθώς επίσης και η άρση περιφερειακών ανισοτήτων σε ότι αφορά την προσφορά και ζήτηση πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών κάθε περιφέρειας.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι η ολοκλήρωση συνεδριακού και πολιτιστικού κέντρου Θεσσαλονίκης, νέα κτίρια συνολικού εμβαδού 9.000m² καθώς και η 90.000m² επιφάνεια υφιστάμενων μουσείων που εκσυγχρονίζονται ή νέων μουσείων που κατασκευάζονται. Στο πρόγραμμα αυτό έχουν ενταχθεί 93 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 93,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 58,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 43% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. Το νέο μουσείο Ακρόπολης εντάχθηκε το Δεκέμβριο του 2004 στο επιχειρησιακό πρόγραμμα Πολιτισμός και έχει ήδη αποσταλεί η αίτηση μεγάλου έργου στην Ευρωπαϊκή Ένωση για έγκριση. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- Δημιουργία πολιτιστικού κέντρου του μουσείου Μπενάκη
- Έκθεση μουσείου Μυκηνών
- Μελέτη κατασκευής νέου αρχαιολογικού μουσείου Αρχαίας

Ολυμπίας και του κτιρίου ΣΠΑΠ

- Διαμόρφωση δικτύου πεζοδρόμων στην περιοχή της Ακρόπολης
- Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου εμπορίου Χίου
- Ανάδειξη μνημείων Ασκληπιείου Επιδαύρου
- Αποκατάσταση μεσαιωνικών μνημείων Ρόδου
- Αποκατάσταση μεσαιωνικών οχυρώσεων πόλης Ρόδου

Ε.Π «Υγεία – Πρόνοια»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	513.306.663 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	513.306.663 Ευρώ

Κοινοτική Συμμετοχή:	384.979.997 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	128.326.666 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	0 Ευρώ

Στο σημαντικότερο αυτό επιχειρησιακό πρόγραμμα έχουν ενταχθεί 627 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 71,4% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 49,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 26,6% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. Χαρακτηριστικά μπορούν να αναφερθούν σημαντικά έργα που βρίσκονται στη φάση ολοκλήρωσης:

- Τέσσερα κτιριακά έργα που αφορούν νέα αστικά κέντρα υγείας που δημιουργούνται στην Αττική (Αχαρνές, Καλύβια, Νέα Μάκρη, Μαρκόπουλο). Προωθείται επίσης, η δημιουργία ακόμα πέντε αστικών κέντρων υγείας (Ελληνικό, Κερατέα, Κερατσίνι, Εύοσμος και Φράγκων Θεσσαλονίκης).
- Δύο κτιριακά έργα που αφορούν τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων κτιριακών υποδομών κέντρων υγείας στην Αττική και στην Ήπειρο
- Τέσσερα έργα προμήθειας και αναβάθμισης εξοπλισμού υφιστάμενων μονάδων πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας που καλύπτουν ανάγκες των ΠεΣΥΠ Αττικής, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Κρήτης
- Κτιριακά έργα σε νοσηλευτικές μονάδες μεγάλων αστικών κέντρων (7 νοσοκομεία της Αττικής, 1 της Πάτρας, 1 του Ηρακλείου Κρήτης)
- Έργα που αφορούν την προμήθεια εξοπλισμού (ιατρικός, ξενοδοχειακός, υψηλής βιοιατρικής τεχνολογίας) σε 9 νοσοκομεία της Αττικής και Πειραιά, 6 της Θεσσαλονίκης και 11 στην υπόλοιπη χώρα

- Έχει ξεκινήσει η λειτουργία 129 δομών αποασυλοποίησης ψυχικά ασθενών (ξενώνες, οικοτροφεία και προστατευμένα διαμερίσματα) και 6 δομών στην κοινότητα, παροχής υπηρεσιών φροντίδας ψυχικής υγείας στην κοινότητα (3 κινητές μονάδες, 2 δομές για αυτιστικά παιδιά και 1 ξενώνας βραχείας νοσηλείας)
- Ολοκληρώθηκε η άρση του ασύλου στο ψυχιατρικό νοσοκομείο της Πέτρας Ολύμπου στην Κατερίνη και αναμένεται μέχρι το τέλος του 2005 η άρση του ασυλικού χαρακτήρα του ψυχιατρικού νοσοκομείου Κέρκυρας και Χανίων και του παιδοψυχιατρικού νοσοκομείου Αττικής.

Ε.Π «Περιβάλλον»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	596.300.075 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	596.300.075 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή	430.073.656 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	166.226.419 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή	0 Ευρώ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιβάλλον λειτουργεί συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες περιβαλλοντικές παρεμβάσεις στα άλλα επιχειρησιακά προγράμματα. Σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό του επιχειρησιακού προγράμματος δεν περιλάμβανε μεγάλα έργα υποδομών περιβαλλοντικού χαρακτήρα όπως οι εγκαταστάσεις διαχείρισης αστικών λυμάτων, απορριμμάτων και ύδρευσης, έργα τα οποία χρηματοδοτούνται από το ταμείο συνοχής και τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα. Σύμφωνα πάντως με τις προοπτικές που παρουσιάζονται με την τροποποίηση του προγράμματος είναι ενδεχόμενο να χρηματοδοτηθούν και τέτοια έργα προτεραιότητας. Έως σήμερα έχουν ενταχθεί 369 περίπου έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 62% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 39,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο

του προγράμματος ανέρχονται στο 24,3% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του.

Σημαντικά έργα που βρίσκονται σε φάση υλοποίησης είναι μεταξύ άλλων τα εξής:

Σε φάση κατασκευής: Η αναδημιουργία της λίμνης Κάρλας, συνολικού προϋπολογισμού 152 εκατομμυρίων ευρώ

Σε φάση ολοκλήρωσης: Η προμήθεια από το YEN πλοίων καταπολέμησης της θαλάσσιας ρύπανσης, προϋπολογισμού 6,5 εκατομμυρίων ευρώ

Σε φάση υλοποίησης: 1) Δράσεις που αφορούν την κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας που απορρέουν από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς συμβάσεις. 2) Η λειτουργία δικτύων παρακολούθησης της ποιότητας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, της ποιότητας των νερών ακτών κολύμβησης, της ποιότητας των υπόγειων νερών, προϋπολογισμού 3,1 εκατομμυρίων ευρώ. Στο αναθεωρημένο επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει προβλεφθεί η ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία έργων που αφορούν εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων και αποκατάσταση χωματερών, για την προσαρμογή της χώρας στην κοινοτική νομοθεσία που αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, προϋπολογισμού 68 εκατομμυρίων ευρώ.

Ε.Π «Κοινωνία της Πληροφορίας»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	2.987.499.150 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	2.417.999.150 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	1.793.581.863 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	624.417.287 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	569.500.000 Ευρώ

Υπενθυμίζεται ότι στρατηγικοί στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος κοινωνία της πληροφορίας για την περίοδο 2000-2006 είναι οι δυο: Ο πρώτος αφορά τη βελτίωση της ποιότητας της

καθημερινής ζωής μέσα από παρεμβάσεις σε κρίσιμους τομείς, όπως η Δημόσια διοίκηση, η υγεία, οι μεταφορές και το περιβάλλον. Ο δεύτερος αφορά τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών για την ενίσχυση μιας διαδικασίας οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης όπου η τεχνολογία και η γνώση αποτελούν τον κύριο μοχλό αύξησης της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, των εισοδημάτων, της απασχόλησης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Στο πρόγραμμα έχουν ενταχθεί 4.436 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 61,4% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 32,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 18,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. Έχουν ολοκληρωθεί σημαντικά έργα όπως η προμήθεια και εγκατάσταση υπολογιστικού εξοπλισμού εργαστηρίων πληροφορικής σε ενιαία λύκεια, ΤΕΕ με δημόσια δαπάνη 16,4 εκατομμυρίων ευρώ, η επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση ύψους 89, 6 εκατομμυρίων ευρώ και τέλος η υλοποίηση του συστήματος “Αριάδνη”, που είναι σύστημα παροχής υπηρεσιών και διοικητικών πληροφοριών προς τους πολίτες Δημόσιας Δαπάνης 78, 9 εκατομμυρίων ευρώ.

Ε.Π «Ανταγωνιστικότητα»

Προϋπολογισμός ΕΠ

Συνολικό Κόστος :	6.696.578.456 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	3.349.585.740 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	2.055.773.607 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	1.293.812.133 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	3.346.992.716 Ευρώ

Για την επίτευξη του στρατηγικού στόχου του επιχειρησιακού προγράμματος της ανταγωνιστικότητας, που είναι η σύγκλιση της ανταγωνιστικότητας με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, τίθεται μια σειρά από ειδικούς στόχους που είναι οι εξής:

1. Ενίσχυση των ανταγωνιστικών ικανοτήτων των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων και δημιουργία νέων που θα αξιοποιούν την καινοτομία και θα κάνουν χρήση νέων τεχνολογιών
2. Στο πλαίσιο της έρευνας και τεχνολογίας, στόχος είναι η ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων πλεονεκτημάτων με βάση συνεκτικά τεχνικοοικονομικά δίκτυα
3. Η ανασυγκρότηση και ο εμπλουτισμός των τουριστικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η Ελλάδα, οικοδομώντας παράλληλα και νέα πλεονεκτήματα
4. Βελτίωση της συνεισφοράς της ενέργειας και των φυσικών πόρων ως εργαλεία αύξησης της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας με ταυτόχρονο σεβασμό των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων της χώρας.

Στο ανωτέρω πρόγραμμα έχουν ενταχθεί 559 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 69,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 50,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 25,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί έργα όπως η ίδρυση και λειτουργία του ταμείου εγγυοδοσίας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων προϋπολογισμού 100 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης η ίδρυση και εγκατάσταση του διαχειριστή Ελληνικού συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οργάνωση και λειτουργία της ρυθμιστικής αρχής ενέργειας καθώς και έργα προετοιμασίας για την απελευθέρωση της αγοράς του φυσικού αερίου.

Στο σημείο αυτό και μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης, της σταδιακής εφαρμογής και των απορροφήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στα έντεκα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα της χώρας, σκόπιμο είναι να αναπτυχθούν κατά τον ίδιο τρόπο και τα δεκατρία περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα που βρίσκονται σε εξέλιξη στις δεκατρείς περιφέρειες της χώρας. Υπενθυμίζεται ότι οι

περιφέρειες της χώρας είναι: η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας, Αττικής, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδας, Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου και Πελοποννήσου.

Π. Ε. Π «Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	1.155.643.599 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	1.014.660.278 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	760.995.208 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	253.665.070 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	140.983.321 Ευρώ

Ως γενικός αναπτυξιακός στόχος για την περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης την περίοδο 2000-2006 έχει τεθεί η θετική πληθυσμιακή εξέλιξη με έμφαση στην ομαλή κοινωνική ενσωμάτωση παλιννοστούντων και μεταναστών που θα στηρίζεται στην αξιοποίηση της οικονομικής δυναμικής και στην διάχυση της ευημερίας. Στο πρόγραμμα αυτό έχουν ενταχθεί 795 έργα, η συνολική Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 74,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 45,6% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 25,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Π. Ε.Π. Σημαντικά έργα βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης όπως ο εκσυγχρονισμός αλιευτικού καταφυγίου Αβδήρων κόστους 1,5 εκατομμυρίων ευρώ, η αξιοποίηση χιονοδρομικού κέντρου Φαλακρού ύψους 1,08 εκατομμυρίων ευρώ, ο αγωγός μεταφοράς – αντλιοστάσιο λυμάτων Δράμας προϋπολογισμού 3,35 εκατομμυρίων ευρώ και η κατασκευή δημοτικού σχολείου Κενταύρου ύψους 1,025 εκατομμυρίων ευρώ.

Π. Ε. Π «Κεντρικής Μακεδονίας»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	1.547.197.156 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	1.255.662.491 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	937.167.219 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	318.495.272 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	291.534.665 Ευρώ

Ο στόχος του προγράμματος αυτού εκφράζεται με: α) Την αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης στη Βαλκανική, την Ευρωπαϊκή Ένωση, την παραευξείνια ζώνη και το θαλάσσιο ορίζοντα καθώς και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή. β) Την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και τη δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης και γ) Την εφαρμογή κινήσεων για το περιβάλλον. Σε ότι αφορά την υλοποίηση του προγράμματος έχουν ενταχθεί 663 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 73,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 43,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 25,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Π. Ε. Π. Στο πλαίσιο αυτό έχουν ήδη ολοκληρωθεί σημαντικά έργα όπως η διαμόρφωση του ιστορικού χώρου κοιμήσεως Θεοτόκου Γουμένισσας ύψους 1,1 εκατομμυρίων ευρώ, η βελτίωση του οδικού άξονα Ν. Πέτρας – Δραβίσκου και κατασκευή γέφυρας Αγγίτη προϋπολογισμού 2,8 εκατομμυρίων ευρώ και δυτική παράκαμψη Βέροιας ύψους 2,1 εκατομμυρίων ευρώ.

Π. Ε. Π «Δυτικής Μακεδονίας»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	595.986.426 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	520.239.265 Ευρώ

Κοινοτική Συμμετοχή :	390.179.449 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	130.059.816 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	75.747.161 Ευρώ

Για την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας στόχος κατά την προγραμματική περίοδο είναι να συνεισφέρει στη δημιουργία μιας δυναμικής περιφέρειας, που θα αξιοποιεί τα φυσικά της αποθέματα και τη θέση της στα δυτικά Βαλκάνια, για να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό παραγωγικό περιβάλλον και νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Προς την επίτευξη του στόχου αυτού, έχουν ενταχθεί 345 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 65,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 49,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 27,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Π. Ε. Π. Χαρακτηριστικά αναφέρονται ορισμένα έργα που έχουν ολοκληρωθεί όπως η ανακαίνιση της σιδηροδρομικής γραμμής Αμυνταίου – Κοζάνης ύψους 25 εκατομμυρίων ευρώ, η ύδρευση Δεσκάτης προϋπολογισμού 4,5 εκατομμυρίων ευρώ και η λειτουργική ολοκλήρωση τμημάτων κάθετου άξονα Εγνατίας οδού – τμήμα Κωσταράζι – Άργος Ορεστικό ύψους 36,6 εκατομμυρίων ευρώ.

Π. Ε. Π «Ηπείρου»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	736.185.837 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	638.891.210 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	443.918.408 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	194.972.802 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	97.294.627 Ευρώ

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος του περιφερειακού προγράμματος είναι η ευρύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων

που προσφέρει η θέση της περιφέρειας, αλλά και ο πολιτιστικός και φυσικός πλούτος της για έξοδο από την απομόνωση. Η προσπάθεια αυτή επιτυγχάνεται με την αξιοποίηση μεγάλων έργων μεταφορών που θα καθιστούν την περιφέρεια δυτική πύλη για την Ελλάδα, με την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος και την ενεργοποίηση των Ιωαννίνων ως διακρατικών κέντρων ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα αυτό έχουν ενταχθεί 530 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 67,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 44,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προγράμματος ανέρχονται στο 17,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Π. Ε. Π. Ορισμένα έργα που έχουν ολοκληρωθεί είναι η βελτίωση – ανακαίνιση τμήματος εθνικής οδού Ιωαννίνων – Μετσόβου προϋπολογισμού 2,9 εκατομμυρίων ευρώ, το τεχνολογικό πάρκο Ηπείρου ύψους 2,27 εκατομμυρίων ευρώ και η ανακαίνιση τμήματος της παλαιάς εθνικής οδού Ιωαννίνων – Άρτας προϋπολογισμού 3 εκατομμυρίων ευρώ.

Π. Ε. Π «Θεσσαλίας»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	905.908.987 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	761.414.874 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	571.067.454 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	190.347.420 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	144.494.113 Ευρώ

Στη νέα προγραμματική περίοδο, η Περιφέρεια θέτει ως στόχο να επιταχύνει τον αναπτυξιακό βηματισμό της, ώστε να διαμορφώσει ένα νέο βιώσιμο τομεακό «μίγμα» ενσωματώνοντας τους σύγχρονους τομείς υψηλής τεχνολογίας και σύγχρονης οργάνωσης, να αξιοποιήσει την εξειδίκευση των περιοχών της, τις ικανότητες και την

συσσωρευμένη τεχνογνωσία του ανθρώπινου δυναμικού της, να δημιουργήσει κρίσιμα μεγέθη κλίμακας και να αξιοποιήσει τις νέες αγορές που διανοίγονται στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης αλλά και της νέας ενδοχώρας που διαμορφώνεται στα Βόρεια σύνορα της Χώρας. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να επιτευχθούν χωρίς να θιγεί η προσπάθεια για την άρση των ανισοτήτων, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και των περιοχών ιδιαίτερου κάλλους και την διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Στο πλαίσιο του προγράμματος ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε τρεις "ειδικούς" τύπους δράσεων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και διάχυση της καινοτομίας στην Περιφέρεια, στην «ολοκληρωμένη» ανάπτυξη υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και στην «ολοκληρωμένη» αντιμετώπιση ορεινών - απομακρυσμένων περιοχών της υπαίθρου στην Περιφέρεια. Οι δράσεις αυτές διαχέονται σε όλους τους άξονες προτεραιότητας και δρουν παράλληλα και συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες δράσεις.

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 592 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 75,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 49,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 25,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα για την Περιφέρεια, όπως:

- Φράγμα Λογγα Νομού Τρικάλων (ολοκλήρωση εργασιών), ύψους 1.501.903 €,
- Ολοκλήρωση φράγματος Παναγιώτικο, κόστους 2.776.780 €,
- Ταμιευτήρας Πλατυκάμπου, ύψους 2.900.000 €,
- Ύδρευση Δήμου Παλαμά, προϋπολογισμού 1.965.725 €,
- Ανέγερση 1ου Δημοτικού Σχολείου Γιαννούλης, προϋπολογισμού 1.969.016 €,
- Ανέγερση 23ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας, ύψους 1.481.139 €,
- Κατασκευή Γέφυρας Γόννων, ύψους 1.614.087 €,

- Λιμάνι Πατητήρι Αλοννήσου (β' φάση), προϋπολογισμού 1.692.417 €
- Επέκταση κεντρικού Μώλου Λιμένα Σκιάθου, ύψους 1.467.350 €

Π.Ε. Π «Στερεάς Ελλάδας»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	865.355.081 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	744.646.142 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	539.284.605 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	205.361.537 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	120.708.939 Ευρώ

Ως γενικός αναπτυξιακός στόχος για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2000-2006 τίθεται «η αξιοποίηση των νέων μεταφορικών υποδομών, της γειτνίασης με το μητροπολιτικό κέντρο της Αθήνας και της βιομηχανικής βάσης για την μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και την αύξηση της απασχόλησης κυρίως μέσω της ανάπτυξης μιας ανταγωνιστικής οικονομίας». Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 524 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 55,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 30,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 20,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ. Στο περιφερειακό αυτό πρόγραμμα, αξιόλογα έργα χαρακτηρίζονται η βελτίωση της οδού Κυριάκι – Ελικώνας ύψους 3,2 εκατομμυρίων ευρώ, η αποχέτευση λυμάτων του δήμου Γαλαξιδίου προϋπολογισμού 3,5 εκατομμυρίων ευρώ, η επεξεργασία και η διάθεση των λυμάτων του δήμου Γαλαξιδίου ύψους 3,1 εκατομμυρίων ευρώ

καθώς και η ανέγερση του 8^{ου} γυμνασίου Χαλκίδας κόστους 2,2 εκατομμυρίων ευρώ.

Π.Ε. Π «Πελοποννήσου»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	728.441.677 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	620.038.599 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	465.028.950 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	155.009.649 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	108.403.078 Ευρώ

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας είναι η μείωση της αναπτυξιακής υστέρησης της ενδοχώρας και των απομακρυσμένων περιοχών της από τα αστικά και ημιαστικά της κέντρα, αλλά και την πρωτεύουσα της Χώρας, σε συνδυασμό με την εξωστρέφεια της, τόσο προς την υπόλοιπη χώρα και δη προς τα μητροπολιτικά κέντρα (Αθήνα - Θεσσαλονίκη), όσο και προς το Νότο του εξωτερικού με «γέφυρα» την Κρήτη. Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 372 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 73,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 44,6% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 20,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

- 1) Βελτίωση - κατασκευή του τμήματος από πέρας παράκαμψης Δαφνίου μέχρι τη χιλιομετρική θέση 9+200 της Εθνικής Οδού Χανιά - Κροκεές - Μονεμβάσια, προϋπολογισμού 5.9 εκατομμυρίων ευρώ
- 2) Βελτίωση οδού "Κιάτο - Σούλι - Γκούρα - Δερβένι" τμήμα Σούλι-Θέκριζα και Καρτέρι-Λαύκα, ύψους 5.8 εκατομμυρίων ευρώ
- 3) Λιμάνι Νεάπολης Βοιών, ύψους 2 εκατομμυρίων ευρώ

- 4) Υποδομές ύδρευσης δήμου Μελιγαλά, κόστους 1 εκατομμυρίου ευρώ
- 5) Αρδευτικό Γραμμούσας, προϋπολογισμού 2.2 εκατομμυρίων ευρώ
- 6) Προστασία παραλίμνιας δασικής περιοχής Λάδωνα με τη βελτίωση - ασφαλτόστρωση της αγροδασικής οδού “Περδικονέρι - Αγία Μαρίνα - Φτεριά”, ύψους 1.3 εκατομμυρίων ευρώ
- 7) Βελτίωση λιμενίσκου Αγίου Ανδρέα, κόστους 1.1 εκατομμυρίου ευρώ
- 8) Προσθήκη τεσσάρων αιθουσών στο Γυμνάσιο Ασκληπιείου, προϋπολογισμού 807 χιλιάδων ευρώ
- 9) Ύδρευση δήμου Σαρωνικού, ύψους 733 χιλιάδων ευρώ
- 10) Ανάδειξη / αξιοποίηση ακροπόλεως αρχαίας Τίρυνθας και περιβάλλοντος χώρου, κόστους 3.1 εκατομμυρίων ευρώ
- 11) Επέκταση, αναδιαρύθμιση, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και εξοπλισμός Γενικού Νοσοκομείου Άργους, προϋπολογισμού 8.6 εκατομμυρίων ευρώ

Π. Ε. Π «Δυτικής Ελλάδας»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	835.064.388 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	675.867.180 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	505.940.694 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	169.926.486 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	159.197.208 Ευρώ

Ως στόχος της περιφέρειας αυτής έχει τεθεί η αξιοποίηση της κομβικής θέσης της Περιφέρειας και η αξιοποίηση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων για την υπέρβαση των προβλημάτων της ανεργίας και της ενδοπεριφερειακής ανισότητας. Ο γενικός αυτός στόχος αναλύεται στους εξής κύριους στρατηγικούς στόχους:

- Ενίσχυση και αξιοποίηση της θέσης της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης της Χώρας.

- Πολιτιστική και Τουριστική ανάπτυξη - Αξιοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

- Αναδιάρθρωση και επέκταση της βιομηχανικής βάσης της Περιφέρειας και προώθηση της καινοτομίας.

- Ενίσχυση αστικών υποδομών - Βελτίωση ποιότητας ζωής.

- Προώθηση της απασχόλησης και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού.

- Αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου

α. Αγροτική ανάπτυξη (βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων).

β. Παρεμβάσεις στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές.

- Καινοτομία (περιλαμβάνονται και δράσεις ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας). Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 641 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 70,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 51,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 34,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ. Και σε αυτή την περιφέρεια έχουν ολοκληρωθεί χρήσιμα και μεγάλα έργα όπως είναι το 18^ο γυμνάσιο Πάτρας ύψους 1,5 εκατομμυρίων ευρώ, η επαρχιακή οδός Μιράκα – Λάλα – Λαμπεΐα κόστους 2,9 εκατομμυρίων ευρώ, η κατασκευή του μουσείου Αρχαίας Ήλιδας ύψους 4,2 εκατομμυρίων ευρώ, η ολοκλήρωση κατασκευής οικοδομικών και ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών του Νομαρχιακού γενικού νοσοκομείου Πύργου προϋπολογισμού 14 εκατομμυρίων ευρώ καθώς και η παράκαμψη Αρχαίας Ολυμπίας προϋπολογισμού 19,2 εκατομμυρίων ευρώ.

Π. Ε. Π «Ιονίων Νήσων»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	415.696.432 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	343.775.754 Ευρώ

Κοινοτική Συμμετοχή :	257.831.814 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	85.943.940 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	71.920.678 Ευρώ

Στην περιφέρεια αυτή έμφαση δίδεται στην ενίσχυση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και στη συνοχή του νησιωτικού χώρου. Οι στόχοι του προγράμματος αναλύονται σε 6 Άξονες προτεραιότητας:

- Ποιοτική αναβάθμιση και αξιοποίηση των τουριστικών υπηρεσιών και των λοιπών παραγωγικών δραστηριοτήτων
- Μείωση της περιφερειακότητας και του ελλείμματος υποδομής
- Αναβάθμιση και προστασία του αστικού και ημιαστικού περιβάλλοντος
- Αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου
- Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού
- Ειδικές δράσεις για την ανάπτυξη και προστασία των μικρών νησιών. Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 378 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 67,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 34,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 21,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ. Ιδιαίτερα έργα που έχουν ολοκληρωθεί στην περιφέρεια αυτή είναι το δημοτικό σχολείο Αργυράδων προϋπολογισμού 1,32 εκατομμυρίων ευρώ, το θέατρο Λευκάδας ύψους 6,2 εκατομμυρίων ευρώ και ο βιολογικός καθαρισμός Βασιλικής κόστους 2,6 εκατομμυρίων ευρώ.

Π. Ε. Π «Αττικής»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	1.634.545.544 Ευρώ
-------------------	-----------------------

Δημόσια Δαπάνη :	1.554.945.544 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	1.116.641.725 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	438.303.819 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	79.600.000 Ευρώ

Ο γενικός στρατηγικός αναπτυξιακός στόχος που τίθεται για την Περιφέρεια Αττικής είναι η ανάδειξη του διεθνούς ρόλου της πρωτεύουσας με παράλληλη εξομάλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος εξειδικεύεται μέσα από το ΠΕΠ Αττικής στους παρακάτω βασικούς στόχους:

- α) Διεύρυνση του Διεθνούς Ρόλου της Πρωτεύουσας.
- β) Αποκατάσταση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος.
- γ) Μείωση της ανεργίας και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- δ) Αναβάθμιση υποδομών και αιεφόρος διαχείριση των πόρων στις δυτικές περιοχές, στις υποβαθμισμένες περιοχές και τις λοιπές περιμετρικές ζώνες.
- ε) Αποκατάσταση των επιπτώσεων από τον σεισμό στην Αττική την 7-9-99. Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 508 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 74,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 59,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 39,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ. Στην περιφέρεια Αττικής, που αντιστοιχεί κατά μεγάλο μέρος της στην πρωτεύουσα της χώρας, έχουν υλοποιηθεί τα μεγαλύτερα έργα της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρονται η λεωφόρος Κηφισού προϋπολογισμού 161,1 εκατομμυρίων ευρώ, το περιφερειακό γενικό νοσοκομείο Αττικής ύψους 17,15 εκατομμυρίων ευρώ και η επισκευή του Εθνικού αρχαιολογικού μουσείου Αθηνών κόστους 8,6 εκατομμυρίων ευρώ. Επίσης, υλοποιείται κανονικά το έργο Μετρό

Αθήνας επέκταση προς Περιστέρι προϋπολογισμού 100 εκατομμυρίων ευρώ.

Π. Ε. Π «Κρήτης»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	786.355.222 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	681.047.802 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	508.426.662 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	172.621.140 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	105.307.420 Ευρώ

Η στρατηγική της περιφέρειας, προσδιορίζεται ως προς 6 βασικούς τομείς παρέμβασης:

- 1) Καινοτομία και κοινωνία της πληροφορίας
- 2) Τουρισμός
- 3) Περιβάλλον
- 4) Αστική ανάπτυξη
- 5) Ανάπτυξη της υπαίθρου:
 - α) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας.
 - β) Βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, διατήρηση του περιβάλλοντος και του κοινωνικού ιστού στον αγροτικό χώρο.
- 6) Επικοινωνίες - μεταφορές

Από την προώθηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 461 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 78,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 55,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 33,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- Κατασκευή εξωτερικών υδραγωγείων – τροφοδοτικών αγωγών και αξιοποίηση γεωτρήσεων στην περιοχή Λουτρακίου – Κρουσώνα – Έργα Η/Μ Εξοπλισμού, π/υ 3 εκατομμυρίων ευρώ

- Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων πόλης Ιεράπετρας και ευρύτερης περιοχής, π/υ 2.7 εκατομμυρίων ευρώ
- Ίδρυμα Τεχνολογίας – Έρευνας. Κέντρο Επιχειρηματικότητας και Κατάρτισης (ΙΤΕ/ΚΕΕΚ), π/υ 3.5 εκατομμυρίων ευρώ
- Μελέτη – Κατασκευή Ταχύρρυθμων Κτιρίων Πολυτεχνείου Κρήτης, π/υ 3 εκατομμυρίων ευρώ
- Ιατροτεχνολογικός Εξοπλισμός Κτιρίου Επέκτασης του Βενιζελείου Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου Κρήτης, π/υ 2.9 εκατομμυρίων ευρώ
- Προμήθεια Βιοϊατρικού Εξοπλισμού Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, π/υ 4.4 εκατομμυρίων ευρώ
- Αναβαθμίσεις Επαρχιακού Δικτύου Ν. Λασιθίου, π/υ 1.4 εκατομμυρίων ευρώ
- Βελτίωση χάραξης οδού Κολουμπάρι – Επισκοπή – Κακόπετρος, Επισκοπή – Δελιανά, π/υ 1.6 εκατομμυρίων ευρώ
- Αναβαθμίσεις Οδικού Δικτύου Ν. Ηρακλείου, π/υ 1.4 εκατομμυρίων ευρώ
- Κατασκευή Φράγματος Φανερωμένης Ν. Ηρακλείου, π/υ 32 εκατομμυρίων ευρώ

Π. Ε. Π «Βορείου Αιγαίου»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	539.784.471 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	492.882.289 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	369.661.715 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	123.220.574 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	46.902.182 Ευρώ

Η Αναπτυξιακή Στρατηγική για την περιφέρεια προσδιορίζει ως Γενικό Αναπτυξιακό Στόχο τον εξής:

• Άρση της γεωγραφικής απομόνωσης, της φθίνουσας πληθυσμιακής εξέλιξης και της οικονομικής υστέρησης που έχει προκληθεί από τον παραμεθόριο νησιωτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας.

Ο γενικός αυτός αναπτυξιακός στόχος εξειδικεύεται στους εξής στρατηγικούς στόχους:

- Την αναστροφή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και της περιθωριοποίησης της Νησιωτικής Οικονομίας, με την αξιοποίηση της Τεχνολογίας και των τοπικών πλεονεκτημάτων.
- Την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε αναβαθμισμένες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, εκπαίδευσης και πολιτισμού-αναψυχής.
- Τη διαφοροποίηση της Νησιωτικής Οικονομίας από την αποκλειστική εκμετάλλευση του Τουρισμού.

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 231 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 75,4% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 37,3% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 19,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- Παράκαμψη Πόλης Χίου, ύψους 3,4 εκατομμυρίων ευρώ
- Διαμόρφωση κτιρίων υποδοχής επιβατών στο Λιμάνι Χίου, προϋπολογισμού 1 εκατομμυρίων ευρώ
- Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου, κόστους 6,16 εκατομμυρίων ευρώ
- Ρωμαϊκό Υδραγωγείο Μόριας, ύψους 1,9 εκατομμυρίων ευρώ

Π. Ε. Π «Νοτίου Αιγαίου»

Προϋπολογισμός ΠΕΠ

Συνολικό Κόστος :	581.927.766 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	521.927.766 Ευρώ

Κοινοτική Συμμετοχή	390.121.530 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	131.806.236 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	60.000.000 Ευρώ

Η Αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας, λαμβανομένων υπόψη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των δυνατοτήτων της, προσδιορίζει τους βασικούς τομείς παρέμβασης ως εξής:

- α) Προστασία και αξιοποίηση του Περιβάλλοντος
- β) Άρση της απομόνωσης – Ενίσχυση του Συστήματος Μεταφορών & Επικοινωνιών
- γ) Τουρισμός
- δ) Καινοτομία και Κοινωνία της Πληροφορίας
- ε) Ανάπτυξη της υπαίθρου
- στ) Αστική Ανάπτυξη – Δυναμικά Νησιωτικά Κέντρα

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 378 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 68,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 43,4% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 23% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί αξιόλογα έργα όπως :

Λιμάνι Καρδάμαινας στην Κω, π/υ 2,2 εκατομμυρίων ευρώ
Γυμνάσιο Αφάντου Ρόδου, π/υ 3,8 εκατομμυρίων ευρώ
Γυμνάσιο Ιαλυσσού, π/υ 3,1 εκατομμυρίων ευρώ
Λύκειο Νάξου, π/υ 2,1 εκατομμυρίων ευρώ
Κέντρο επισκευής και διαχείμασης σκαφών, π/υ 5,2 εκατομμυρίων ευρώ,

ενώ σε φάση ολοκλήρωσης βρίσκονται έργα όπως:

Λιμάνι Καλύμνου, π/υ 7,3 εκατομμυρίων ευρώ
Βιολογικός Καθαρισμός Λέρου, π/υ 2,7 εκατομμυρίων ευρώ
Μαρίνα Σύρου, π/υ 4 εκατομμυρίων ευρώ.

4.3 | ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με ανακοίνωσή της στις 26/1, η επίτροπος Περιφερειακής Πολιτικής, Ντανούτα Χύμπνερ, εξέφρασε τη μέγιστη ικανοποίησή της για τη ροή των κοινοτικών κονδυλίων προς τα κράτη μέλη κατά το 2005. Συγκεκριμένα, το 2005 υπήρξε σε ό,τι αφορά την απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων, «η καλύτερη χρονιά στην ιστορία» ενώ οι πρώτες ενδείξεις για το 2006 είναι εξίσου ενθαρρυντικές, αποδεικνύοντας, όπως επισημαίνει ότι οι καλές επιδόσεις θα έχουν συνέχεια. Συνολικά, το Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής διέθεσαν τον προηγούμενο χρόνο περίπου 19,6 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 1,6 δισ. είχαν ως προορισμό την Ελλάδα. Πιο αναλυτικά στην Ελλάδα διατέθηκαν 374,69 εκατ. από το Γεωργικό Ταμείο (μόνο για το σκέλος «ανάπτυξη της υπαίθρου»), 1,29 δισ. από το Περιφερειακό Ταμείο, 581,77 από το Κοινωνικό Ταμείο, 21,84 εκατ. από το Ταμείο Αλιείας και 313,81 εκατ. από το Ταμείο Συνοχής.

Στο κρίσιμο διάστημα της πρώτης τριετίας του Γ' ΚΠΣ (από 1/1/2000 - 31/3/2004) οι ελληνικές αρχές κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες για την αντιμετώπιση μακροχρόνιων ζητημάτων, ιδίως ζητημάτων που αφορούν τη διαχείριση και τον έλεγχο των διαρθρωτικών ταμείων και τη μεταρρύθμιση της νομοθεσίας περί συμβάσεων και κρατικών προμηθειών. Τα ζητήματα αυτά για μεγάλο διάστημα εμπόδισαν την ορθή υλοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων και έτσι σημειώθηκαν απώλειες πόρων που έφθασαν τα 500.000.000 ευρώ. Η απώλεια αυτή εμφανίζεται και στα τρία κρίσιμα Ταμεία, ήτοι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμών και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), ενώ στα στοιχεία αυτά πρέπει να προστεθούν και οι αιτήσεις που ήγειρε η Ευρωπαϊκή Ένωση για κακοδιαχείριση οι οποίες έφθασαν το ποσό των 1.200.000.000 ευρώ και που μετά από διαπραγματεύσεις μειώθηκαν στα 518.000.000 ευρώ. Οι απορροφήσεις κεφαλαίων δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικές για αρκετό καιρό ενώ παρατηρήθηκε δυστοκία στη σύναψη συμβάσεων. Το υπουργείο Οικονομίας προχώρησε στην αναθεώρηση του τρίτου Πακέτου και σε περικοπές χρηματοδοτήσεων έργων ορισμένων υπουργείων προς όφελος άλλων, ενώ σημειώθηκαν

πολλές καθυστερήσεις και στις εγκρίσεις δαπανών. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι το υπουργείο κατά τον μήνα Οκτώβριο του 2005 ενέκρινε δαπάνες άλλων υπουργείων, αν και τα παραστατικά είχαν διαβιβασθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες του από τον Μάρτιο του ίδιου χρόνου.

Σε ό,τι αφορά την αναθεώρηση του Γ' ΚΠΣ επισημαίνεται ότι δεν διαβιβάστηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως τις 30 Σεπτεμβρίου, όπως είχε συμφωνηθεί, αλλά μετέβησαν για να παραδώσουν τα σχετικά κείμενα υψηλόβαθμα στελέχη του υπουργείου Οικονομίας στις Βρυξέλλες στις 3 Οκτωβρίου.

Σε αυτή την πραγματική δύσκολη συγκυρία, ο γενικός διευθυντής Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ. Γκράχαμ Μίντους έστειλε επιστολή στο υπουργείο Οικονομίας με την οποία προειδοποιούσε ότι θα ακολουθήσουν νέοι έλεγχοι στις δαπάνες και ότι τα συστήματα ελέγχων που είχαν καθιερωθεί με το «Σχέδιο Δράσης» δεν προδίκάζαν την αποτελεσματικότητά τους. Στην επιστολή του αυτή ο κ. Μίντους υποστήριξε ότι είναι άλλο θέμα η θετική αξιολόγηση των συστημάτων ελέγχων και διαχείρισης και άλλο θέμα η αποτελεσματικότητά τους. Συγκεκριμένα στην επιστολή του ο κ. Μίντους ανέφερε: «Θα ήθελα να τονίσω ότι αυτή η γνώμη (αξιολόγηση) που αφορά τα συστήματα που εφαρμόστηκαν δεν νομιμοποιεί μια (άλλη) γνώμη για την πρακτική αποτελεσματικότητα των συστημάτων. Μια τέτοια αποτελεσματικότητα εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο τα συστήματα εκπληρούν τους όρους, από την καλή διοικητική πρακτική, από την τυποποίηση των διαδικασιών και από τις πηγές που επιβεβαιώνουν ότι τα έργα ολοκληρώνονται καταλλήλως, από την ποιότητα της πληροφορίας των συστημάτων και από την ποιότητα των ελέγχων. Συνεπώς τίποτε δεν προδικάζει τα συμπεράσματα για μελλοντικούς ελέγχους ως προς την εκπλήρωση και τη λειτουργικότητα των συστημάτων στην πρακτική εφαρμογή τους.» Όμως και η επίτροπος κύρια Ντανούτα Χύμπνερ, παρά το γεγονός ότι είχε αξιολογήσει θετικά τα συστήματα και ελέγχου για τις πληρωμές του Περιφερειακού Ταμείου, είχε δηλώσει πως «μόνο με έντονες και συνεχείς προσπάθειες θα διασφαλιστεί ότι η Ελλάδα θα αποκομίσει όλα τα οφέλη από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία εφαρμόζονται επί του

παρόντος σε ολόκληρη τη χώρα». Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέφρασε τις ενστάσεις για την λειτουργία των διαχειριστικών αρχών επισημαίνοντας μεταξύ άλλων ότι οι διαχειριστικές αρχές θα έπρεπε να επανεξετάσουν τη νομιμότητα όλων των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων των έργων που είχαν χρηματοδοτηθεί από το Περιφερειακό Ταμείο (ΕΤΠΑ).

Στις 15 Δεκεμβρίου του 2004 στη συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης ανακοινώθηκαν στοιχεία που παρουσίαζαν απορρόφηση των πόρων μόλις 28%. Έτσι το υπουργείο ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξαιρεθούν ορισμένα έργα, ενέργειες και δράσεις προγραμμάτων που παρουσίαζαν χαμηλή απορροφητικότητα προβαίνοντας σε διασταλτική ερμηνεία των κοινοτικών κανονισμών. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ένα περιφερειακό πρόγραμμα το 2004 είχε απορροφήσει 75 εκατ. ευρώ επί συνόλου 300 εκατ. ευρώ που δικαιούνταν. Συνεπώς μέσα στο επόμενο έπρεπε να απορροφήσει 150 εκατ. ευρώ, δηλαδή σε ένα έτος το διπλάσιο ποσό από αυτό που εισέπραξε σε τρία χρόνια (2000 - 2004). Προβλήματα αντιμετώπισαν σχεδόν όλα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), όπως και τα λεγόμενα τομεακά προγράμματα (των υπουργείων) και κυρίως τα προγράμματα Ανταγωνιστικότητας (υπουργείου Ανάπτυξης), Κοινωνίας της Πληροφορίας (υπουργείου Οικονομίας) και Περιβάλλοντος (υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ).

Ωστόσο τελευταία στοιχεία που δόθηκαν στην δημοσιότητα καταδεικνύουν την αλματώδη αύξηση της απορροφητικότητας των κοινοτικών κονδυλίων από τον Ιούνιο του 2004. Σύμφωνα με την καταγραφή των πεπραγμένων των μηνών αυτών επετεύχθη:

Διπλασιασμός ή και υπερδιπλασιασμός των ρυθμών απορρόφησης στη Δυτική Μακεδονία, την Αττική, τη Δυτική Ελλάδα, τα Ιόνια Νησιά, το Νότιο Αιγαίο και την Κρήτη.

Τριπλασιασμός ή και υπερτριπλασιασμός των ρυθμών απορρόφησης στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, την Κεντρική Μακεδονία, την Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Στερεά Ελλάδα και το Βόρειο Αιγαίο.

Πενταπλασιασμός των ρυθμών απορρόφησης στην Πελοπόννησο.

Ενδεικτικά μεγάλη αύξηση στην απορρόφηση σημειώθηκε για το πρόγραμμα Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Για τον Α' κύκλο του προγράμματος, ο οποίος έχει ολοκληρωθεί, οι πιστοποιηθείσες δαπάνες ανήλθαν σε 25,7 εκατ. ευρώ.

Έχουν καταβληθεί 21,5 εκατ. ευρώ για την πληρωμή του 53% των έργων του Β' κύκλου.

Επιπλέον 104.477 ευρώ δαπανήθηκαν στο πλαίσιο του μέτρου 2.1 για την επιλογή συμβούλου για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Στα ανωτέρω ποσά πρέπει να προστεθούν επιπλέον 592.000 ευρώ τα οποία διατέθηκαν για Τεχνική Βοήθεια, και συγκεκριμένα ενέργειες ενημέρωσης των τελικών αποδεκτών και υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι έχουν εκταμιευθεί πόροι της τάξης των 48 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί περίπου στο 49% της συνολικής δημόσιας δαπάνης (98 εκατ. ευρώ) και αφορά 1.291 έργα επί 2.387 συνολικού προϋπολογισμού 244,6 εκατ. ευρώ, τα οποία έχουν ενταχθεί και στους δύο κύκλους του προγράμματος.

Το πρόγραμμα από τον Ιούνιο του 2004 παρουσίαζε μηδενική απορροφητικότητα. Μέσα στους έξι μήνες που ακολούθησαν και ως τις 31/12/2004 εκταμιεύθηκαν 7,3 εκατ. ευρώ, με τα οποία πληρώθηκαν 193 έργα ανεβάζοντας την απορροφητικότητα του προγράμματος στο 7,5%. Από τις αρχές του 2005 εντατικοποιήθηκαν οι έλεγχοι με αποτέλεσμα να ολοκληρωθούν τα Α' κύκλου, ενώ για πρώτη φορά θεσμοθετήθηκαν ενδιάμεσες πληρωμές χωρίς επιτόπιο έλεγχο για εύκολα πιστοποιήσιμες δαπάνες, όπως δαπάνες λογισμικού. Έτσι μέσα σε είκοσι μήνες «έκλεισε» πρακτικά ο Α' κύκλος και συμβασιοποιήθηκε στο σύνολό του ο Β' κύκλος.

Με βάση τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στην 8η Επιτροπή Παρακολούθησης, μέχρι και την 5/12/2005 οι αποφάσεις ένταξης των συγχρηματοδοτούμενων έργων ανέρχονται στο 84,1% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, οι νομικές δεσμεύσεις βρίσκονται στο 56,7% και το ποσοστό των πραγματοποιηθεισών δαπανών ανέρχεται στο 36%.

Η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζει τώρα η Ελλάδα, όπως και άλλα κράτη μέλη είναι να μεταφράσει το κεκτημένο του 2005 σε αποτελέσματα για το μέλλον και εν προκειμένω, να ετοιμαστεί εντός του 2006 ολόκληρο ο μηχανισμός για την πολιτική συνοχής την περίοδο 2007 – 2013. Ωστόσο δεν πρέπει να υποτιμάται ο κίνδυνος να χάσει η Ελλάδα κονδύλια εξαιτίας του κανόνα αυτόματης

αποδέσμευσης. Πρόκειται για τον κανόνα $n+2$ που προβλέπει απώλεια των πόρων που δεν θα απορροφηθούν μετά την πάροδο δύο ετών από το έτος n . Είναι σημαντικό να επιταχυνθεί η πρόοδος των έργων επιτόπου. Δεδομένου ότι πολλά έργα του ΕΤΠΑ και των Ταμείων Συνοχής στην Ελλάδα αφορούν δημόσια έργα, προσδοκείται ότι οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα αυτό θα αποφέρουν αποτελέσματα, δηλαδή θα αυξηθεί περισσότερο η απορροφητικότητα στα εν λόγω έργα.

Εν γένει, αν λάβει κανείς υπόψη την οικονομική κατάσταση των τελευταίων ετών στην Ευρώπη, η πρόοδος των κοινοτικών πλαισίων στήριξης και η συμβολή των διαρθρωτικών ταμείων στις παραγωγικές επενδύσεις, στην οικονομική ανάπτυξη και στη δημιουργία απασχόλησης κρίνεται ικανοποιητική. Βέβαια τα πράγματα θα μπορούσαν να εξελιχθεί καλύτερα, ωστόσο φαίνεται ότι η Ελλάδα αντεπεξήλθε στις αντίξοες οικονομικές συνθήκες. Αυτό ήταν δυνατό επειδή κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού γίνεται βαθμιαία μια στροφή προς τις δαπάνες που προσανατολίζονται στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Αυτός μάλιστα είναι ο λόγος για τον οποίο η αναθεωρηθείσα πολιτική συνοχής για το 2007 – 2013 δίδει ιδιαίτερη έμφαση στο πρόγραμμα δράσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση, μέσω της υλοποίησης επενδύσεων στις αναγκαίες υποδομές, σε συνδυασμό με δαπάνες για την υποστήριξη της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και της ανάπτυξης. Εξάλλου οι επιδόσεις των κρατών-μελών σε ό,τι αφορά την ενσωμάτωση των έργων / δράσεων, πέρα από την ικανότητα απορρόφησης, σχετίζονται και με την ικανότητα προώθησης του ιδιωτικού κεφαλαίου ή την ικανότητα δημιουργίας πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων των εν λόγω επενδύσεων. Επιπλέον το Γ΄ ΚΠΣ δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες που αντιμετώπισαν κάποιες δυσκολίες, είναι αποφασισμένη να βελτιώσει τις επιδόσεις της σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του καθώς και την ποιότητα των αποτελεσμάτων.

(Πηγές: www.mof-glκ.gr, www.mnec.gr, www.hellaskps.gr,
www.euro-info.gr, www.info3kps.gr)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

3. Χρηματορροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το δημοσιονομικό όφελος της Ελλάδας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό διαμορφώθηκε σε 3.620 εκατ. ευρώ για το 2004, αντιπροσωπεύοντας το 2,2% του ΑΕΠ, ενώ εκτιμάται σε 3.659 εκατ. ευρώ, ή ποσοστό 2,0% του ΑΕΠ για το 2005. Σύμφωνα με τις προβλέψεις για το 2006, αναμένεται να ανέλθει σε 4.064 εκατ. ευρώ, ή 2,1% του ΑΕΠ για το έτος αυτό.

Οι αποδόσεις της Ελλάδας στον κοινοτικό προϋπολογισμό για το χρονικό διάστημα από το 2004 έως το 2006 παραμένουν σταθερές ως ποσοστό του ΑΕΠ (περίπου 1,2%), αποτελώντας ταυτόχρονα το 1,8% περίπου του συνόλου των αποδόσεων των κρατών μελών.

Οι απολήψεις της χώρας μας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 3,3% το 2005 και 8,3% το 2006. Τα ποσά αυτά αντιστοιχούν στο 3,2% και 3,3% του ΑΕΠ της Ελλάδας για τα έτη 2005 και 2006 αντίστοιχα.

Το ήμισυ περίπου των απολήψεων της Ελλάδας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατευθύνεται στη στήριξη των Ελλήνων αγροτών στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Οι υπόλοιποι πόροι αφορούν κυρίως στη συγχρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων (μέσω του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων) που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στη βελτίωση της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας.

3.1 Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2005

Απολήψεις

Οι απολήψεις της Ελλάδας από την ΕΕ κατά το έτος 2005 εκτιμάται ότι θα φθάσουν σε 5.838 εκατ. ευρώ, αύξηση 3,3%, έναντι του 2004.

Ειδικότερα:

- Οι απολήψεις του τακτικού προϋπολογισμού αναμένεται να διαμορφωθούν στα 237 εκατ. ευρώ σημειώνοντας αύξηση κατά 44,2% σε σχέση με το 2004, κυρίως λόγω της αύξησης των απολήψεων από το ΕΓΤΠΕ – Εγγυήσεις για τη χρηματοδότηση των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης (82,7%). Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στον αγροτικό τομέα και στη διατήρηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο.
- Οι απολήψεις μέσω του ΠΔΕ εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στο ύψος των 2.998 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 6,6% σε σύγκριση με το 2004. Οι εισπράξεις αυτές αφορούν τους πόρους των διαρθρωτικών ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμός, ΧΜΠΑ) και του Ταμείου Συνοχής και αποτελούν τη σημαντικότερη συνεισφορά της ΕΕ στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων μέσω της μεταβίβασης πόρων για την επίτευξη του στόχου της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Εναντι των προβλέψεων του προϋπολογισμού παρατηρείται υστέρηση κατά 302 εκατ. ευρώ που οφείλεται στους συμψηφισμούς των ποσών των δημοσιονομικών διορθώσεων που επεβλήθησαν από την ΕΕ στο πλαίσιο του κλεισίματος των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του Β' ΚΠΣ, κυρίως του ΕΤΠΑ, με τα αιτηθέντα από τη χώρα μας ποσά.

- Μέσω του προϋπολογισμού ΕΛΕΓΕΠ (ΕΓΤΠΕ - Εγγυήσεις) αναμένεται να εισρεύσουν 2.599 εκατ. ευρώ. Το μεγαλύτερο μέρος του τμήματος Εγγυήσεις του ΕΓΤΠΕ κατευθύνεται κυρίως στους τομείς του ελαιολάδου, των σιτηρών, του βαμβακιού, των καπνών, των οπωροκηπευτικών και του αιγοπρόβειου κρέατος μέσω της χορήγησης άμεσων ενισχύσεων στον αγροτικό πληθυσμό.

Πίνακας 3.35 Χρηματορροές μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ 2004-2006
(σε εκατ. ευρώ)

	2004	2005		2006	2005/04	2006/05
	Πραγμασιές	Προϋπίσιός	Εκπλήσεις Πραγίσιων	Προβλέψεις	Μεταβολή%	
Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (I)	2.030	2.150	2.180	2.280	7,4	3,7
Ψοι κοινοτικοί πόροι	1.853	1.969	1.868	2.000	8,8	7,1
Δασμοί ΚΕΔ και αντιπλήμνη	259	198	244	255	-6,0	4,7
Γεωργικές εισφορές	18	12	11	10	-41,0	-9,3
Εισφορές (άχαρη και ισολυκόλης)	7	14	8	5	15,6	-27,7
Συνεισφορές βόσει ΦΠΑ	441	401	431	461	-2,3	7,0
Συνεισφορές βόσει ΑΕΕ	1.129	1.344	1.175	1.299	4,1	8,0
Λοιπές συνεισφορές-επιστροφές	141	150	277	220	96,1	-20,8
Πρόσθετες έκτακτες συνεισφορές	15	20	17	20	14,7	17,6
Επιστροφές από ανακτάματα προγράμματα	126	130	260	200	105,6	-23,1
Λοιπές συνεισφορές εκτός προϋπολογισμού ΕΕ	35	31	35	40	0,3	14,3
Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης	35	31	35	40	0,3	14,3
Απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση (II)	5.850	6.431	5.838	6.325	3,3	8,3
Τακτικός προϋπολογισμός	164	229	237	190	44,2	-19,8
Είσοδο εισπραχής παραδοσιακών ίδιων πόρων	66	56	67	71	3,0	5,2
Απολήψεις ΕΓΤΠΕ-προσανατολισμός	1	1	0	1	-100,0	-
Απολήψεις ΕΓΤΠΕ-εγγυήσεις (μέτρα αγροτικής ανάπτυξης)	90	164	164	110	82,7	-33,1
Λοιπές απολήψεις	8	8	5	8	-35,1	60,0
Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	2.811	3.300	2.998	3.400	6,6	13,4
Απολήψεις ΕΤΠΑ	1.512	2.050	1.835	2.052	21,4	11,8
Απολήψεις ΕΓΤΠΕ-προσανατολισμός	295	326	313	358	6,1	14,5
Απολήψεις ΧΜΠΑ	29	30	26	30	-11,8	16,3
Απολήψεις ΕΚΤ	629	532	524	592	-16,7	13,0
Απολήψεις Ταμείο Συνοχής	346	362	300	368	-13,3	22,7
Προϋπολογισμός ΕΛΕΓΕΠ	2.647	2.880	2.599	2.730	-1,8	5,0
Απολήψεις από ΕΓΤΠΕ-εγγυήσεις	2.647	2.880	2.599	2.730	-1,8	5,0
Προϋπολογισμός Τρίτων	28	22	5	5	-81,8	-6,4
Απολήψεις ΕΚΤ	11	10	-	-	-99,8	-100,0
Απολήψεις ΕΤΠΑ	11	6	-	-	-100,0	-
Απολήψεις Ταμείο Συνοχής	2	-	-	-	-	-
Απολήψεις ΕΖΕΣ	4	6	5	5	12,5	0,0
Δημοσιονομικό όφελος (I-II)	3.620	4.281	3.859	4.064	1,1	11,1
(ως % του ΑΕΠ)	2,2	2,4	2,0	2,1		

Αποδόσεις

Οι αποδόσεις ιδίων πόρων στον κοινοτικό προϋπολογισμό εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 1.868 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 0,8% σε σχέση με το 2004. Οι λοιπές συνεισφορές-επιστροφές αναμένεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 277 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 96,1% έναντι του 2004. Η σημαντική αύξηση οφείλεται στις αυξημένες επιστροφές κονδυλίων στην ΕΕ καθώς και στην υποχρέωση της χώρας μας για την καταβολή της α' δόσης του ποσού της οριζόντιας δημοσιονομικής διόρθωσης των 518 εκατ. ευρώ, καταβλητέου σε τέσσερις δόσεις, που επιβλήθηκε στη χώρα μας από την ΕΕ στα χρηματοδοτούμενα προγράμματα του ΕΤΠΑ του Γ' ΚΠΣ.

3.2 Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2006

Οι προβλέψεις απολήψεων και αποδόσεων της Ελλάδας από και προς την ΕΕ κατά το οικονομικό έτος 2006, βασίζονται στο Σχέδιο Προϋπολογισμού της ΕΕ του ίδιου έτους που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο ECOFIN-Προϋπολογισμός, στις εκτιμήσεις για επιστροφές στον κοινοτικό προϋπολογισμό, στην πορεία υλοποίησης των προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ, και στις εισροές που αναμένονται στον προϋπολογισμό ΕΛΕΓΕΠ (ΕΓΤΠΕ - Εγγυήσεις).

Απολήψεις

Οι απολήψεις από την ΕΕ κατά το έτος 2006 προβλέπεται ότι θα ανέλθουν σε 6.325 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 8,3% σε σχέση με το 2005.

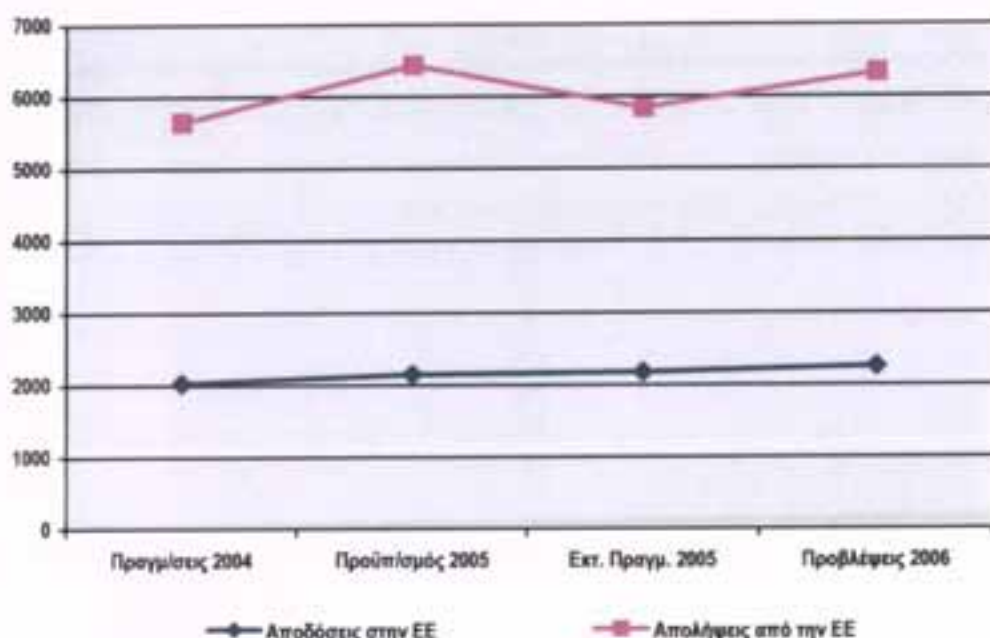
Η αύξηση αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι το 2006 είναι το τελευταίο έτος των τρεχουσών δημοσιονομικών προοπτικών της τρέχουσας περιόδου και αναμένεται επιτάχυνση της υλοποίησης των δράσεων των συγχρηματοδοτούμενων έργων και προγραμμάτων από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Το 2006 επίσης, σηματοδοτεί το πρώτο έτος της εφαρμογής της νέας αναθεωρημένης ΚΑΠ.

Ειδικότερα:

- στον τακτικό προϋπολογισμό προβλέπεται να εισρεύσουν 190 εκατ. ευρώ, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων (110 εκατ. ευρώ) αντιστοιχεί στα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης του Τομέα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ. Η μείωση των εισροών στα μέτρα αυτά, έναντι του 2005, οφείλεται στο γεγονός ότι ορισμένες δράσεις, όπως τα νέα καθεστώτα της πρόωρης συνταξιοδότησης και της αναδάσωσης, δεν θα συγχρηματοδοτούνται πλέον από τον κοινοτικό προϋπολογισμό,
- οι πόροι του ΠΔΕ προβλέπονται σε 3.400 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχούν στο 53,7% των συνολικών εισπράξεων από την ΕΕ, σημειώνοντας αύξηση κατά 13,4% σε σχέση με το 2005. Η κατανομή κατά ταμείο είναι: ΕΤΠΑ (60,4%), ΕΚΤ (17,4%), ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμός (10,5%) και Ταμείο Συνοχής (10,8%),
- οι απολήψεις του προϋπολογισμού ΕΛΕΓΕΠ (ΕΓΤΠΕ - Εγγυήσεις) προβλέπεται ότι θα ανέλθουν σε 2.730 εκατ. ευρώ που αντιπροσωπεύει το 43,2% των συνολικών εισπράξεων.

Διάγραμμα 3.5 Χρηματικές ροές Ελλάδα-ΕΕ για την περίοδο 2004-2006

Οι αποδόσεις της Ελλάδας από ίδιους πόρους στον κοινοτικό προϋπολογισμό προβλέπονται σε 2.000 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 7,1% σε σχέση με το 2005.

Οι λοιπές συνεισφορές-επιστροφές αναμένεται να φθάσουν το ποσό των 220 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της υποχρέωσης της χώρας μας για την καταβολή της β' δόσης (132 εκατ. ευρώ) του ποσού της οριζόντιας δημοσιονομικής διόρθωσης των 518 εκατ. ευρώ στα χρηματοδοτούμενα προγράμματα του ΕΤΠΑ (Γ' ΚΠΣ) καθώς και λόγω επιστροφών που προέκυψαν ύστερα από διενέργεια ελέγχων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- “Τα Οικονομικά Της Ευρωπαϊκής Ένωσης”- Paul De Grawe, Εκδόσεις Παπαζήρη Αθήνα 2005

ΠΗΓΕΣ

- www.mof-glk.gr
- www.mnec.gr
- <http://europa.eu.int/index-el.htm>
- <http://hellaskps.gr>
- <http://euro-info.gr>
- <http://info3kps.gr>

